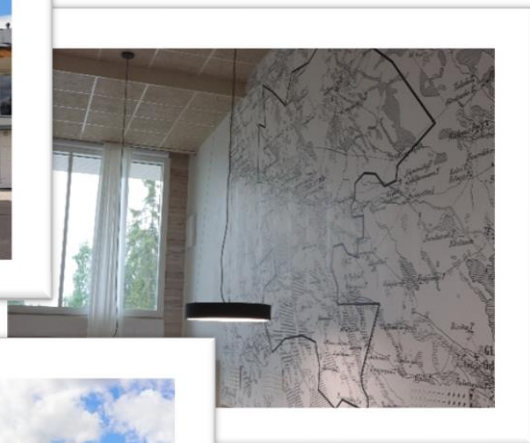

Tilinpäätös 2020

Punkalaitumen kunta

1 JOHDANTO	4
2 TOIMINTAKERTOMUS.....	4
2.1 Toimintakertomuksen laatiminen	4
2.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	5
2.3 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	15
2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	18
2.5 Rahoitusasema ja sen muutokset.....	23
2.6 Kokonaistulot ja –menot.....	27
2.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous	28
2.8 Tilikauden tuloksen käsittely	33
3 KÄYTTÖTALOUS.....	34
3.1 Hallintotoimi.....	34
3.2 Sivistystoimi.....	41
3.3 Tekninen toimi.....	48
3.4 Tavoitteiden toteutuminen.....	53
3.5 Tuloslaskelman toteutuminen	76
3.6 Investoinnit	78
3.7 Rahoitusosan toteutuminen	81
4 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	82
4.1 Tuloslaskelma	82
4.2 Rahoituslaskelmat.....	83
4.3 Tase	84
4.4 Konsernituloslaskelma	86
4.5 Konsernin rahoituslaskelma	87
4.6 Konsernitase	88
5 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT.....	90
5.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	90
5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	91
5.3 Tasetta koskevat liitetiedot.....	94
5.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	98
5.5 Ympäristöasiat	100
5.6 Henkilöstöä koskevat liitetiedot	100
5.7 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot.....	102
5.8 Laskennallinen taseyksikkö.....	103
5.9 Käytetyt kirjanpito kirjat, arkistointi ja tositteiden lajit	110

1 JOHDANTO

Kuntalain mukaan kunnat noudattavat kirjanpidossaan ja tilinpäätöksessään kirjanpitolakia soveltuvin osin. Kunnan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen tarkoituksena on antaa oikea ja riittävä kuva kunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Kunnan tilinpäätös on laadittava tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Valtuuston käsiteltäväksi tilinpäätös on saatettava viimeistään seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet ja kunnanjohtaja.

Kuntalain mukaan kunnan on sisällytettävä tilinpäätökseensä tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitetiedot sekä talousarvion toteutusvertailu ja toimintakertomus. Lisäksi kunnan, jolla on määräämisvalta toisessa kirjanpitovelvollisessa, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös.

Perustietoa kunnasta

Perustamisvuosi	1639
Asukasluku 31.12.2020	2785
Pinta-ala	364,02 km ²
- maata	361,08 km ²
- vettä	2,94 km ²
Asukastiheys	8,0 as/maa-km ²
Maakunta	Pirkanmaa
Seutukunta	Lounais-Pirkanmaan seutukunta
Tuloveroprosentti	22 %
Työttömyysaste 12/2020	10,4 (12/2019 6,4 %)

2 TOIMINTAKERTOMUS

2.1 Toimintakertomuksen laatiminen

Toimintakertomuksen antamisesta vastaavat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Kuntalain 113 §:n mukaan toimintakertomus on osa kunnan virallista tilinpäätöstä. Toimintakertomus on kunnan hallinnon, talouden ja muun toiminnan seurannan runkona. Se on edellytetty laadittavaksi sellaiseen muotoon, että esitettyjen tietojen vertailu eri kuntien välillä ovat mahdollista.

Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet hyväksytään talousarviossa ja -suunnitelmassa. Toimintakertomuksessa on annettava myös tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Lisäksi kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

2.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

2.2.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuoden 2020 yhteenvedona voi todeta, että erikoinen vuosi saa yllättävän ja erityisen tilinpäätöksen. Hyvinkin monista muuttuvista tekijöistä koostuva Punkalaitumen kunnan tilinpäätös on 0,9 milj. euroa positiivinen ja 2 milj. euron vuosikate riitti kattamaan 0,9 milj. euron investointimenot ja 0,5 milj. euron lainojen lyhennykset ja maksuvalmiuskin koheni. Talouden näkökulmasta kaikki meni aivan oikeaoppisesti putkeen, vahva vuosikate riitti kattamaan poistot, arvonalentumiset ja rahoituskulut. Talouden tervehtymistiellä ollaan ja taseen ylijäämäkin taas kerran, tauon jälkeen, karttui.

Positiivinen tilinpäätös on Punkalaitumen kunnalle tärkeä erityisesti sen vuoksi, että muutamia vuosia sitten lähes velaton kunta lähti investoimaan rohkeasti tulevaisuuteen. Alkuvuodesta 2020 aloitti toimintansa uusi päiväkotikoti, jonka rakentamiskustannuksiksi muodostui 2.003.604 euroa (rakennus 1.942.387 euroa + kalusto 61.217 euroa). Kesällä vastaanotettiin, vuoden alkuperäisestä aikataulustaan viivästynyt, Yhteiskoulu- ja lukiorakennus. Koulun lopullisiksi kustannuksiksi muodostui 6.055.193 euroa (rakennus 5.749.015 + Av-laitteet 99.271 + ict 39.853 + kalusto 167.055). Kasvatuksen ulkoiset puitteet ovat kunnossa ja lainaa taseessa on 8,1 milj. euroa, 2.914 euroa/asukas, vielä alle kuntien keskiarvon.

Hyvään taloudelliseen tulokseen vaikuttaa tekijä, jota emme tilanneet, emmekä toivoneet eli korona. Valti-onosuuksia kertyi kunnan kassaan 0,6 milj. euroa yli budjetoidun ja 1,4 milj. euroa yli vuoden 2019 tason, johtuen koronatukipaketeista. Yhteisöverojen jako-osuutta korotettiin 10 prosenttia ja vaikutus oli +0,1 milj. euroa kunnan kassaan. Verotulojen kertymät karttuivat lähes entiseen tapaan koronasta huolimatta. Kunnan budjetoituja kustannuksia säästy. Lomautukset alensivat henkilöstökuluja, suurin osa kunnan palveluista oli osan aikaa kiinni, työntekijät pitivät lomarästejään, erikoissairaanhoidon palvelujen kysyntä laski ja Sotesin palvelutkin jäivät alle budjetoidun. Käyttötalouden osalta kunnan kustannukset jäivät 1,4 milj. euroa alle budjetoidun. Rahaa tuli ennakoitua enemmän ja kustannuskehitys pysähtyi vuoden 2019 tasolle.

Kunnan tulostilanne ei ole pitkällä tähtäimellä parantunut, vaan kovimmat ajat ovat vasta edessä. Korona-tukia tullaan perimään takaisin ja terveydenhuollon palvelukysyntä palaa ennalleen. Asukkaiden taloudellisen tilanteen heikentyminen ja pitkään jatkunut korona-stressi lisää mielenterveystyön, päihdetyön ja lastensuojelun kysyntää. Työttömyys on ennätyskorkealla ja ihmisten taloudellisen tuen tarve lisääntyy. Nämä vaikeudet ovat valtakunnallisia, jopa globaaleja, joten koronasta toipuminen tulee kestävästi kauan ja selkeää selviytymissuunnitelmaa ei ole, kellään ei mene yhtään paremmin.

Ympäristövastuullisena kuntana Punkalaidun sitoutui Valtuuston päätöksellä 16.3.2020 tavoittelemaan alueensa kasvihuonepäästöjen vähentämistä 80 prosenttia vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä.

Hinku-kriteereillä tarkoitetaan kuntien ilmastomuutoksen linjauksia, joilla kunta uskottavasti sitoutuu vähentämään oman toimintansa kasvihuonekaasupäästöjä sekä vaikuttamaan alueensa toimijoihin (asukkaat, yritykset, maa- ja metsätalousyrittäjät sekä vapaa-ajan asukkaat) siten, että alueen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisessä tavoitellaan hiilineutraaliutta.

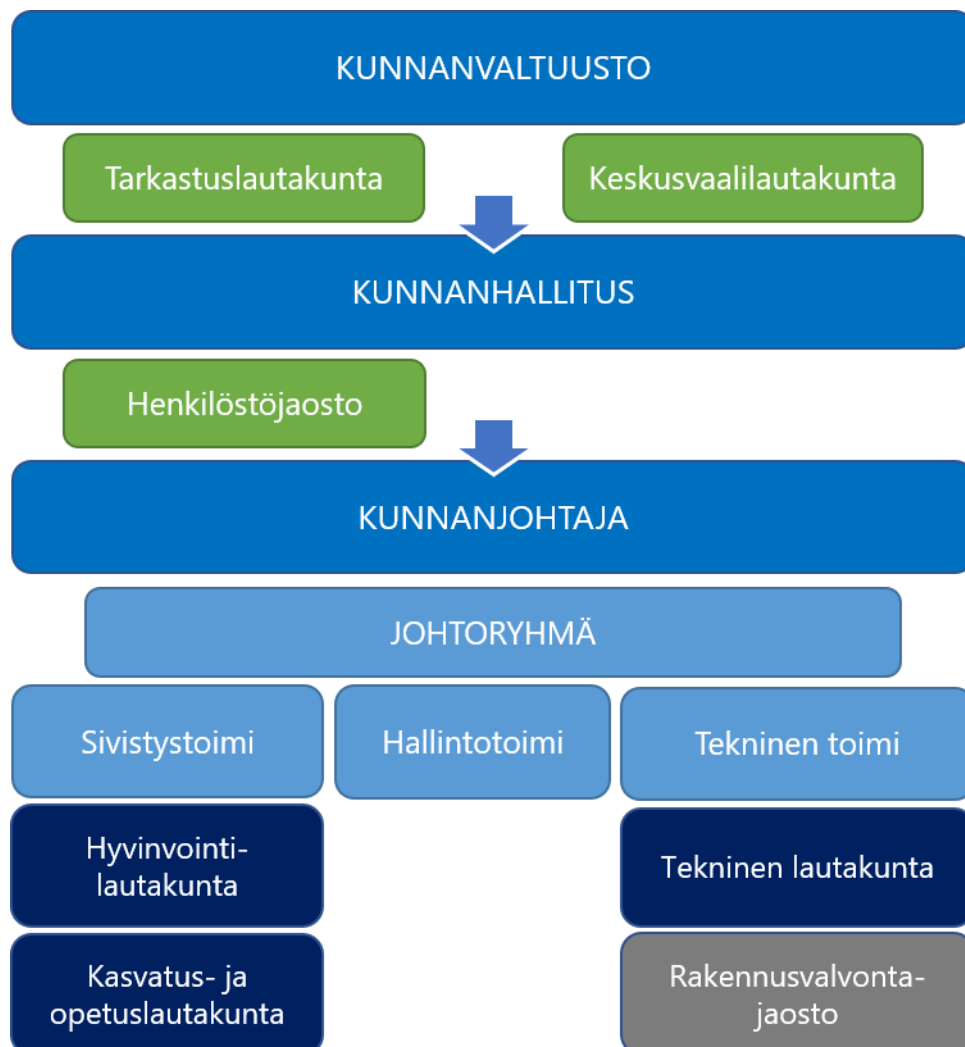
Alkutaival Hinku-kuntana on ollut lupaava. Punkalaidun sai Ympäristöministeriöltä tukea 42.000 euroa Kanteenmaan kiertotalousklusteri-hankkeelle, joka toteutetaan vuosina 2021-2022. Isosuon Tuulivoima-hanke aloitettiin vuonna 2014 maanvuokrasopimusten laatimisella. Valitusten alainen Isosuon osayleiskaava tuli voimaan 2020 ja rakennusluvut saatiin vireille alkuvuodesta 2021. Tavoitteena on saada tuulivoimalat tuotantoon vuonna 2023. Punkalaitumen kunnalla on kaikki onnistumisen edellytykset pienten kuntien sarjassa.

Punkalaitumella 19.3.2021

Tuija Ojala, kunnanjohtaja

2.2.2 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Toimielinorganisaatio

Uusi yksityistieläkelaki tuli voimaan 1.1.2019 ja lakiuudistuksen mukaisesti kuntien tielautakuntien ja tiejaostojen yksityistieläkelain mukaiset tehtävät päättyivät 31. päivänä joulukuuta 2019. Kunnan tiejaosto on lakkautettu 1.1.2020.

Toimielinten kokoonpanot 2020***Kunnanvaltuusto*****Suomen Keskusta**

Karunen Timo
Lehtelä Martti
Lähdeniemi Linda
Salioja Sanna
Suominen Riikka
Törmä Martti
Uusi-Kouvo Outi pj.

SDP

Pulakka Merja
Routsi Terttu
Wakkala Marja

Kunnanhallitus

Lähdeniemi Linda pj.
Madekivi Sirkka vpj.
Peltomäki Antti
Prihti Ari
Salioja Sanna
Uutto Sami
Wakkala Marja

Esittelijä:

Kunnanjohtaja

Kasvatus- ja opetuslautakunta

Suominen Riikka pj.
Routsi Terttu vpj.
Kankaanpää Jyrki
Lappalainen Virva
Madekivi Sirkka
Rantanen Reijo
Siukola Pasi

Esittelijä:

Varhaiskasvatusjohtaja ja Yhteis-
koulu-lukion rehtori

Rakennusvalvontajaosto

Männistö Soili pj.
Multanen Mauri vpj.
Murto Tapani
Räsänen Eeva-Liisa
Korhonen Tapio

Perussuomalaiset

Laakso Sari
Uutto Sami

Sininen tulevaisuus

Mölsä Martti 1. vpj.
Seppä Ville
Prihti Ari 7.12.2020 saakka

Vasemmistoliitto

Multanen Mauri

Tarkastuslautakunta

Seppä Ville pj.
Törmä Martti vpj.
Vatanen Tuula

Esittelijä:

Lautakunnan pj.

Hyvinvointilautakunta

Pihlajamaa Marju pj.
Pulakka Merja vpj.
Berggren Tapio
Keto Oskari
Laakso Sari
Räsänen Eeva-Liisa
Seppä Ville

Esittelijä:

Hyvinvointijohtaja

Henkilöstöjaosto

Madekivi Sirkka pj.
Prihti Ari vpj.
Routsi Terttu

Kansallinen Kokoomus

Lumme Harri 2. vpj.
Madekivi Sirkka
Peltomäki Antti
Pihlajamaa Marju
Prihti Ari 8.12.2020 alkaen
Yli-Parri Juha

Keskusvaalilautakunta

Henttinen Tapani pj.
Ylinen Eeva vpj.
Lindqvist-Saarela Marita
Multanen Mauri
Paija Markku

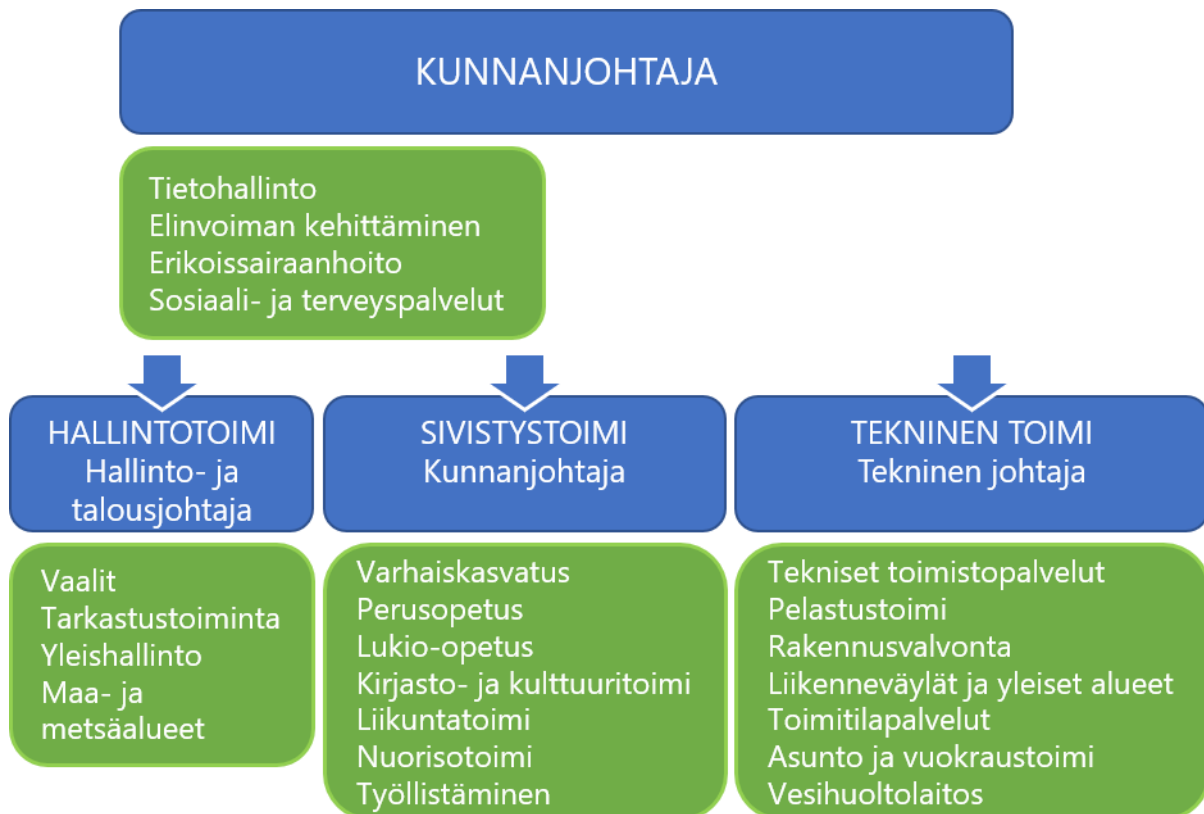
Tekninen lautakunta

Uutto Sami pj.
Korhonen Petri vpj.
Ekilä Jaana
Hongisto Virpi
Keto Simo
Männistö Soili
Yli-Parri Juha

Esittelijä:

Tekninen johtaja

Toimialat ja osastot

Punkalaitumen kunnan tilivelvollisia ovat

- toimielinten jäsenet valtuustoa lukuun ottamatta
- kunnanjohtaja
- hallintotoimi
  - hallinto- ja talusjohtaja
- sivistystoimi
  - Keskuskoulun rehtori
  - Pohjoisseudun koulun rehtori
  - Yhteiskoulu-lukion rehtori
  - varhaiskasvatusjohtaja
  - hyvinvointijohtaja
- tekninen toimi
  - tekninen johtaja
  - kunnanrakennusmestari
  - työpäällikkö

2.2.3 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Väestökehityksen lasku lievenee

Punkalaitumen kunnan väestökehitys on ollut edelleen aleneva, tosin väestömäärän aleneminen on hidastunut. Tilastokeskuksen mukaan kunnan väkiluku 31.12.2020 oli 2785 (2019 /2815) asukasta. Väkiluku laski vuoden 2020 aikana 30 asukkaalla, vuonna 2019 asukasluku laski 86 asukkaalla. Syntyneitä oli 16 (2019/11) ja kuolleita 27 (2019/43). Muuttoliike vähensi asukasmäärää 41 asukkaalla.

Ikärakenne v. 2017-2020

Ikärakenne	2017		2018		2019		2020	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%	lkm	%
0 – 14	386	13,10 %	379	13,00 %	356	12,60 %	346	12,42 %
15 – 64	1610	54,60 %	1552	53,50 %	1479	52,60 %	1431	51,38 %
65 – 74	470	15,90 %	484	16,70 %	496	17,60 %	500	17,95 %
75 -	484	16,40 %	486	16,80 %	484	17,20 %	508	18,24 %
<i>Lähde: Tilastokeskus 2020</i>	2950	100 %	2901	100 %	2815	100 %	2785	100 %

Viimeisimmän ikärakennetilaston mukaan yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä on 36,19 %, mikä vaikuttaa palvelutarpeen kehittymiseen pitkällä aikavälillä sekä kunnan laskennallisen huoltosuhteen tunnusluvun kasvamiseen.

Työttömyyden kehitys

Koko maan työttömyysaste vuoden 2020 lopussa oli 13,6 %. Vuoden 2019 vastaava tunnusluku oli 9,8 %. Työttömien työnhakijoiden vuositason lukumäärän huomattava kasvu johtuu covid-1 viruksen torjuntaan liittyvistä toimista ja sen aiheuttamasta työllisyysilanteen merkittävästä heikkenemisestä koko maassa. Työttömien ja lomautettujen määrä kasvoi koko maassa vuositasolla noin 39 % eli noin 100.000 henkilöä. Pirkanmaan työttömyysaste joulukuussa 2020 oli 13,4 % ja tilanne elää koko ajan. Työttömyyden hidas ja pitkä aleneminen on todennäköistä.

Korona-rajoitteiden osalta eletään jo toista vuotta ja vaikutukset yritys-elämään ovat realisoitumassa. Huolestuttavinta on rakennetyöttömyyden noin 20 %:n kasvu ja pitkäaikaistyöttömien noin 45 %:n kasvu. Pirkanmaalla rakennetyöttömiä on noin 50 % kaikista työttömistä. Rakennetyöttömyys tarkoittaa yksinkertaistettuna sitä, että työn tarjonta ei mukaudu kysynnän muutoksiin ja rakennetyöttömyys korjaantuu suhdannetyöttömyyttä hitaammin.

Punkalaitumen kunnan vuodenvaihteen työttömyysaste nousi myös huomattavasti vuoteen 2019 verrattuna. Työttömyysaste 31.12.2020 oli 10,4 %, työttömyysaste 31.12.2019 oli 6,4 %. Henkilömäärissä työttömien määrä nousi 74 työttömästä 117 työttömään. Punkalaitumella alle 25-vuotiaiden työttömien määrä 31.12.2020 oli 11. Yli 50-vuotiaita työttömistä oli 45 henkilöä, pitkäaikaistyöttömiä oli 20 henkilöä ja osatyökykyisiä 9 henkilöä. Lomautettuja työttömistä oli 27 henkilöä. Avoimia työpaikkoja oli 25. Työvoiman kokonaismäärä on 1120 henkeä.

2.2.4 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kuntastrategia

Kunnanvaltuusto hyväksyi 19.3.2018 kuntastrategian vuosille 2018 – 2025. Kuntastrategian tavoitteena on, että Punkalaidun on v. 2025 edelleen tunnettu ja haluttu kunta asua.

Punkalaitumella on turvallista elää sekä helppo rakentaa ja harjoittaa yritystoimintaa. Kodin löytävät niin työsäikäyvät, lapsiperheet kuin eläkeiässäkin olevat.

Strategiassa kunnan vetovoimatekijöiksi määriteltiin turvallisuus, puhdas luonto ja sekä korkealaatuiset peruspalvelut. Strategiassa määritettiin 4 painopistealuetta:

1. kunnan markkinointi
2. talouden tasapainoisuus
3. uusien yritysten hakeminen
4. varhaiskasvatuksen ja opetuksen tilojen rakentaminen

Strategiaa täydentävä asiakirja Elinvoimaohjelma hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 11.2.2019. Elinvoimaohjelman painopisteet ovat:

1. Erottuva kuntamarkkinointi
2. Yrittäjämönteisyys
3. Toimivat yrityspalvelut
4. Edulliset tontit, talot ja vapaata yritystilaa
5. Houkuttelemme aktiivisesti uusia asukkaita, pienyrityksiä ja yrittäjiä

Talouden toteuma lyhyesti

Kertomusvuoden tilinpäätös on 941.310,26 euroa ylijäämäinen. Vuoden 2020 talousarvio oli mitoitettu alun perin -1.062.000 euroa alijäämäiseksi. Talous toteutui siis 2.003.310 euroa paremmin kuin oli suunniteltu ja taseeseen kertynyt ylijäämä vahvistui 4.185.232 euroon. Toimintakatteen osalta talousarvio muodostui ahtaaksi ainoastaan teknisellä lautakunnalla, jossa sielläkin ulkoiset toimintamenot jäivät alle budjetoidun. Käyttötalouden toimintakate jäi 1.392.333 euroa alle budjetoidun. Ulkoiset toimintamenot pysyivät lähes vuoden 2019 tasolla. Käyttötalouden ulkoiset toimintakulut kasvoivat 54.583 euroa ja ulkoiset toimintatuotot pieneivät 63.308 euroa.

Vuodelle 2020 tuloveroprosentti säilytettiin ennallaan 22 prosentissa. Verotuloja kertyi 223.289 euroa enemmän kuin vuonna 2019. Kunnan tuloverossa kasvua oli 241.608 euroa. Yhteisöveron tuotto kasvoi 46.170 euroa. Kiinteistövero kertyi 64.489 euroa vähemmän kuin vuonna 2019. Verotulokertymä oli yhteensä 9.167.657 euroa eli 112.343 euroa yli budjetoidun.

Valtionosuudet lisääntyivät 1.405.500 euroa vuoteen 2019 verrattuna. Talousarvioon verrattuna valtionosuuksia saatiin 630.019 euroa enemmän. Valtionosuuksien merkitys on edelleen kunnalle suuri, valtionosuuksia kertyi 2.158.362 euroa enemmän kuin verotuloja. Viime vuosina ero on supistunut, mutta nyt ero kasvoi. Vuonna 2018 valtionosuuksia kertyi 1,2 milj. euroa enemmän kuin verotuloja ja vuonna 2019 erotus oli 0,9 milj. euroa.

Toteutunut vuosikate oli +2.049.350 euroa, kun talousarvion mukainen vuosikatteen arvio oli +140.400 euroa. Poistojen määrä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna 215.697 euroa. Nousu johtui osittain uusista rakennusinvestoinneista sekä Haukankosken päärakennuksen ylimääräisestä poistosta. Vähintään poistojen suuruisen vuosikate on terveen talouden minimitaso. Nyt poistojen jälkeen jäi vielä reilu ylijäämä.

Investoinnit

Investointeja toteutettiin vuonna 2020 1.063.846 euron edestä, joka on 496.404 euroa budjetoitua vähemmän. Investointien toteuma-aste oli 68 %.

Merkittäviä maakauppoja ei viime vuonna tehty, mutta kunta sai perintönä pikkuisen maa-alan ja mökin, tilan kirjanpitoarvoksi määriteltiin 15.000. Osakkeiden ja osuuksien hankinnassa näkyy myös osa Punkalaitumen Bioenergiayhtiö Oy:n alaskirjauksesta.

Sivistystoimessa viimeisteltiin Punkalaitumen Yhteiskoulu ja lukio -uudisrakennuksen rakentaminen. Vuonna 2020 hankkeen kulut olivat 396.118 euroa ja hankkeen kokonaiskustannuksiksi muodostui 6.055.193 euroa. Koulun vastaanotto viivästyi vuodella aikataulustaan. Rakentamiseen liittyvät erimielisyydet saatiin lopulliseen päätökseen kunnanhallituksessa vasta 22.2.2021. Kaikista vaikeuksista huolimatta kunta vastaanotti hyvän ja toimivan koulun. KVR-urakan toteutti Lehto Group Oyj.

Toinen merkittävä vuonna 2020 käyttöönotettu rakennus oli Punkalaitumen Päiväkotitoiminta. KVR-urakkana toteutetun päiväkodin urakoitsijana toimi Rakennusliike Lapti Oy. Päiväkotitoiminta valmistui jo joulukuussa 2019, mutta loppulaskut ja käyttöönotto siirtyivät vuoden 2021 puolelle. Päiväkodin kokonaiskustannuksiksi muodostui 2.003.604 euroa.

Muina merkittävänä kohteina terveysasema ja teknisen työn tila saivat uudet katot ja koululaisten aamu- ja iltapäiväkerho siirtyi Keskuskoululta vapautuneisiin kunnostettuihin tiloihin.

Katuihin, puistoihin ja liikuntapaikkoihin käytettiin yhteensä 103.628 euroa ja vesi- ja viemärlaitokseen 77.655 euroa. Enemmän investoinneista kerrotaan investointiosassa.

Rahoitus

Talousarviossa oli varauduttu 1.300.000 euron pitkäaikaisten lainojen lisäykseen. Kertomusvuonna nostettiin pitkäaikaista lainaa 800.000 euroa ja lainoja lyhennettiin 485.000 euroa. Pitkäaikainen lainakanta 31.12.2020 oli 8.115.000 euroa, lyhytaikaista kassalainaa ei tilinpäätöspäivänä ollut. Lainojen määrä oli 2.914 euroa/asukas kun vastaava luku vuoden 2019 tilinpäätöksessä oli 2.771 euroa/asukas.

Suurin lainamäärän kasvu oli v. 2019, jolloin uutta koulua ja päiväkotia varten nostettiin lainaa. Vuonna 2020 lainamäärä kasvoi ennakoitua vähemmän, koska vuoden 2020 vuosikate oli ylijäämäinen 2.049.350 euroa ja investointeja jäi toteutumatta 496.404 euron edestä.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Vuoden 2020 talousarvio oli -1.062.000 milj. euroa alijäämäinen. Tilinpäätös kääntyi kaikista ennako-odotuksista huolimatta 941.000 euroa ylijäämäiseksi. Useat kunnat käänsivät Korona-tukien ansiosta ja normaalien kuntatoimintojen pysähtymisen vuoksi taloutensa positiiviseksi. Tilinpäätös ei ole verrattavissa aikaisempiin vuosiin, vaan tulos aiheutuu poikkeuksellisista olosuhteista. Olosuhteet jatkuvat edelleen vuonna 2021, kuinka pitkään, sitä emme tiedä. Emme osaa arvioida sitäkään, koska maksun aika tulee ja puramme hoitojonoja, joita korona-ajan rajoitukset ovat pahentaneet.

Taloudelliset paineet eivät ole korjaantuneet, ne ovat siirtyneet. Nykyinen väestökehitys ei ennakoivaltavasti kunnallisveron tuottoon korotuksia, joten menojen lisäykseen ei tällä tulopohjalla ole mahdollisuuksia. Myös isojen investointien poistot tuovat erityistä painetta talouteen. On pyrittävä siihen, että vuosikate riittäisi jatkossakin poistojen kattamiseen ja korvaaviin investointeihin. Vuoden 2021 talousarvion linjaukset ovat ainakin tämänhetkisen tiedon valossa oikeansuuntaiset.

2.2.5 Henkilöstö

Punkalaitumen kunnan koko henkilöstön määrä oli vuoden 2020 päättyessä 101 henkilöä. Heistä 76 oli vakinaisessa ja 25 määräaikaisessa palvelussuhteessa. Määräaikaisista yksi oli työllistetty ja kolme oppisopimussuhteessa. Vakinaisen henkilöstön osuus oli 75,3 %, osuus on hieman noussut edellisestä vuodesta.

Henkilöstön määrän kehitys vuosina 2015 - 2020 on seuraavan taulukon mukainen:

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Hallintotoimi	29	28	28	9	10	12
Sivistystoimi	91	85	85	78	77	75
Tekninen toimi	18	17	17	16	16	14
Yhteensä	138	130	130	102	103	101

Määräaikaiset työntekijät sisältävät sijaiset, muut määräaikaisessa työsuhteessa olevat sekä työllistetyt. Taulukkoa tarkasteltaessa on syytä muistaa, että se ei kerro absoluuttista totuutta henkilöstön määrästä, koska siinä on mukana myös kaikki sijaiset.

Henkilöstöpolitiikassa Punkalaitumen kunta on viime vuosina panostanut erityisesti lasten ja nuorten palveluiden saatavuuteen. Vuonna 2019 kuntaan perustettiin koulukuraattorin virka ja lastentarhanopettajan tilalle perustettiin varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimi. Lisäksi perustettiin hyvinvointiohjaajan toimi, joka täytettiin 1.1.2020 alkaen sekä nuoriso-ohjaajan toimi 1.8.2020 alkaen.

Koronaviruksen levittyä Suomeen kunnassa tehtiin päätös lomauttaa kunnan henkilöstö kahdeksi viikoksi vesilaitoksen henkilökuntaa lukuun ottamatta. Myöhemmin myös opetustoimen henkilöstö rajattiin lomautuksen ulkopuolelle. Lomautukset on pääosin pidetty vuoden 2020 aikana.

Kunnassa laaditaan erillinen henkilöstökertomus.

2.2.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sen tavoitteena on saada kohtuullinen varmuus organisaation tavoitteiden saavuttamisesta, toiminnan jatkuvuudesta ja häiriöttömyydestä. Kuntalain mukaan kunnanvaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja kunnanhallituksen tulee huolehtia sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Strategisen riskiajattelun sisällyttäminen päätöksentekoon, strategisten riskien seuraaminen ja ennaltaehkäiseminen on yksi kunnanhallituksen keskeisimmistä tehtävistä. Kunnassa on tehty yksiköittäin arviointi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä vastuualueen merkittävimmistä riskeistä. Riskienhallinta on nykyisin osa johtoryhmän säännöllistä toimintaa palvelujen jatkuvuuden seurantana, yllättävien tapahtumien raportointina ja säännöllisenä itsearviointina. Johtoryhmä kokoontuu joka maanantai ja tarvittaessa useammin.

Operatiivista toimintaa haittaavat ennakoimattomat kriisit kuten pandemia

Vuotta 2020 leimasi globaali pandemia, joka vaikutti käytännössä koko vuoden toimintaan ja edelleenkin pandemian ote Euroopassa on voimakas.

Varuillaanolo alkoi jo 16.3.2020, mutta taudin osalta Punkalaidun sai kasteensa vasta joulukuussa 2020. Tartuntoja ilmaantui lyhyellä aikaa yhteensä 7 kpl, samaa tartuntaketjua. Punkalaitumen päiväkotia oli suljettuna 14.12. – 20.12.2020 välisen ajan ja henkilökunta ja hoitolapset karanteenissa. Keskuskoulu, yläkoulu ja lukio siirtyivät etäopetukseen kaikilta osin ja altistuneiden luokkien oppilaat asetettiin karanteeniin. Tammi-kuussa kevätlukukauden alkaessa siirryttiin koulujen osalta lähiopetukseen ja jälleen helmikuussa Pirkanmaan suositusten mukaan etäopetukseen. Jälkeenpäin on paikkakunnalle tilastoitu 13 muutakin tartuntaa, jotka on pystytty jäljittämään ja pitämään aisoissa. (23.3.2021).

Koronavirusepidemia on vaikuttanut kunnan toimintaan ja rahavirtoihin monella tavalla. Lomautuksista johdun henkilöstökulut toteutuvat alle arvion. Käyttökuluja jäi toteutumatta, koska korona-rajoitteet ovat muuttaneet toimintatapoja ja estäneet joitakin normaalitoimintoja kokonaan. Korona-varautuminen syö hoitokapasiteettia ja vie varoja ”normaalilta toiminnalta”, vaikka mitään vakavaa ei kuntalaisille epidemian vuoksi tapahtuisikaan.

Vuoden 2020 valtionosuusmaksatukseen vaikuttaa merkittävästi valtion lisätalousarviossa päätetty verotulomenetysten tilapäinen korvaus, joka lisäsi valtionosuuksia 0,6 milj. euroa, mutta joka ainakin osittain peritään tulevana vuosina pois.

Työttömyyden kasvu pandemian vuoksi on huomattava. Todennäköistä on, että osa lomautetuista siirtyy pidempiaikaiseen työttömyyteen ja työelämän muutoksen vuoksi rakennetyöttömien osuus työttömistä kasvaa. Pandemia lisää kustannuspaineita terveydenhuollossa, sosiaalitoimessa ja työllisyysenhoidossa.

Maakunta- ja soteuudistus sekä työllisyyskokeilu

Pirkanmaalla käynnistettiin Pirkanmaan tulevaisuuden sote-keskus eli PirSOTE-hanke, jossa myös Punkalaidun ja Sastamala ovat mukana. Tavoitteena on, että nykyisten terveys- ja hyvinvointikeskusten tilalle tulee verkostomaisesti toimiva sote-keskus ja asiakaspalvelutyön sujutus on keskeinen tavoite. Kommas-hankkeella puolestaan edistetään tulevan sote-alueen digitalisaation kehittämistä ja sote-alueen tukipalveluiden kehittämistä. Molempiin hankkeisiin saadaan tukea sosiaali- ja terveysministeriöltä. Töitä on paljon ja rahaa vähän, mutta näillä eväillä valmistaudutaan maakunta- ja soteuudistukseen, jonka tavoiteaikataulu on edelleen aloittaa vuoden 2023 alusta.

Työllisyyspalveluiden kuntakokeilua valmisteltiin koko vuosi 2020 ja maaliskuussa 2021 käynnistettiin työllisyyskuntakokeilu, joissa jatketaan ja laajennetaan vuoden 2018 lopussa päättyneiden alueellisten työllisyyskokeilujen toimintamallia. Pirkanmaa on ainoa maakunta, jossa kaikki kunnat ovat mukana työllisyyskokeilussa. Kokeilun kohderyhmään kuuluvat ne työttömät ja työvoimapoluissa olevat työnhakijat, jotka eivät ole oikeutettuja ansiopäivärahaan, kaikki alle 30-vuotiaat ja kaikki maahanmuuttajat, jotka ovat joko työttömänä tai työvoimapoluissa. Kokeilussa Sastamalan kaupungin työllisyyspalvelut vastaa kokeilulain mukaisesti siirtävistä TE-palveluista sekä Sastamalan että Punkalaitumen kokeilun asiakkaille.

Riskit Sote-palveluissa

Alun perin dementiakodiksi suunniteltu Saimikoti vapautui Esperin käytöstä ja palautui toukokuussa 2020 vanhusten käyttöön. Sotesin kotihoitopalveluissa laajennettiin ryhmäasumista (palveluasumista) Saimikodin tiloihin.

Sote-palveluiden järjestämisvastuu on palvelusopimuksen perusteella Sastamalan kaupungilla. Punkalaitumen kunta vastaa sote-tehtävien rahoituksesta. Peruskunnalla on vastuu toimintansa ja ostamansa palvelutuotannon lainmukaisuuden ja asianmukaisuuden seurannasta ja valvonnasta.

Punkalaidun pyrkii kaikin tavoin turvaamaan palvelujen jatkuvuuden Punkalaitumella sijaitsevilla sote-palveluilla tuottavissa yksiköissä. Työpaikkojen säilymisellä paikkakunnalla on suuri painoarvo paikkakunnan elinvoimalle. Myöskin lähipalveluiden laatuun ja pysyvyyteen on kiinnitetty jatkuvasti huomiota.

Kunnan elinvoiman säilyminen

Kunnan asukasluku pienenee, väestö vanhenee ja elinkeinotoimen palveluita häviää paikkakunnalta. Kunnan toistuvat talousvaikeudet johtuvat pääosin väestörakenteen muutoksesta, muuttotappiosta ja kasvavasta palvelutarpeesta. Valtiontalouden vaikeudet heijastuvat suoraan kuntien talouteen valtionosuuksien merkittävänä supistamisena. Kuntien kannalta on huolestuttavaa, että valtio säästää valtionosuuksien leikkaamisella, mutta ns. norminpurkutalkoot eivät ole tehtäviä eivätkä kustannuskuormaa vähentäneet.

Ongelmat ovat edelleen olemassa, vaikka pandemia-avustukset muuttivatkin vuoden 2020 tuloksen alijäämästä ylijäämäiseksi.

Punkalaitumen kunta irtisanoi vuoden 2019 loppuun mennessä elinkeinopalvelusopimuksen Sastamalan kaupungin kanssa. Vuoden 2020 alusta Punkalaidun jatkaa elinvoimapalveluiden tuottamista omin voimin. Elinvoimaluotsi aloitti 2.3.2020 vuoden mittaisessa määräaikaisessa palvelusuhteessa Punkalaitumen kunnassa. Aloittavien yrittäjien neuvontapalvelut Punkalaidun ostaa Tampereen kaupunkiseudun yrityspalvelut Oy:ltä, Ensimetritä.

Suurin osa Punkalaitumen kunnan menoista (66 %) muodostuu sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Niiden kysyntä kasvaa väestön ikääntyessä ja myös palvelujen tarjonta kasvaa uuden teknologian ja erityisesti lääketieteen edistymisen myötä. Muuhun toimintaan jäävien varojen suhteellinen osuus pienenee koko ajan.

Punkalaidun panostaa elinvoimaan mm. markkinoinnilla, hyvinvointipalvelujen kehittämisellä ja yhteistyöllä sekä yritysten että paikallisten yhdistysten ja seurojen kanssa. Pieniä positiivisia merkkejä on näkyvissä. Punkalaitumelle perustetaan edelleen uusia yrityksiä ja väkiluvun vuosittainen lasku on hieman pienentynyt.

Yhteiskoulu-lukion ja päiväkodin rakennushankkeiden toteuttaminen taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaisella tavalla

Vuoden 2019 aikana piti käyttöönottaa Punkalaitumella uusi yläkoulu-lukiorakennus. Koulun rakennushankkeen toteutti Lehto Group KVR-urakkana. Valvotusti toteutettu rakennushanke toteutui noin vuoden viivästyneenä ja uudessa koulussa aloitettiin koulutyö syyskuun lopussa v. 2020. Viivästyminen ei aiheuttanut toiminnallisesti merkittävää riskiä, koska vanha koulurakennus oli käytettävissä muuttoon asti. Valmistumisen jälkeen viivästyksestä aiheutuneista kustannuksista käytiin vielä neuvottelut ja kunnanhallitus hyväksyi 22.2.2021 taloudellisen loppuselvityksen ja sovintosopimuksen.

Päiväkodin rakentaminen alkoi huhtikuussa 2019 ja rakennus vastaanotettiin joulukuussa 2019 ja käyttöönotettiin suunnitelmien mukaisesti helmikuussa 2020. Päiväkodin toteutti KVR-urakkana Rakennusliike Lapti Oy.

Hyvin onnistuneet uudisrakennukset vähentävät sisäilmaongelma- ja talotekniikkariskien mahdollisuutta ja ovat toiminnallisesti soveltuvampia nykyaikaisiin käyttötarkoituksiin. Kunnan imagon kannalta investointi uusiin ja toimiviin tiloihin on rahalliselta arvoltaan merkittävä panostus. Vanhan koulun purkamisesta oli jo tehty päätös ja varattu määräraha vuoden 2021 talousarvioon, mutta rakennukselle löydettiin ostaja.

Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa tukea tarvitsevien lasten ja nuorten määrä resurssikysymyksenä

Vuonna 2019 ja 2020 vahvistettiin lasten ja nuorten tukitoimenpiteitä tuntuvasti. Koulutoimessa täytettiin vastaavan koulukuraattorin virka vuonna 2019. Vuoden 2020 syksystä virka on ollut määräaikaisesti täytettynä, koska pätevää hakijaa virkaan ei ollut. Lastentarhanopettajan virka muutettiin varhaiskasvatuksen erityisopettajan toimeksi. Lisäksi uusi nuoriso-ohjaaja aloitti elokuussa 2020. Näillä toimenpiteillä vastattiin erityistä tukea tarvitsevien lasten palvelujen kysynnän tarpeeseen ja ongelmien ennaltaehkäisyyn. Toimenpiteen vaikuttavuutta on vielä liian varhaista arvioida.

Kunnan henkilöstö

Kunnan avoimet virat ja toimet on vuoden 2020 aikana saatu täytettyä suhteellisen hyvin. Teknisen toimen tehtävien täytössä on ollut jonkin verran ongelmia, mutta tilanne on tällä hetkellä hyvä. Kunnan henkilöstö on vaihtuvuuden (mm. eläköitymiset) vuoksi murrosvaiheessa. Henkilöstörakennetta on uudistettu panostamalla erityisesti hyvinvointiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin.

Kunnan henkilöstöpolitiikkaa on uudistettu, useiden esimiesten vaihtuminen on tarjonnut tähän hyvän tilaisuuden. Sekä henkilöstöjohtamisen että työyhteisöosaamisen taitoja on kehitetty ja kehitetään edelleen. Kunnalla on käytössä johtamisen vuosikello, jonka avulla aikataulutetaan vuosittaiset toimenpiteet kuten kehityskeskustelut ja työhyvinvointikyselyt.

Kunta kilpailee hyvistä työntekijöistä monen eri sektorin kanssa. Työnantajamaine on yksi kovimmista markkinavalteista hyviä osaajia rekrytoitaessa. Työnantajamaineeseen vaikuttaa olennaisesti myös se, millainen yhteisymmärrys ammatillisen ja poliittisen johdon välillä vallitsee.

Toiminnalliset riskit

Punkalaitumen vesilaitoksen toiminta on järjestetty laskennallisesti eriytettynä taseyksikkönä. Vesilaitoksen tulos oli -323.019 euroa alijäämäinen. Taseen oma pääoma kääntyi vuonna 2019 ensimmäistä kertaa alijäämäiseksi, tilinpäätöksessä oma pääoma on -429.441 euroa. Toimintaa on mahdoton kääntää kannattavaksi, vaikkakin maksutaksa on uudistettu ja hintoja tarkistettu. Uudet hinnat tulevat voimaan 1.1.2021. Vesi- ja jätevesihuollon toimivuus on kunnan tärkein ja kriittisin tehtävä ja juuri tällä toimialalla on ollut jonkin verran rekrytointiongelmia.

Punkalaitumen Vuokra-asunnot Oy on Punkalaitumen kunnan yksin omistama vuokrataloyhtiö. Kunnan vuokra-asuntokannassa on ylikapasiteettia. Väestökehityksen, kunnan ikärakenteen ja väestöennusteiden perusteella vuokra-asuntojen tarve tulee vähenemään entisestään. Yhtiössä purettiin kaksi rivitaloa, joissa oli yhteensä 11 asuntoa. Tilikauden päättyessä huoneistoja oli 96 ja vuokrausaste oli toimintavuoden lopussa 82,3 %.

Vuokra-asuntoyhtiön tulos oli vuodelta 2020 tappiollinen -303.803 euroa ja aikaisempien vuosien alijäämää on taseessa -164.675 euroa. Taseen oma pääoma on kuitenkin edelleen vahva. Aikaisemmin toimitusjohtajapalvelut on myyty kunnasta, v. 2020 toimitusjohtajatehtävät on hoidettu ostopalveluna. Riskinä on, miten yhtiöön saadaan ammattitaitoinen toimitusjohtaja myös jatkossa.

Rahoitusriskit

Punkalaitumen kunnanvaltuusto myönsi Punkalaitumen Vuokra-asunnot Oy:n lainan vakuudeksi omavelkaisen takauksen 200.000 euron lainalle. Lisäksi kunta on myöntänyt yhtiölle takauksen 300.000 euron limiittiin Kuntarahoituksen kuntayritystodistuksille. Lainoille ei ole pyydetty vastavakuutta. Sitä ei nähty tarpeelliseksi, koska takaukset eivät vaaranna kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä eikä takaukseen liity merkittävää taloudellista vastuuta ja kunta omistaa Vuokra-asunnot Oy:n osakekannan kokonaisuudessaan.

Lainamäärän kasvu on merkittävä riski Punkalaitumen kunnan tulevaisuudelle, joskin tilinpäätösvoiton hyvä tulos vahvistaa omaa pääomaa. Kunnan lainamäärä ei ole vielä korkea kuntien keskiarvoihin verrattuna, mutta isot rakennusinvestoinnit rajaavat kunnan mahdollisuuksia tehdä uusia investointeja lainarahalla.

2.3 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja on antanut siitä ohjeen. Tilivelvollisella on vastuu sisäisen valvonnan luomisesta ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kunnanjohtajalla on kokonaisvastuu kuntakonsernin sisäisen valvonnan järjestämisestä. Kunnanhallituksessa käsitellään säännöllisesti konsernin ajankohtaiset asiat sekä annetaan tarvittaessa konserniohjaus.

Toimialajohtajat vastaavat osaltaan toimialueensa sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riskienhallinnasta. Lisäksi he vastaavat toimialueensa toiminnan organisoinnista siten, että prosesseilla, hankkeilla, projekteilla tai yksittäisillä toiminnoilla on määritelty vastuutaho. Esimiehet ovat yksiköittäin tehneet arvioinnin riskienhallinnan tilasta.

Päätöksentekoprosessi

Kunnan päätöksenteko perustuu kunta-, hallinto- ja julkisuuslain sekä hyvän hallintotavan mukaisesti julkisuusperiaatteeseen ja avoimuuteen. Säännöt ja sisäiset ohjeet hyväksyy kunnanvaltuusto tai –hallitus, henkilöstön osalta ohjeet hyväksyy henkilöstöjaosto. Päätökset julkaistaan internetissä kuntalain mukaisesti.

Ohjeita ja niiden muutoksia on käsitelty johtoryhmässä sekä tarvittavalla tasolla työyksiköiden henkilöstöpalavereissa. Henkilöstölle asioista tiedotetaan sähköpostilla ja intranetissä. Esimiesten vastuulla on, että koko henkilöstö saa tarvittavat tiedot.

Kunnanhallitus on valvonut kunnanvaltuuston päätösten lainmukaisuutta. Viranhaltijapäätökset annetaan tiedoksi toimielimelle hallintosäännön säännöksen mukaisesti niistä päätöksistä, joista toimielimellä on otto-oikeus. Toimielimet ovat tehneet päätökset niistä asioista, joista se ei käytä otto-oikeuttaan.

Kunnanjohtajan on seurattava lautakuntien sekä kunnanhallituksen alaisten viranhaltijoiden ja toimialajohtajien päätösten laillisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä ryhdyttävä tarvittaessa kuntalain tarkoittamiin toimenpiteisiin asian ottamiseksi kunnanhallituksen käsiteltäväksi.

Valmistelussa ja päätöksenteossa on noudatettava lainsäädäntöä sekä sääntöjä ja ohjeita, sillä lainvastaiset ja virheellisesti tehdyt päätökset voidaan kumota valitusteitse oikeudessa. Lainmukaisuus tulee tarkistaa myös päätösten täytäntöönpanovaiheessa.

Vuonna 2020 on tehty yksi yritystukiin myöntämiseen liittynyt oikaisuvaatimus. Yhteen vanhempaan muutoksenhakuun Arkkuinsuon kaavasta on vielä päätös saamatta.

Henkilöstöasiat

Henkilöstön oikeudenmukainen kohtelu edellyttää voimassa olevien lakien ja asetusten, virka- ja työehtosopimusten sekä muiden henkilöstöasioita koskevien määräysten, päätösten ja ohjeiden noudattamista. Hallintosääntö määrittelee henkilöstörekrytointia koskevan päätösvallan.

Palkanmaksu määräytyy virka- ja työehtosopimusten, kunnan hallintosäännön, paikallisten sopimusten ja palkkausta koskevan ohjeistuksen mukaisesti. Henkilöstötoimikunta käsittelee vuosittain henkilöstösuunnitelman, joka sisältää koulutus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat. Henkilöstöpolitiikan toteutumisesta ja henkilöstövoimavaroista laaditaan vuosittain henkilöstökertomus.

Henkilökunnan työterveyden hoitamisesta on sopimus Terveystalon kanssa. Henkilökunnan työhyvinvointivoinnista huolehditaan työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti ja terveystarkastukset tehdään kolmen vuoden välein. Työterveyshuolto tekee säännöllisesti työpaikkaselvitykset. Koko kunnan perusselvitys on tehty 13.8.2020. Työsuojelulliset riskiarviointit tehdään kerran vuodessa ja henkilöstölle on tarjottu mahdollisuus ensiapukoulutukseen.

Talous- ja strategiaprosessi

Kunnanhallitus nimeää osastojen esimiehet ja toimielimet oman hallinnonalansa tehtäväalueen esimiehet. Osaston ja tehtäväalueen esimiehen sijaisena toimii henkilö, joka on nimetty ko. työntekijän sijaiseksi.

Osaston ja tehtäväalueen esimiehet ovat vastuussa talousarvion toteuman seurannassa. Jokaisella esimiehellä on mahdollisuus seurata oman yksikkönsä toteumaa ajantasaisesti web-raportointi -sovelluksella. Talousarvion toteumat annetaan tiedoksi toimielimille ja osavuositarkastus on tehty 31.8.2020, joka on annettu tiedoksi valtuustolle.

Tilinpäätöksen laatimisessa noudatetaan kuntalakia, soveltuvin osin kirjanpitolain ja asetusten säännöksiä sekä kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antamia yleisohjeita. Tilinpäätös laaditaan kuntalain edellyttämässä aikataulussa kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Kirjanpito ja sisäinen laskenta on järjestetty niin, että ne tuottavat toiminnan ohjauksessa ja valvonnassa tarvittavat tiedot. Investointien seuranta on järjestetty riittävällä tarkkuudella hankekohtaisesti niin, että seurannasta ilmenee alkuperäinen kustannusarvio ja seurantahetken toteumatilanne.

Kuntastrategia on hyväksytty vuosille 2018 – 2025. Kuntastrategian osa Elinvoimaohjelma hyväksyttiin valtuustossa 11.2.2019.

Valmiussuunnitelmassa on varauduttu elintärkeiden toimintojen turvaamiseen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Suunnitelmaa päivitetään säännöllisesti.

Kirjanpito ja maksuliikenne

Kaikilla ostolaskuilla on asiatarkastaja ja hyväksyjä. Toimielimet hyväksyvät vuosittain laskujen hyväksyjät ja heidän varahenkilönsä. Esimiehet hyväksyvät tarvittavat käyttöoikeudet laskujen asiatarkastusta ja hyväksymistä varten. Rahavarojen käyttäjille on määriteltävä vastuuhenkilöt. Kunnan maksuvalmiussuunnittelusta vastaa hallinto- ja talousjohtaja.

Omaisuuksien hallinta

Kunnan vakuutukset on kilpailutettu v. 2018 vakuutuskaudelle 2019 – 2022. Kilpailutuksen yhteydessä vakuutettavat kohteet tarkistettiin ja vakuutusarpeet arvioitiin uudelleen. Vakuutuskohteet ja vakuutusten taroituksenmukaisuus tarkistetaan vuosittain yhteistyössä vakuutusmeklarin kanssa. Toiminnan muuttuessa vakuutuksiin tehdään tarvittavat muutokset.

Kunta on hyväksynyt omistajapoliittisen ohjelman, jonka mukaan kunta arvioi omaisuuttaan sekä sen hallintaa ja siitä luopumista. Irtaimien omaisuuden luetteloinnista sekä tarpeettomaksi tulleen irtaimiston kierrättämisestä, myynnistä ja hävittämisestä on ohjeet. Toimipisteet nimeävät irtaimistoluettelosta vastaavan henkilön ja irtaimistoluettelo on pidettävä aina ajan tasalla. Luetteloiden ajantasaisuus tarkistetaan vuosittain.

Tarpeeton omaisuus pyritään myymään tai hävittämään tarkoituksenmukaisella tavalla. Omaisuuden myynnissä on käytetty mm. nettihuutokauppaa.

Tietohallinto, tietoturva ja tietosuojat

Tietohallintopalvelut on tuottanut Sastamalan Tukipalvelu Oy 31.12.2020 saakka. Vuoden 2021 alusta lukien tietohallintopalvelut tuottaa Kuntien Tiera Oy, jolle SaTun toiminta siirrettiin liikkeenluovutuksena.

Tietoturvavastaavana on toiminut Sastamalan Tukipalvelu Oy:n tietohallintopäällikkö. Tietosuojavastaavana toimii pääkirjanpitäjä. Uuden tietosuoja-asetuksen edellyttämät tietosuojaoselosteiden päivitykset tehtiin ajallaan. Henkilöstö on koulutettu tietoturvaan ja koulutus pidetään ajan tasalla. Uuden tiedonhallintalain ja saatavuusdirektiivin edellyttämät toimenpiteet on tehty.

Ohjelmien ja tietojen käyttöä varten työntekijöille annetaan henkilökohtaiset käyttäjätunnukset. Työntekijän esimies myöntää tarvittavat käyttöoikeudet. Käyttöoikeudet tarkistetaan kattavasti kaksi kertaa vuodessa. Tietoturva- ja tietosuoja-asiat sisältyvät perehdytysuunnitelmaan.

Kuntalaisten hyvinvointi

Terveydenhuoltolaki velvoittaa kunnat seuraamaan asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä tulee raportoida valtuustolle vuosittain ja lisäksi valtuustolle valmistellaan kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus.

Kuntaan on nimetty hyvinvointikoordinaattori ja kunnan johtoryhmä on nimetty kunnan hyvinvointiryhmäksi. Hyvinvointiohjelma hyväksyttiin valtuustossa 18.6.2018. Valtuustokauden 2018-2021 hyvinvointiohjelmassa on edellisten hyvinvointikertomusten antama tieto sekä toimialojen havainnot kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen näkökulmasta. Lisäksi hyvinvointiohjelmassa on huomioitu Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017-2020.

2.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa. Molempien laskelmien ja niistä laskettavien tunnuslukujen tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyttä. Rahoituslaskelmassa osoitetaan edelleen, miten investoinnit, sijoitukset ja lainanlyhennykset tulorahoituksen lisäksi muutoin rahoitetaan.

2.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys jaksotettuihin menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Seuraavaksi on esitetty Punkalaitumen kunnan vuoden 2020 tilinpäätös taloudellisine tunnuslukuineen sekä osastoittain tapahtuvalla sekä taloudellisten että toiminnallisten tavoitteiden analysoinnilla.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2016	2017	2018	2019	2020
Toimintatulot	3 185 773	2 792 964	2 904 215	2 328 428	2 260 120
Toimintamenot	-21 902 331	-21 155 842	-20 856 930	-20 607 304	-20 661 887
Toimintakate	-18 716 558	-18 362 878	-17 952 715	-18 278 876	-18 401 767
Verotulot	8 646 081	8 981 179	8 877 348	8 944 369	9 167 657
Valtionosuudet	11 230 751	10 919 875	10 108 482	9 920 519	11 326 019
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	6 802	6 386	6 387	6 387	0
Muut rahoitustuotot	4 040	3 124	3 186	4 923	3 060
Korkokulut	-18 733	-9 346	-13 948	-38 096	-45 418
Muut rahoituskulut	-241	-97	-1 664	-447	-201
Vuosikate	1 152 142	1 538 243	1 027 075	558 778	2 049 350
Poistot ja arvonalentumiset	-848 166	-1 184 118	-1 044 604	-928 311	-1 151 508
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	303 976	354 125	-17 529	-369 533	897 842
Poistoeron lisäys	58 400	54 058	50 150	46 633	43 468
Varausten vähennys	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	362 376	408 183	32 621	-322 900	941 310

	2016	2017	2018	2019	2020
Toimintatuotot/toimintakulut %	14,5	13,2	13,9	11,3	10,9
Vuosikate/poistot %	135,8	129,9	98,3	60,2	178,0
Vuosikate, euroa/asukas	384	521	354	199	736
Asukasmäärä	3004	2950	2901	2815	2785

Toimintakate

Tuloslaskelman välituloksena esitettävä toimintakate ilmoittaa, paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Tilikauden toimintatulot toteutuivat hieman arvioitua paremmin, mutta vähenivät vuoteen 2019 verrattuna noin 3 %. Toimintamenoja oli enemmän kuin vuonna 2019. Lisäystä oli 54.583 euroa eli noin 0,3 %. Toimintamenot jäivät 1.351.413 euroa alle arvioidun. Toimintakate oli -18.401.767 euroa, joka oli 122.891 euroa enemmän kuin edellisenä vuonna.

Vuosikate

Vuosikate on kunnan kokonaisrahoitusta kuvaava välitulo. Vuosikate ilmoittaa, riittääkö kunnan tulo-rahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannontekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Vuosikatteen määrä oli 2.049.350 euroa eli tunnusluku parani edellisestä vuodesta 1.490.572 euroa. Alkuperäisessä talousarviossa vuosikatteen määräksi oli arvioitu 140.400 euroa.

Toimintatuotot prosentteina toimintakuluista

$$= 100 * \textit{Toimintatuotot} / (\textit{Toimintakulut} - \textit{Valmistus omaan käyttöön})$$

Tunnusluku on 10,9 %. Erityisen tärkeää olisi, että tunnusluku vakiintuisi tietylle stabiilille tasolle, jolloin talouden ennustaminen olisi pitemmällä tähtäimellä helpompaa. Edellisenä vuonna tunnusluku oli koko kuntataloudessa keskimäärin 19,2 %.

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 * \textit{Vuosikate} / \textit{Poistot}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä. Kertomusvuonna tunnusluku oli 178,0 %. Kunnan tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, mikäli vuosikate alittaa poistot. Näin ollen kertomusvuonna tulorahoitus oli ylijäämäinen. Edellisenä tilikautena tunnusluku oli koko kuntataloudessa 75 %.

Oletusta tulorahoituksen riittävydestä voidaan kuitenkin pitää päteväenä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Poistosuunnitelmaa muutettiin vuoden 2013 siten, että poistoajat lyhenivät ja tämän seurauksena poistojen taso nousi. Vuoden 2020 aikana Haukankosken päärakennuksesta tehtiin lisäpoisto 178.384 euroa johtuen siitä, että rakennuksella ei ole käyttöä kunnan omassa toiminnassa eikä siinä ole vuokralaisia.

Vuosikate e/asukas

Tunnuslukua käytetään yleisesti tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearviota ei kuitenkaan voida asettaa. Kunnan koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi ovat esimerkkejä tekijöistä, jotka vaikuttavat vuosikatteen määrittämiseen kunnassa. Kertomusvuonna kuntamme tunnusluku vuosikate/asukas oli 736 euroa. Tunnusluku parani huomattavasti edellisvuoteen verrattuna. Vuoden 2019 tilinpäätöstietojen mukaan kuntatalouden keskimääräinen arvo oli 316 euroa/asukas.

2.4.2 Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusosassa osoitetaan, kuinka paljon tarvitaan tulorahoituksen lisäksi pääomarahoitusta investointeihin ja lainanlyhennyksiin ja miten rahoitustarve katetaan ja kuinka suuri on rahoitusjäämä ja miten se käytetään.

Rahoituslaskelmaan tuodaan tuloslaskelmasta vuosikate. Investointiosasta rahoituslaskelmaan tuodaan käyttöomaisuusinvestoinnit sekä investointimenoihin saatavat rahoitusosuudet.

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirta	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 049 350	558 778
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät		-802
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-918 978	-6 217 029
Rahoitusosuudet investointeihin	11 000	
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot		3 676
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 141 373	-5 655 377
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Muut saamiset muilta		-50 104
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	800 000	4 800 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-485 000	-150 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	7 515	-2 703
Vaihto-omaisuuden muutos	12 174	-6 002
Saamisten muutos	-178 556	167 612
Korottomien velkojen muutos	78 251	79 730
Rahoituksen rahavirta	234 384	4 838 533
Rahavarojen muutos	1 375 758	-816 843
Rahavarat 31.12.	2 710 787	1 335 029
Rahavarat 1.1.	1 335 029	2 151 872

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Investoinnit		
Investointien tulorahoitus, %	192,6	9,0
Toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuodelta	-4100	-4914
Lainanhoito		
Lainanhoitokate	3,9	3,2
Maksuvalmius		
Kassavarat 31.12.	2 710 787	1 335 029
Kassasta maksut, e	24 804 520	29 430 574
Kassan riittävyys, pv	40	17
Asukasmäärä	2785	2815

Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan kassavarojen muutoksen tilikaudella.

Investoinnit

Investointien tulorahoitus %

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankinta-arvo}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman käyttömaisuusinvestointeja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Kertomusvuonna tunnusluku oli 192,6 %, joten tulorahoituksella on pystytty kattamaan investointimenot. Vuonna 2019 vuosikate on ollut 9,0 % investoinneista. Koko maan tasolla kuntatalouden edellisen vuoden keskimääräinen arvo oli 45 %. Investointimenojen toteuma oli 70 %. Vertailtavuutta vaikeuttaa esimerkiksi investointien vuotuinen vaihtelu.

Investointimenojen ero investointilaskelmaan johtuu yläkoulu-lukion investointimenoiksi kirjatuista kustannuksista aiempina vuosina. Kyseiset kustannukset siirrettiin tilinpäätösvuonna käyttötalouden menoksi, koska menot kohdistuivat vanhan yläkoulu-lukion korjaussuunnitelmaan.

Toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuodelta

Rahoituslaskelman välitulokset *Toiminnan ja investointien rahavirta* itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Viiden vuoden rahavirta on miinusmerkkinen kertomusvuonna, joten investointeja ja lainojen lyhennyksiä ei ole pystytty kattamaan kertyneillä tuloilla.

Lainanhoito

Lainanhoitokate

$$= (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$$

Tunnusluku kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on yksi tai suurempi.

Kertomusvuonna tunnusluvun arvo oli 3,9 eli arvo parani hieman edellisvuodesta. Tulorahoitus on riittänyt kattamaan vieraan pääoman aiheuttamat kustannukset. Lainanhoitokyvyn sanotaan olevan hyvä, kun tunnusluku on yli kaksi, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1 – 2 ja heikko, jos se jää alle yhden. Edellisvuonna kuntien keskimääräinen arvo 1,0.

Maksuvalmius

Kassavarat 31.12.

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset

Kassavarat olivat kertomusvuoden viimeisenä päivänä suuremmat kuin edellisvuotena. Kertomusvuoden aikana kunta nosti pitkäaikaista lainaa 800.000 euroa. Kunnassa ei ollut kassalainaa 31.12.2020.

Kassasta maksut

Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Käyttöomaisuusinvestoinnit

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassasta maksut olivat v. 2020 n. 24,8 milj. euroa eli luvussa oli 4,6 milj. euroa vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna.

Kassan riittävyys

= 365 pv * Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikauden aikana

Tunnusluku kuvaa kunnan maksuvalmiutta ja se ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla. Tunnusluku on 40 päivää, joten kunnan kassavarat olivat tilinpäätöspäivänä hyvät.

2.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2020	2019
Pysyvät vastaavat	21 734 600	21 978 132
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	0	12 833
Aineettomat oikeudet		
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>	17 939 705	18 162 903
Maa- ja vesialueet	1 633 357	1 618 357
Rakennukset	12 888 755	5 577 920
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 049 483	3 306 309
Koneet ja kalusto	275 272	0
Muut aineelliset hyödykkeet	29 433	29 433
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	63 404	7 630 884
<i>Sijoitukset</i>	3 794 896	3 802 396
Osakkeet ja osuudet	3 579 778	3 587 278
Muut lainasaamiset	212 896	212 896
Muut saamiset	2 222	2 222
Toimeksiantojen varat		0
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusvarat		
Vaihtuvat vastaavat	3 537 756	1 995 616
<i>Vaihto-omaisuus</i>	50 785	62 959
Aineet ja tarvikkeet	50 785	62 959
<i>Saamiset</i>	776 185	597 629
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Muut pitkäaikaiset saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	776 185	597 629
Myyntisaamiset	388 623	206 692
Muut saamiset	104 067	134 385
Siirtosaamiset	283 494	256 552
<i>Rahat ja pankkisaamiset</i>	2 710 786	1 335 029
Vastaavaa yhteensä	25 272 357	23 973 748

VASTATTAVAA	2020	2019
Oma pääoma	13 976 682	13 035 372
Peruspääoma	9 791 451	9 791 451
Liittymismaksurahasto		
Arvonkorotusrahasto		
Edellisten tilikausien ylijäämä	3 243 921	3 566 820
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	941 310	-322 899
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset	585 454	628 922
Poistoero	585 454	628 922
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
Toimeksiantojen pääomat	113 531	106 016
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	113 531	106 016
Muut toimeksiantojen varat		
Vieras pääoma	10 596 690	10 203 438
<i>Pitkäaikainen</i>	<i>8 053 729</i>	<i>7 783 396</i>
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 565 000	7 315 000
Liittymismaksut ja muut velat	488 729	468 396
<i>Lyhytaikainen</i>	<i>2 542 961</i>	<i>2 420 043</i>
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	550 000	485 000
Saadut ennakot	89 538	73 463
Ostovelat	705 968	1 205 835
Liittymismaksut ja muut velat	90 702	91 071
Siirtovelat	1 106 752	564 673
Vastattavaa yhteensä	25 272 357	23 973 748

Taseen tunnusluvut	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	57,8	57,2
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	46,2	47,8
Velat ja vastuut prosenttia käyttötulosta	46,6	48,1
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 e	4 185	3 244
Kertynyt yli-/alijäämä e/asukas	1503	1152
Lainakanta 31.12., e	8 115 000	7 800 000
Lainat, e/asukas	2 914	2 771
Lainat ja vastuut, 31.12.	8 214 024	7 875 089
Lainat ja vastuut, e/asukas	2 949	2 798
Lainasaamiset	212 895	212 895
Asukasmäärä	2785	2815

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuusastetta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste %

= 100 * (Oma pääoma + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan kuntataloudessa pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Kertomusvuonna omavaraisuusaste oli 57,8 %. Tunnusluku on hieman parantunut edelliseen vuoteen verrattuna. Kuntatalouden keskimääräinen luku oli edellisenä tilikautena 57,9 %.

Suhteellinen velkaantuneisuus %

= 100 * (Vieras pääoma - Saadut ennakot) / Käyttötulot

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, arvostus tai poistomenetelmät eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi tunnusluku on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisin maksusta tulorahoituksella.

Kuntasektorin keskimääräinen suhteellinen velkaantuneisuus oli edellisvuonna keskimäärin 62,0 %, joten kuntamme kertomusvuoden luku 46,2 % on parempi kuin kuntasektorilla keskimäärin.

Velat ja vastuut prosentteina käyttötuloista

= 100*(Vieras pääoma – Saadut ennakot + Vuokravastuut) /Käyttötulot

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Vuokravastuilla tarkoitetaan sekä vuokravastuita että leasingvastuita.

Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasingsopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana taseessa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten kausien ylijäämä (alijäämä) + tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= (Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)) / Asukasmäärä

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla enakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Kunta nosti kertomusvuonna pitkäaikaista lainaa 800.000 euroa ja vanhoja lainoja lyhennettiin 485.000 eurolla. Lainojen määrä 31.12.2020 oli 8.115.000 euroa.

Lainat e/asukas

Tunnusluku kertoo kunnan lainakannan asukasta kohti. Kertomusvuonna lainamäärä asukasta kohden oli 2.914 euroa eli 143 euora enemmän edellisenä vuonna. Koko maan keskiarvo oli edellisvuonna 3.342 euroa/asukas, joten kuntamme velkaisuus on vieläkin keskimääräistä alhaisemmalla tasolla.

Lainasaamiset 31.12.
= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

2.6 Kokonaistulot ja –menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistetty rivi riviltä.

KUNNAN KOKONAISTULOT JA –MENOT

TULOT	1000 e	%	MENOT	1000 e	%
Varsinainen toiminta			Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	2 260	9,6	Toimintakulut	20 662	92,8
Verotulot	9 168	38,9	Korkokulut	45	0,2
Valtionosuudet	11 326	48,1	Muut rahoituskulut	0	0,0
Korkotuotot	0	0,0	Satunnaiset kulut	0	0,0
Muut rahoitustuotot	3	0,0	Tulorahoituksen korjaukset	0	0,0
Satunnaiset tuotot		0,0	- Käyttöom. myyntitappiot	0	0,0
Tulorahoituksen korjaukset			Investoinnit		
- Käyttöom. myyntivoitot	0	0,0	Käyttöomaisuusinvestoinnit	1 082	4,9
Investoinnit			Rahoitustoiminta		
Rahoitusosuudet inv.menoihin	11	0,0	Antolainasaamisten lisäykset		0,0
Käyttöomaisuuden myyntitulot		0,0	Pitkäaik. lainojen vähennys	485	2,2
Rahoitustoiminta		0,0	Lyhytaik. lainojen vähennys		0,0
Antolainasaamisten vähennys	0	0,0			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	800	3,4			
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0			
Kokonaistulot yhteensä	23 568	100,0	Kokonaismenot yhteensä	22 274	100,0

Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön. Kokonaistulot ja -menot -laskelma on täsmäytettävissä rahoituslaskelmaan siten, että kokonaistulojen ja -menojen erotus on yhtä suuri kuin rahoituslaskelman kohta *Muut maksuvalmiuden muutokset* ja *Kassavarojen muutoserien* itseisarvojen summa silloin, kun mainitut erät ovat rahoituslaskelmassa erimerkkisiä ja itseisarvojen erotus, kun ne ovat rahoituslaskelmassa samanmerkkiset.

Edellisvuoteen verrattuna toimintatuottojen (v. 2019 9,0 %) suhteellinen osuus on pysynyt lähes ennallaan, mutta toimintakulujen (76,1 %) suhteellinen osuus on noussut. Verotulojen (34,4 %) suhteellinen osuus on noussut ja myös valtionosuuksien (38,1 %) suhteellinen osuus on noussut.

Kertomusvuonna Punkalaitumen kunnan valtionosuudet asukasta kohden olivat kaikkiaan 4.067 euroa/asukas. Edellisenä vuonna koko maassa se oli keskimäärin 1.570 euroa/asukas ja Pirkanmaalla 1.527 e/as eli Punkalaitumen kunnan saamat valtionosuudet/asukas ovat huomattavasti keskimääräistä suuremmat. Verotulojen asukaskohtaisessa kertymässä on puolestaan päinvastainen tilanne. Punkalaitumen kunnan asukaskohtainen vero kertymä vuonna 2020 oli 3.292 euroa/asukas. Koko valtakunnassa asukaskohtainen kertymä v. 2020 oli puolestaan 4.166 e/asukas ja Pirkanmaalla 3.987 e/asukas.

Valtionosuuksien suuri kertymä johtui koronatukipaketeista. Valtionosuuksia kertyi 0,6 milj. euroa yli budjetoidun ja 1,4 milj euroa yli vuoden 2019 tason. Vertailu edelliseen vuoteen ei kuntatasolla kuten ei koko maankaan tasolla ole vertailukelpoinen edelliseen vuoteen verrattuna.

2.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

Konsernitilinpäätöksessä on yhdistetty kunnan, tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen tilinpäätökset toisiinsa. Konsernitilinpäätöksen tavoitteena on selvittää ne varat, velat ja vastuut, joihin kunnalla on omistajuuteen tai sopimukseen perustuvaa määräysvaltaa, velvoitteita ja vastuuta.

2.7.1 Kuntakonsernin rakenne

Punkalaitumen kunnan konsernirakenne 31.12.2020

Tytäryhteisö

Punkalaitumen Vuokra-asunnot Oy 100 %

Kuntayhtymät

Pirkanmaan liitto 0,70 %

SASKY koulutuskuntayhtymä 1,48 %

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä 0,92 %

Osakkuusyhteisö

Kiinteistö Oy Pietarinvirasto 30,17 %

Omistusyhteisyhteisö

Huittisten Puhdistamo Oy 5,00 %

Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy 2,96 %

Sastamalan Tukipalvelu Oy 5,51 %

Koska omistusyhteisyhteisöjen omistusosuus on alle 20 %, yhtiöitä ei ole yhdistetty konsernitilinpäätökseen.

2.7.2 Konsernitulos
KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	2020	2019
Toimintatulot	11 215 383	11 037 006
Toimintamenot	-29 003 718	-28 752 057
Osuus osakk.yht.voitosta/tappiosta	9 352	7 595
Toimintakate	-17 778 983	-17 707 456
Verotulot	9 167 657	8 944 369
Valtionosuudet	11 326 019	9 920 519
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	302	308
Muut rahoitustuotot	5 906	6 650
Korkokulut	-83 994	-77 809
Muut rahoituskulut	-1 286	-1 021
Vuosikate	2 635 621	1 085 560
Poistot ja arvonalentumiset	-1 956 772	-1 501 287
Omistuksen eliminointierot		1 087
Tilikauden tulos	678 849	-414 641
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot	1 248	
Vähemmistöosuudet	-1 421	330
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	678 676	-414 311

	2020	2019
Toimintatuotto/toimintakulut %	38,7	38,4
Vuosikate/poistot %	134,7	72,3
Vuosikate, e/asukas	946	386
Asukasmäärä	2785	2815

2.7.3 Konsernirahoitus
KONSERNIRAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirta	2020	2019
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 635 621	1 085 559
Tulorahoituksen korjaukset	-24 235	-10 733
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 291 657	-6 602 426
Rahoitusosuudet investointimenoihin	23 030	5 751
Pysyvien vast. hyöd. luovutustulot	62 367	28 070
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 405 126	-5 493 779
Rahoituksen rahavirta		
Antolainasaamisten muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-19 125	-50 470
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	800 757	5 010 679
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 103 838	-479 429
Lyhytaikaisten lainojen muutos	387 529	
Oman pääoman muutokset	4 770	9 990
Muut maksuvalmiuden muutokset	-2 142	261 888
Rahoituksen rahavirta	67 950	4 752 657
Rahavarojen muutos	1 473 078	-741 120
Rahavarat 31.12.	3 380 598	1 912 117
Rahavarat 1.1.	1 907 520	2 653 237

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2020	2019
Investoinnit		
Investointien tulorahoitus, %	207,8	16,5
Toiminnan ja investointien rahavirta 5 vuodelta	-1797	-3100
Lainanhoito		
Lainanhoitokate	2,3	2,1
Maksuvalmius		
Kassavarat 31.12.	3 380 598	1 912 117
Kassasta maksut, e	31 503 618	34 854 565
Kassan riittävyys, pv	39	20

2.7.4 Konsernitase ja sen tunnusluvut
KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2020	2019
Pysyvät vastaavat	25 271 714	26 005 362
<i>Aineettomat hyödykkeet</i>	103 084	120 933
Aineettomat oikeudet	100 659	100 730
Muut pitkävaikutteiset menot	2 425	20 203
Ennakkomaksut		
<i>Aineelliset hyödykkeet</i>	24 286 009	25 075 393
Maa- ja vesialueet	1 845 629	1 820 819
Rakennukset	18 326 216	11 524 107
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 073 109	3 330 640
Koneet ja kalusto	749 264	474 905
Muut aineelliset hyödykkeet	55 257	55 294
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	236 533	7 869 628
<i>Sijoitukset</i>	882 621	809 036
Osakkuusyhteisöosuudet	110 731	34 377
Osakkeet ja osuudet	756 571	759 406
Muut saamiset	15 319	15 253
<i>Toimeksiantojen varat</i>	76 449	68 024
Valtion toimeksiannot	65 161	56 945
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11 288	11 079
Vaihtuvat vastaavat	5 190 547	3 491 483
<i>Vaihto-omaisuus</i>	199 844	160 668
Aineet ja tarvikkeet	195 060	151 385
Keskeneräiset tuotteet	4 775	7 554
Valmiit tuotteet/tavarat		1 729
Muu vaihto-omaisuus		
Ennakkomaksut	9	
<i>Saamiset</i>	1 610 106	1 418 699
<i>Pitkäaikaiset saamiset</i>	251 303	205 250
Myyntisaamiset		
Muut saamiset	20 800	2 734
Siirtosaamiset	230 503	202 516
<i>Lyhytaikaiset saamiset</i>	1 358 803	1 213 449
Myyntisaamiset	681 995	535 281
Lainasaamiset	17	16
Muut saamiset	311 286	262 907
Siirtosaamiset	365 505	415 245
<i>Rahoitusarvopaperit</i>	53 012	39 136
Muut arvopaperit	53 012	39 136
<i>Rahat ja pankkisaamiset</i>	3 327 585	1 872 980
Vastaavaa yhteensä	30 538 710	29 564 869

VASTATTAVAA	2020	2019
Oma pääoma	14 823 113	14 146 353
Peruspääoma	9 791 451	9 791 451
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	387	387
Muut omat rahastot	493 345	488 171
Edellisten tilikauden yli-/alijäämä	3 859 206	4 284 605
Tilikauden yli-/alijäämä	678 724	-418 259
Vähemmistöosuudet	6 930	5 380
Pakolliset varaukset	324 736	324 608
Eläkevaraukset	1 075	1 117
Pakolliset varaukset	323 660	323 491
Toimeksiantojen pääomat	193 764	178 619
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	126 240	119 260
Muut toimeksiannot	67 524	59 359
Vieras pääoma	15 190 171	14 909 910
<i>Pitkäaikainen</i>	<i>10 055 371</i>	<i>10 392 342</i>
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 553 481	9 922 127
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta	757	757
Saadut ennakot	11 383	
Liittymismaksut ja muut velat	489 750	469 458
<i>Lyhytaikainen</i>	<i>5 134 800</i>	<i>4 517 568</i>
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 355 163	902 724
Lainat julkisyhteisöiltä		
Saadut ennakot	156 226	134 061
Ostovelat	1 297 816	1 714 123
Muut velat	179 850	176 305
Siirtovelat	2 145 745	1 589 107
Laskennalliset verovelat		1 248
Vastattavaa yhteensä	30 538 710	29 564 869

Konsernitaseen tunnusluvut	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	48,5	47,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	47,4	49,4
Velat ja vastuut prosentteina käyttötulosta	51,6	53,4
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 e	4 538	3 866
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), e/asukas	1 629	1 373
Konsernin lainakanta 31.12.	10 909 401	10 826 856
Konsernin lainat, e/asukas	3 917	3 846
Konsernin lainasaamiset, 31.12.		
Asukasmäärä	2785	2815

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitilinpäätöksessä omaan pääomaan jaettuna edellisten tilikausien yli-/alijäämän ja tilikauden yli-/alijäämiin ja niiden muutos konsernituloslaskelmassa tilikauden tulokseen Kuntaliiton antaman ohjeen mukaan.

Konsernin tunnusluvut

Konsernin omavaraisuusaste %

= 100 * (Oma pääoma + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / (Koko pääoma - Saadut ennakot)

Tunnusluku mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämäisten tulosten sietokykyä ja konsernin kykyä selviytyä sitoumuksistaan pitkällä tähtäyksellä.

Omavaraisuusaste oli 48,5 %. Tunnusluku parani hieman edellisvuodesta. Kuntien konsernien omavaraisuusaste v. 2019 oli keskimäärin 41,9 %.

Konsernin lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Konsernin lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Kokonaislainakanta oli 10,9 milj. euroa ja määrä nousi edelliseen vuoteen verrattuna.

Konsernin lainat e/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla konsernin lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Konsernin lainat/asukas oli 3.917 euroa. Tunnusluku on noussut 71 euroa edellisvuoteen verrattuna. Koko valtakunnan tasolla kuntakonsernien keskimääräinen lainakanta asukasta kohden v. 2019 oli jopa 7.084 euroa. Kuitenkin on syytä olla varovainen luvun vertailussa, koska konsernirakenteet poikkeavat toisistaan hyvin paljon.

2.8 Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessaan tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä sekä talouden tasapainottamista koskevista toimenpiteistä. Kunnanhallitus esittää, että tilivuoden 2020 ylijäämä 941.310,26 euroa siirretään taseen edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

3 KÄYTTÖTALOUS

Osastokohtaiset tavoitteet ja selvitys niiden toteutumisesta on käyttötalousosan lopussa. Taulukoiden yhteydessä on myös osastokohtaiset palvelusuunnitelmien kuvaukset.

3.1 Hallintotoimi

Toimielin **Keskusvaalilautakunta**
Osasto **Vaalit**

Talousarviovuonna ei ole vaaleja.

Vaalit	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	10 404			0
Ulkoiset menot	-10 973			0
Toimintakate	-570	0	0	0
Sisäiset tulot				0
Sisäiset menot				0
Toimintakate	0	0	0	0
Tulot yhteensä	10 404			0
Menot yhteensä	-10 973			0
Toimintakate	-570	0	0	0

Toimielin **Tarkastuslautakunta**
Osasto **Tarkastustoiminta**

Tarkastuslautakunta toimii yhteistyössä ammattitilintarkastajan kanssa. Kunnan tilintarkastus kilpailutettiin valtuustokaudelle 2017 – 2021 ja sopimus tehtiin BDO Auditor Oy:n kanssa. Vastuunalaisena JHTT-tilintarkastajana toimi Aino Lepistö.

Tarkastustoiminta	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot				0
Ulkoiset menot	-5 515	-7 200	-5 159	-2 041
Toimintakate	-5 515	-7 200	-5 159	-2 041
Sisäiset tulot				0
Sisäiset menot				0
Toimintakate	0	0	0	0
Tulot yhteensä				0
Menot yhteensä	-5 515	-7 200	-5 159	-2 041
Toimintakate	-5 515	-7 200	-5 159	-2 041

Toimielin **Kunnanhallitus**
Osasto **Yleishallinto**

Maailmanlaajuinen koronaviruspandemia levisi Suomeen maaliskuussa ja maassa vallitsi valmiuslain mukaiset poikkeusolot kesäkuun puoliväliin saakka. Toimintaa on muutettu aina maan hallituksen määräysten mukaisesti. Henkilöstö siirtyi mahdollisuuksien mukaan etätöihin sekä pitivät ylityövapaita ja vuosilomia. Toimielinten kokoukset pidettiin sähköisinä.

Poikkeusolojen ennustetaan heikentävän kuntien taloutta merkittävästi ja kunnassa tehtiin päätös koko henkilökunnan lomauttamisesta kahdeksi viikoksi vesilaitoksen henkilökuntaa lukuun ottamatta. Myöhemmin päätöstä muutettiin siten, että opetustoimen henkilökunnan lomautus peruttiin. Valtionavustusehtojen vuoksi haluttuihin säästötavoitteisiin ei olisi päästy. Lisäksi haluttiin turvata opetukselle riittävä resurssi kirkon kevään etäopetuksen aikana tulleita puutteita.

Kunnassa on laadittu uusi osallisuus- ja viestintäohje, joka on jalkautettu koko henkilöstölle. Kuntalaisia on osallistettu päätöksentekoon eri menetelmillä. Päätösten vaikutusten ennakoarviointi on tehty merkittävistä asioista, mutta arviointia on edelleen kehitettävä.

Palvelutuotannossa kiinnitetään yhä enemmän huomiota siihen, miten toiminta vaikuttaa kuntalaisten hyvinvointiin. Eri toimijat tuottavat runsaasti tilastoja, mutta ongelmana on ajantasaisen tiedonsaaminen. Jotta toimenpiteet pystyttäisiin kohdistamaan parhaalla mahdollisella tavalla, kunnassa tulisi olla mittaristo, jonka avulla löydetään kehittämiskohteet. Tällä hetkellä keskeisimmät käytössä olevat tietolähteet ovat Tilastokeskus, Kelasto, Sotka-net ja Tea-viisari.

Henkilöstön työhyvinvointia parantavia toimenpiteitä on toteutettu vuosikellon mukaisesti. Osa toimenpiteistä on pitänyt siirtää koronaviruspandemian vuoksi. Vuonna 2019 käynnistettiin henkilöstön oman työn kehittäminen Kunteko2020-ohjelmaan kuuluneilla koulutuksilla. Kohderyhminä olivat hallintotoimisto, tekninen toimi ja esimiehet. Vuonna 2020 koulutusta jatkettiin varhaiskasvatuksen osa-alueella. Koronan vuoksi koulutus siirtyi keväältä syksyille. Hallintotoimen toimenkuvia on muutettu työkuormien tasaamiseksi. Sijaisuudet on sovittu kattavasti ja perehdytykset on pääosin tehty. Näin turvataan töiden sujuvuus henkilöstövaihdoksissa ja poissaolotilanteissa.

Kiinteistöverotuksen pohjana olevien tietojen tarkistuksia on tehty jonkin verran, mutta kokonaisvaltaista selvitystyötä ei ole tehty. Oikeat verotuksen pohjatiedot varmistavat tasapuolisen verotuksen ja kunnan kiinteistöverotuksen oikeellisuuden. Selvitystyö aloitetaan v. 2021.

Kunnan internet-sivut on muutettu saavutettavuusdirektiivin vaatimusten mukaisiksi. Myös uuden tietohallintalain edellyttämät toimenpiteet on tehty.

Yleishallinto	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	27 962	27 100	31 531	-4 431
Ulkoiset menot	-722 508	-806 350	-753 795	-52 555
Toimintakate	-694 546	-779 250	-722 264	-56 986
Sisäiset tulot	152 369	163 150	151 482	11 668
Sisäiset menot	-107 023	-106 350	-112 736	6 386
Toimintakate	45 346	56 800	38 746	18 054
Tulot yhteensä	180 331	190 250	183 013	7 237
Menot yhteensä	-829 531	-912 700	-866 531	-46 169
Toimintakate	-649 200	-722 450	-683 518	-38 932

Toimielin
Osasto

Kunnanhallitus
Tietohallinto

Talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmät siirrettiin Monetra Pirkanmaa Oy:lle vuoden 2020 alusta lukien. Sastamalan Tukipalvelu Oy:n toiminta palveluita tuottavana yrityksenä päättyi 31.12.2020 ja tietohallintapalvelut hankitaan jatkossa Kuntien Tiera Oy:ltä. Käyttöönottoprojekti on käynnissä ja kestää syyskuuhun 2021 saakka.

Tietohallinto	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	2 085	3 000	2 443	557
Ulkoiset menot	-230 832	-193 000	-275 952	82 952
Toimintakate	-228 747	-190 000	-273 509	83 509
Sisäiset tulot	228 747	190 000	273 509	-83 509
Sisäiset menot				0
Toimintakate	228 747	190 000	273 509	-83 509
Tulot yhteensä	230 832	193 000	275 952	-82 952
Menot yhteensä	-230 832	-193 000	-275 952	82 952
Toimintakate	0	0	0	0

**Toimielin
Osasto**
**Kunnanhallitus
Elinvoiman kehittäminen**

Punkalaitumen kunta on vuoden 2020 alusta järjestänyt elinkeinopalvelunsa uudelleen. Kunnassa aloitti maaliskuussa 2020 määräaikainen elinvoimaluotsi ja lisäksi kunnassa työskenteli määräaikainen markkinointisihteeri. Yrittäjien ja kunnan yhteistoiminta-elinä toimi Punkalaitumen Elinkeinopoliittinen Neuvottelukunta eli ELPO. Aloitettavien yritysten neuvontapalvelut ostetaan Tampereen kaupunkiseudun yrityspalvelut Oy:n Ensimetripalveluilta.

Kunnan elinvoimaisuutta on pyritty parantamaan tai pitämään vähintään nykyisellä tasolla. Erityisesti lapsiperheiden pysyvyys ja lisääminen olivat talousarviovuoden teemoja. Kuntaan on valmistunut uusi yläkoululukio ja päiväkotit. Kunnan markkinoinnissa on tuotu vahvasti esille uudet varhaiskasvatuksen ja opetuksen toimitilat.

Korona-epidemia on elinvoimatoimen osalta hidastanut suunnitelmia ja uutena työtehtävänä kuntaan tuli yritysten korona-neuvonta ja yksinyrittäjätukiin liittyvä neuvonta ja myöntötehtävät. Yksinyrittäjän 2.000 euron tukia myönnettiin 33 kpl, hylättiin kolme ja jätettiin käsittelemättä yksi. Ely-keskuksen pienyrityksen koronatuksia on Punkalaitumelle myönnetty 74.400 euroa kahdelletoista eri yritykselle. Punkalaitumelle on v. 2020 rekisteröity 20 uutta yritystä ja 16 yritystä on lopettanut toimintansa. Ensimetri-neuvontapalveluja on käytetty 11 kertaa tammi-joulukuussa.

Kunta on ollut mukana Punkalaitumen seurakunnan hallinnoimassa Tule kotiin –hankkeessa. Kakkoshanke käynnistyi keväällä 2019 ja päättyi huhtikuussa 2020. Ykköshankkeen tavoitteena oli houkutella punkalaitumelaislähtöisiä ikäihmisiä paluumuuttajiksi. Jatkohankkeessa kohderyhmänä oli lapsiperheet. Hankkeen myötä kunta oli positiivisesti esillä eri medioissa. Väestömäärän laskun voitiin todeta ainakin hidastuneen ja korona-vuonna oli myöskin maallamuuttoa havaittavissa. Vuoden 2019 lopussa väkiluku oli 2815 asukasta ja 31.12.2020 asukasluvuksi on 2785 asukasta. Väkiluvun alenema oli 30 henkeä.

Joukkoliikenteen osalta jatkossa kuntien maksettavaksi tulee rahoitusosuudet Elyn järjestämästä joukkoliikenteestä. Vuodelle 2020 Ely sai ns. ylimääräisen määrärahan, joten tilinpäätösvoodelle maksuosuuksia ei vielä tullut.

Maaseututoimissa osa tehtävien eriyttämisen vaatimista työtehtävistä ostetaan Euran kunnasta (0,20 htv). Ostopalvelua on käytetty vuoden 2020 viimeisellä vuosineljänneksellä enemmän kuin aiemmin samalla kustannustasolla, koska henkilökuntaa oli vähemmän loka-marraskuussa. Lähipalvelujen määrää on supistettu henkilökuntavajeen vuoksi, kuitenkin vaarantamatta palvelujen saatavuutta puhelimitse tai sähköisesti. Tukea hakeneita tiloja v. 2020 oli 234 kpl ja tukea on myönnetty 8,5 milj. euroa.

Elinvoiman kehittäminen	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	450		255	-255
Ulkoiset menot	-146 243	-206 950	-170 187	-36 763
Toimintakate	-145 793	-206 950	-169 932	-37 018
Sisäiset tulot				0
Sisäiset menot	-9 656	-11 650	-21 355	9 705
Toimintakate	-9 656	-11 650	-21 355	9 705
Tulot yhteensä	450	0	255	-255
Menot yhteensä	-155 899	-218 600	-191 542	-27 058
Toimintakate	-155 449	-218 600	-191 287	-27 313

Toimielin
Osasto

Kunnanhallitus
Maa- ja metsäalueet

Kunnalla on metsäalueita n. 640 ha, josta on vuosittain tehty hakkuita metsähoidollisesti järkevällä tavalla. Puunmyyntituloiksi on arvioitu 120.000 euroa. Tuloarvio ylitettiin, mutta myös menot lisääntyivät. Osastolla on lisäksi maa-alueiden vuokratulot.

Maa ja metsäalueet	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	163 641	156 000	188 937	-32 937
Ulkoiset menot	-42 893	-44 400	-66 951	22 551
Toimintakate	120 748	111 600	121 985	-10 385
Sisäiset tulot				0
Sisäiset menot				0
Toimintakate	0	0	0	0
Tulot yhteensä	163 641	156 000	188 937	-32 937
Menot yhteensä	-42 893	-44 400	-66 951	22 551
Toimintakate	120 748	111 600	121 985	-10 385

Toimielin
Osasto

Kunnanhallitus
Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoidon käyttö on vähentynyt kummassakin sairaanhoitopiirissä kaikissa hoitomuodoissa. Kustannukset laskivat lähes 600.000 euroa eli n. 12 %. Riskinä on, että kuntalaiset eivät ole koronapandemian vuoksi hakeutuneet hoitoon ja tämä näkyy myöhemmin käytön lisääntymisenä ja kustannusten nousuna.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin käytön osuus on ollut 28 % (v. 2019 21 %) ja Pirkanmaan sairaanhoitopiirin osuus on ollut 72 % (79 %).

Erikoissairaanhoidon käyttö ja kustannukset				
	2019	2020	Muutos	Muutos-%
TOIMINTA				
Varsinais-Suomen SHP				
Avohoitokäynnit	2 054	1 594	-460	-22,4 %
Hoitojaksot	53	51	-2	-3,8 %
Pirkanmaan SHP				
Avohoitokäynnit	4 301	4 107	-194	-4,5 %
Hoitojaksot+päiväkirurgia	478	421	-57	-11,9 %
Hoitopäivät	2 145	2 105	-40	-1,9 %
MENOT				
Varsinais-Suomen SHP				
Suoritteisiin perustuva	851 257	757 157	-94 100	-11,1 %
Ensihoito	121 193	96 393	-24 800	-20,5 %
Kalliin hoidon tasaus	136 434	131 983	-4 451	-3,3 %
Erytisvelvoitemaksu	115 203	132 078	16 875	14,6 %
yhteensä	1 224 087	1 117 611	-106 476	-8,7 %
Pirkanmaan SHP	3 391 048	2 917 843	-473 205	-14,0 %
Kaikki yhteensä	4 615 135	4 035 454	-579 681	-12,6 %

Erikoissairaanhoidon menot yhteensä v. 2018 - 2020			
	2018	2019	2020
Varsinais-Suomen SHP	1 302 163	1 224 087	1 117 611
Pirkanmaan SHP	2 918 911	3 391 048	2 917 843
Eläkemaksut	77 230	84 620	88 874
Muut	6 454	4 966	6 359
Yhteensä	4 304 758	4 704 721	4 130 687

Erikoissairaanhoido	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot				0
Ulkoiset menot	-4 704 721	-4 488 750	-4 130 685	-358 066
Toimintakate	-4 704 721	-4 488 750	-4 130 685	-358 066
Sisäiset tulot				0
Sisäiset menot				0
Toimintakate	0	0	0	0
Tulot yhteensä	0		0	0
Menot yhteensä	-4 704 721	-4 488 750	-4 130 685	-358 066
Toimintakate	-4 704 721	-4 488 750	-4 130 685	-358 066

Saimikodissa olleen kehitysvammayksikön toiminta päättyi toukokuussa 2019. Tiloihin perustettiin ryhmä-asuntotoiminnan yksikkö, johon asukkaaksi valitaan henkilöitä, jotka tarvitsevat tukea asumisessa, mutta eivät tarvitse vielä tehostetun palveluasumisen tasoista palvelua. Toiminta on Sotesin kotihoidon alaisuudessa. Ensimmäiset asukkaat muuttivat toukokuussa 2020. Tällä hetkellä paikat ovat täynnä.

Koulun sosiaalityöntekijän palvelut ostettiin aikaisemmin Sastamalan kaupungilta, työaika oli yksi päivä viikossa. Resurssi koettiin riittämättömäksi ja kunta palkkasi oman kokoaikaisen koulukuraattorin, joka aloitti syksyllä 2019. Koulukuraattorin kustannukset sisältyvät perhe- ja sosiaalipalveluihin.

Ympäristönsuojelun palvelut kuuluvat sosiaali- ja terveystoimintasuojelun yhteistoimintasopimukseen. Alueen ympäristö- ja terveydensuojeluviranomaisena toimii yhteistoiminta-alueen sosiaali- ja terveystoimintasuojelun ympäristöjaosto. Ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee toimintavuonna yhden maa-aines- ja ympäristöluvan (yhteiskäsittelylupa), kaksi eläinsuojan ilmoituspäätöstä ja yhden ympäristönsuojelulain mukaisen rekisteröinnin (asfalttiasema). Lisäksi käsiteltiin yksi eläinsuojan ympäristöluvan raukeamispäätös ja yksi koetoinnin jatkoaikapäätös.

Sosiaali- ja terveystoimintasuojelun ulkoisten menojen erittely v. 2018 - 2020			
	2018	2019	2020
Sastamalan kaupunki/Sotesi	7 425 402	7 162 544	7 683 249
Eläkemenot	188 234	214 831	239 786
Koulukuraattori		19 155	40 306
Muut menot	9 766	6 990	4 483
Ed. vuosien oikaisu/Sotesi	-18 485		
Yhteensä	7 604 917	7 403 520	7 967 824

Sotesin menojen erittely v. 2018 - 2020			
	2018	2019	2020
Perhe- ja sosiaalipalvelut	1 701 066	1 569 650	1 854 999
Ikäihmisten kotihoitopalvelut	1 102 732	1 206 990	1 359 381
Ikäihmisten asumispalvelut	2 043 449	1 820 822	1 744 457
Perusterveydenhuolto	2 508 724	2 493 559	2 660 084
Ympäristöterveydenhuolto	69 431	71 523	64 328
Yhteensä	7 425 402	7 162 544	7 683 249

Sosiaali- ja terveystoimintasuojelun kustannukset nousivat lähes 600.000 eurolla eli n. 8 % edelliseen vuoteen verrattuna. Talousarviossa oli varauduttu jopa suurempaan kustannusten kasvuun. Yhteistoiminta-alueen ti-linpäätös vuodelta 2020 esitetään erikseen.

Sosiaali- ja terveystoimintasuojelut	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	77 859	80 000	51 029	28 971
Ulkoiset menot	-7 401 609	-8 199 200	-7 958 762	-240 438
Toimintakate	-7 323 750	-8 119 200	-7 907 734	-211 466
Sisäiset tulot				0
Sisäiset menot	-1 911	-9 750	-9 062	-688
Toimintakate	-1 911	-9 750	-9 062	-688
Tulot yhteensä	77 859	80 000	51 029	28 971
Menot yhteensä	-7 403 520	-8 208 950	-7 967 824	-241 126
Toimintakate	-7 325 661	-8 128 950	-7 916 796	-212 154

KUNNANHALLITUS	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	271 997	266 100	274 194	-8 094
Ulkoiset menot	-13 248 806	-13 938 650	-13 356 332	-582 318
Toimintakate	-12 976 809	-13 672 550	-13 082 139	-590 411
Sisäiset tulot	381 116	353 150	424 991	-71 841
Sisäiset menot	-118 590	-127 750	-143 153	15 403
Toimintakate	262 526	225 400	281 838	-56 438
Tulot yhteensä	653 113	619 250	699 185	-79 935
Menot yhteensä	-13 367 396	-14 066 400	-13 499 485	-566 915
Toimintakate	-12 714 283	-13 447 150	-12 800 300	-646 850

HALLINTOTOIMI	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	282 401	266 100	274 194	-8 094
Ulkoiset menot	-13 265 295	-13 945 850	-13 361 491	-584 359
Toimintakate	-12 982 894	-13 679 750	-13 087 297	-592 453
Sisäiset tulot	381 116	353 150	424 991	-71 841
Sisäiset menot	-118 590	-127 750	-143 153	15 403
Toimintakate	262 526	225 400	281 838	-56 438
Tulot yhteensä	663 517	619 250	699 185	-79 935
Menot yhteensä	-13 383 885	-14 073 600	-13 504 644	-568 956
Toimintakate	-12 720 368	-13 454 350	-12 805 459	-648 891

3.2 Sivistystoimi

Toimielin Osasto

Kasvatus- ja opetuslautakunta Varhaiskasvatus

Uusi päiväkoti valmistui v. 2020 alkuun. Toiminta uusissa tiloissa käynnistyi 1.2.2020. Uuteen päiväkotiin siirtyivät päiväkodin molemmat ryhmät ja varahoitoyksikön ryhmä. Ryhmät olivat kuitenkin niin täynnä, että varahoitoyksikkö Variksen toimintaa perhepäivähoidon varahoitopaikkana entisissä tiloissa Riissuontiellä piti jatkaa 31.5.2020 saakka, joten sinne palkattiin kaksi määräaikaista perhepäivähoitajaa 1.2.- 31.5.2020 väliseksi ajaksi.

Varahoitoyksikkö muuttui päiväkodin pienten lasten ryhmäksi 1.8.2020 alkaen. Muutos vaati myös henkilöstömuutoksia. Ryhmään tarvittiin 1 varhaiskasvatuksen opettaja ja kaksi hoitajaa. Tämä toteutettiin määräaikaisilla työsuhteilla, kunnes vakinaiset saadaan palkattua.

Päiväkoti tarjoaa edelleen vuorohoitoa iltaisin ja viikonloppuisin, jonka toteuttamiseksi päiväkodilla on lisäresursseina 1 hoitaja. Päiväkodin aukioloaika on tarvittaessa n. klo 5:00 – 22:00 välisenä aikana. Perhepäivähoidon varahoito toteutetaan päiväkotiryhmissä 1.6.2020 alkaen. Tätä varten päiväkoti tarvitsee lisäresursseina 1 ryhmäperhepäivähoitajan. Syksyllä tällaista henkilöä ei vielä kuitenkaan saatu palkattua.

Päiväkodin lisäksi tarvitaan muutama perhepäivähoitaja. 31.12.2020 hoitajia oli 3 vakinaista ja 2 määräaikaista. Talousarviossa oli suunniteltu, että 1.9. alkaen hoitajia olisi ollut 4, mutta uudelle toimikaudelle hakijoita oli kuitenkin niin paljon, että oli palkattava 1 määräaikainen perhepäivähoitaja lisää.

31.12. päiväkodilla oli 52 lasta, 3 varhaiskasvatuksen opettajaa, 7 hoitajaa ja 1 avustaja. Perhepäivähoidossa 21 lasta ja 5 hoitajaa. Lapsia oli hoidossa siis yhteensä 73 lasta, ja henkilöstöä oli 16 ja varhaiskasvatusjohtaja.

Kotihoidontuen saajien määrä on edelleen vähentynyt, KA 17,8 saajaa.

Koronarajoitukset maaliskuu-toukokuussa vähensivät lasten läsnäolojen määrän päiväkodissa lähes puoleen. Perhepäivähoidossa lasten poissaolot vähenevät vähemmän johtuen siitä, että perhepäivähoidossa on muutenkin pienemmät ryhmät (vähemmän kontakteja). Rajoitusten loputtua toukokuussa toiminta palautui lähes normaaliksi. Päiväkoti oli auki koko kesän lukuun ottamatta yhden viikon koko henkilöstön lomautusviikkoa kesä-heinäkuun taitteessa. Kesän toiminta kokonaisuudessaan oli aikaisempia vuosia vilkkaampaa, käyttäjiä oli runsaasti. Myös se, ettei koululaisille järjestetty kesätoimintaa, lisäsi käyttäjien määrää kesällä. Koululaisia oli hoidossa 7 lasta. Koronarajoitusten jatkuminen vuoden loppuun asti on lisännyt lasten poissaolopäiviä myös syksyllä. Päiväkoti on kuitenkin ollut auki normaalisti, lukuun ottamatta joulukuuta, jolloin päiväkoti oli kiinni 10 pv koronakaranteenin vuoksi. Henkilöstön kahden viikon lomautus on myös vähentänyt läsnäolopäiviä varhaiskasvatuksessa.

Tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Päiväkoti hoitopäiviä lapsia/hoitohenkilö	6411 KA 6,7	7400 6,5	7839 KA 6,7 pienien osasto KA 2,7
Perhepäivähoito hoitopäiviä lapsia/hoitohenkilö + varahoito 1.2-31.5.	3278 KA 4,1	3000 4,2	2891+ 303 ostettua= 3194 KA 3,9
Varahoitoyksikkö 31.5. asti hoitopäiviä lapsia/hoitohenkilö	2070 KA 3,6	1000 3,4	läsnäolopäivät siirretty päiväkodille
Lasten kotihoidontuki	KA 25,2	27	KA 17,8

Varhaiskasvatus	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	101 293	92 100	85 090	7 010
Ulkoiset menot	-921 706	-905 200	-862 191	-43 009
Toimintakate	-820 413	-813 100	-777 101	-35 999
Sisäiset tulot				0
Sisäiset menot	-96 773	-220 800	-203 939	-16 861
Toimintakate	-96 773	-220 800	-203 939	-16 861
Tulot yhteensä	101 293	92 100	85 090	7 010
Menot yhteensä	-1 018 479	-1 126 000	-1 066 130	-59 870
Toimintakate	-917 186	-1 033 900	-981 040	-52 860

Toimielin Osasto

Kasvatus- ja opetuslautakunta Perusopetus

Perusopetus oli keväällä 2020 maaliskuun lopusta toukokuun puoleen väliin etäopetuksessa valtakunnallisen ohjeistuksen mukaan. Etäopetuksen ja koronarajoitusten takia moni asia ja tapahtuma, joka normaalisti kuuluisi lukuvuoteen, jouduttiin perumaan. Esimerkiksi luokka- ja opintoretket sekä koulujen kevätjuhlat jäivät järjestämättä.

Kesällä koulut saivat opetushallitukselta ohjeet, joiden mukaan koulujen toiminta piti suunnitella koronaviruksen varalta lukuvuodeksi 2020-2021. Eri ikäiset oppilaat ohjeistettiin pitämään erillään toisistaan, välitunteja ja ruokailua piti porrastaa, käsihygieniaan kiinnitettiin entistä enemmän huomiota jne.

Paikallisten koronatartuntojen takia kunnassa päädyttiin vuoden 2020 lopussa siirtyä etäopetukseen. Lukuvouden viimeisen viikon perusopetuksen luokat olivat etäopetuksessa Keskuskoululla ja Yhteiskoulussa.

Korona on aiheuttanut kouluissa paljon ylimääräistä suunnittelua ja työtä. Taloudellisesti etäopetusjaksojen aikana koulujen menot olivat keskimääräistä pienemmät. Säästöä tuli koulukuljetuksissa, puhtaanapidossa ja ruokahuollossa.

Uudessa Yläkoulu-lukiorakennuksessa aloitettiin koulutyö syyskuun lopussa. Varsin nopeasti ja hyvin uudet käytänteet myös alkoivat sujumaan uusissa ja viihtyisissä tiloissa.

Ainakin toistaiseksi valmistava opetus loppui kunnassa vuoden 2020 lopussa. Valmistava opetus ja sen oppilaat ovat antaneet positiivisen lisän vuosikausia Punkalaitumen koulutoimeen.

Kansainvälisyys on yksi opetussuunnitelman tärkeistä osa-alueista. Punkalaitumella jatketaan Erasmus+-projektissa mukanaoloa seuraavat kaksi vuotta. Projektin kautta on myönnetty 36.000 euroa oppilas- ja opettajaliikkuvuuteen. Myönnetty avustus mahdollistaa mm. leirikoulut Espanjaan ja Turkkiin. Molempiin leirikouluihin oli tarkoitus lähettää yli kymmenen oppilaan ryhmät. Nyt koronan takia suunnitellut opettaja- ja oppilasvaihdot ovat jääneet tekemättä, mutta hanke jatkuu edelleen ja toivotaan, että vaihdot onnistuvat vielä jossain vaiheessa.

Oppilasmäärät	2017	2018	2019	2020
Keskuskoulu	138	143	138	126
Pohjoisseudun koulu	81	70	61	65
Yhteiskoulu	93	100	106	102
Valmistava opetus	6	16	13	6

Perusopetus	TP 2019	Alkuper.TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	347 912	263 000	306 593	-43 593
Ulkoiset menot	-2 792 744	-2 795 550	-2 633 950	-161 600
Toimintakate	-2 444 832	-2 532 550	-2 327 357	-205 193
Sisäiset tulot	144 968	108 950	103 715	5 235
Sisäiset menot	-680 838	-1 032 500	-783 820	-248 680
Toimintakate	-535 870	-923 550	-680 105	-243 445
Tulot yhteensä	492 880	371 950	410 308	-38 358
Menot yhteensä	-3 473 581	-3 828 050	-3 417 770	-410 280
Toimintakate	-2 980 701	-3 456 100	-3 007 462	-448 638

Toimielin Osasto

Kasvatus- ja opetuslautakunta Lukio-opetus

Lukio-opetus oli keväällä 2020 etäopetuksessa maaliskuun puolestavälistä lukukauden loppuun valtakunnallisen ohjeistuksen mukaan. Kevään ylioppilaiden lakitusjuhla siirrettiin pidettäväksi elokuun loppuun. Koronaviruksen aiheuttamat muutokset koulutyöhön ovat olleet lukio-opetuksessa samankaltaisia perusopetukseen verrattuna. Ehkä kevään etäopetuksen aiheuttamat haitat oppimiseen ovat olleet lukion puolella pienemmät kuin perusopetuksessa.

Punkalaitumen lukion suurimmat haasteet ovat oppilasmäärissä ja sitä kautta taloudessa. Lukioon tulevat ikäluokat vaihtelevat vuosittain ja se aiheuttaa omat haasteet opetuksen taloudelliseen järjestämiseen. Valtionosuusjärjestelmä on onneksi, ainakin toistaiseksi ollut sellainen, että se mahdollistaa myös pienten lukioiden olemassaolon.

Lukion opetussuunnitelmaa uudistetaan taas ja paikallinen OPS-työ aloitettiin vuoden 2020 aikana. Tavoitteena on, että OPS on valmis kevään 2021 aikana. Uusi opetussuunnitelma otetaan käyttöön 1.8.2021.

Lukio-opinnot edellyttävät, että lukiolaisella on oma kannettava tietokone. Punkalaitumen lukiossa on annettu opintonsa aloittaville 200 euron ns. kirjarahana, joka oli mahdollista käyttää kirjojen, graafisen laskimen tai kannettavan tietokoneen hankintaan. Kasvatus- ja opetuslautakunnan päätöksellä kirjarahasta luovuttiin ja uudet lukiolaiset saivat käyttöönsä opiskeluissa välttämättömän kannettavan tietokoneen. Tässä vaiheessa arvioituna tämä muutos oli järkevä ja hyvä.

Oppilasmäärät	2017	2018	2019	2020
Lukio	53	49	43	37

Lukio-opetus	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	19 453	10 000	4 788	5 212
Ulkoiset menot	-428 443	-475 900	-396 628	-79 272
Toimintakate	-408 990	-465 900	-391 840	-74 060
Sisäiset tulot				0
Sisäiset menot	-96 178	-162 450	-105 535	-56 915
Toimintakate	-96 178	-162 450	-105 535	-56 915
Tulot yhteensä	19 453	10 000	4 788	5 212
Menot yhteensä	-524 621	-638 350	-502 162	-136 188
Toimintakate	-505 168	-628 350	-497 375	-130 975

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	459 658	365 100	396 471	-31 371
Ulkoiset menot	-4 142 893	-4 176 650	-3 892 769	-283 881
Toimintakate	-3 683 235	-3 811 550	-3 496 298	-315 252
Sisäiset tulot	144 968	108 950	103 715	5 235
Sisäiset menot	-873 788	-1 415 750	-1 093 293	-322 457
Toimintakate	-728 820	-1 306 800	-989 579	-317 221
Tulot yhteensä	604 626	474 050	500 186	-26 136
Menot yhteensä	-5 016 681	-5 592 400	-4 986 063	-606 338
Toimintakate	-4 412 055	-5 118 350	-4 485 877	-632 474

**Toimielin
Osasto**

**Hyvinvointilautakunta
Kirjasto- ja kulttuuritoimi**

Kirjaston toimintaa ja aukioloja rajoitettiin koronaviruspandemian vuoksi kevään ja talven aikana. Toiminnan rajoitukset näkyivät sekä kirjastokäyntien että kulttuuritapahtumien määrässä. Kirjaston ollessa suljettuna maaliskoukokuun ajan toteutettiin kirjaston hyllyjen siirto, jolla saatiin tilat esteettömiksi. Samalla käytiin koko aineisto läpi ja poistettiin huonokuntoiset teokset. Syyskuusta alkaen kirjaston aukioloja muutettiin siten, että palvelussa painotetaan omatoimiasiointia, jolloin työpanosta voidaan keskittää enemmän lukemisen edistämiseen.

Paikallinen kulttuuritoiminta oli koko vuoden poikkeusolojen ja suositusten vuoksi pienimuotoista. Yli 55-vuotiaille suunnatun kulttuurin tuottamisesta solmittiin sopimus Punkalaitumen työväenyhdistyksen kanssa syyskuussa. Kansalaisopiston ja musiikkiopistojen kurssit ja opetus toteutuivat lähes tavoitteiden mukaisesti keväällä koronarajoituksista huolimatta. Syksyllä kansalaisopiston kursseille ilmoittautuneiden määrä laski hie-
man vaihtelevan koronatilanteen vuoksi.

Tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Kirjaston fyysiset käynnit / asukas	8,5	10	6,5
Kulttuuritapahtumien määrä	39	25	15
Opistojen toteutuneiden kurssien ja kursseille osallistuneiden määrä	40 / 550	40 / 550	59 / 655
Musiikkiopistoissa opiskelevien määrä	20	20	20

Kirjasto- ja kulttuuritoimi	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	2 611	10 600	1 463	9 137
Ulkoiset menot	-200 462	-214 200	-154 665	-59 535
Toimintakate	-197 851	-203 600	-153 202	-50 398
Sisäiset tulot	18 761	15 050	9 908	5 142
Sisäiset menot	-93 607	-109 250	-98 093	-11 157
Toimintakate	-74 846	-94 200	-88 185	-6 015
Tulot yhteensä	21 373	25 650	11 371	14 279
Menot yhteensä	-294 070	-323 450	-252 758	-70 692
Toimintakate	-272 697	-297 800	-241 387	-56 413

Toimielin
Osasto
Hyvinvointilautakunta
Liikuntatoimi

Koronaviruspandemiolla oli merkittäviä vaikutuksia liikuntatoimen palveluihin. Liikuntapaikat ja -tilat olivat suljettuina maaliskuussa, ja uudelleen joulukuussa. Poikkeusolojen aikana hyvinvointiohjaaja oli mukana koko kunnan poikkeusolojen aikaisten palveluiden tuottamisessa ja viestinnässä. Kesän aikana järjestettiin ulkoliikuntaryhmiä ja syksyllä normaaliolojen mukaista toimintaa. Toimintaa painotettiin keväästä lähtien lyhyisiin tempauksiin, joita järjestettiin rauhallisessa tautitilanteessa. Uusia ulkoliikunta-alueita Porttikalliolla ja uudella koululla markkinoitiin. Uimahalli suljettiin ensin poikkeusolojen ajaksi, ja myöhemmin lopullisesti vesivahingon ja rakennuksen teknisen kunnan vuoksi. Liikunnan ikäihmisten vertaisveturi-toiminta käynnistyi ja toimi aktiivisesti koko vuoden rajoitukset huomioiden.

Tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
Liikuntahalli: harrastekäyttövuo-roja/viikko	32	34	32
TEAvisari pisteet	65	65	59

Liikuntatoimi	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	40 991	31 800	19 028	12 772
Ulkoiset menot	-125 540	-133 350	-86 386	-46 964
Toimintakate	-84 548	-101 550	-67 358	-34 192
Sisäiset tulot	739		79	-79
Sisäiset menot	-209 748	-279 050	-200 223	-78 827
Toimintakate	-209 009	-279 050	-200 143	-78 907
Tulot yhteensä	41 731	31 800	19 107	12 693
Menot yhteensä	-335 288	-412 400	-286 609	-125 791
Toimintakate	-293 558	-380 600	-267 502	-113 098

Toimielin
Osasto
Hyvinvointilautakunta
Nuorisotoimi

Nuoriso-ohjaaja aloitti uudessa toimessa elokuussa. Nuoriso-ohjaajan työpanoksesta 50 % on ennaltaehkäisevää nuorisotyötä ja 50 % etsivää nuorisotyötä. Yhteistyö Punkalaitumen 4H-yhdistyksen kanssa jatkui sopimuksen mukaisesti koronarajoitusten sallimissa rajoissa. Nuorisotilatoiminta siirtyi syksyn alussa Toimintatilan muuttaessa kirjaston viereen KaruSelliiksi kuntalaiskyselyssä nimettyyn tilaan.

Kesän aikana järjestettiin 3-6 -luokkalaisten päiväleiri, yläkoululaisten työleiri sekä kaksi Koiramäki-kerhokonaisuutta. Kerhotoiminta aloitettiin syksyllä normaalisti, mutta se jouduttiin keskeyttämään joulukuussa koronarajoitusten mukaisesti. Nuorisovaltuusto toimi aktiivisesti koko vuoden. Nuorisotila oli suljettuna ja kerhotoiminta peruttiin koronaviruspandemian vuoksi julistettujen poikkeusolojen aikana kevään ja loppupalven 2020. Nuorisotyötä toteutettiin pääosin turvallisesti yksilö- ja pienryhmätyönä sekä kouluilla luokkakohtaisesti.

Tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	TP 2020
nuorisotila: asiakkaita/aukioloilta	11	20	13
viikoittaiseen harrastoimintaan osallistuu peruskouluikäisestä lapsista/nuorista	92 %	80 %	92 %
Nuorisovaltuusto: kokouksien määrä/vuosi	10	7	10
lausuntopyyntöjen määrä/vuosi	2	6	4

Nuorisotoimi	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	1 035	5 300	26 493	-21 193
Ulkoiset menot	-65 973	-75 950	-71 838	-4 112
Toimintakate	-64 938	-70 650	-45 344	-25 306
Sisäiset tulot				0
Sisäiset menot	-5 544	-3 900	-6 019	2 119
Toimintakate	-5 544	-3 900	-6 019	2 119
Tulot yhteensä	1 035	5 300	26 493	-21 193
Menot yhteensä	-71 517	-79 850	-77 856	-1 994
Toimintakate	-70 482	-74 550	-51 363	-23 187

Toimielin
Osasto

Hyvinvointilautakunta
Työllistäminen

Työllisyydenhoitoa toteutettiin sopimuksen mukaisesti yhteistyössä Sastamalan työllisyyspalveluiden kanssa. Sastamala toteuttaa kunnalle kuuluvia JTYP-lain mukaisia palveluita myös Punkalaitumen osalta. Kuntouttava työtoiminta järjestetään kunnan omana toimintana. Punkalaidun on mukana Pirkanmaan yhteisessä työllisyyden kuntakokeilussa, jonka aloitus siirtyi vuodelle 2021 joten resursseja keskitettiin kokeilun valmisteluun.

Koronaviruspandemialla ja poikkeusoloilla oli keväällä ja kesällä 2020 merkittäviä vaikutuksia työllisyystoimeen. Poikkeusolojen aikana kuntouttavaa työtoimintaa järjestettiin pääsääntöisesti asiakkaille vapaaehtoisena etäpalveluna, mikä sai hyvän vastaanoton. Syksyn ja talven ajan kuntouttavaa työtoimintaa järjestettiin turvallisesti hybridipalveluna. Poikkeusolojen aikana Asiointipiste palveli pääosin etäyhteyksin ja syksyn aikana paikallinen kasvomaskien jakelu toteutettiin sen kautta.

Koronaviruspandemian vuoksi kunta ei pystynyt toteuttamaan nuorten kesätyöllistämistä suunnitellusti. Kunnalta kesätöitä hakeneille mahdollistettiin työllistyminen Punkalaitumen 4H-yhdistyksen kautta. Nuorten työllistämiseen varattua rahaa painotettiin yritysten ja yhdistysten kesätyöllistämistukeen.

Tunnusluvut	TP 2019	TA 2020	Toteuma
Pitkäaikaistyöttömien aktiivointiaste	-	60%	tammi-lokakuu 83,2%
Käytettyjen kesätyöllistämistukien määrä	23	25	25
Työmarkkinatuen kuntaosuus/euroa/kk	alle 4000	alle 4000	alle 4000

Työllistäminen	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	78 639	64 200	73 645	-9 445
Ulkoiset menot	-183 243	-224 950	-212 571	-12 379
Toimintakate	-104 604	-160 750	-138 927	-21 823
Sisäiset tulot	2 371		1 236	-1 236
Sisäiset menot	-19 901	-12 800	-11 633	-1 167
Toimintakate	-17 531	-12 800	-10 397	-2 404
Tulot yhteensä	81 010	64 200	74 881	-10 681
Menot yhteensä	-203 145	-237 750	-224 204	-13 546
Toimintakate	-122 135	-173 550	-149 323	-24 227

HYVINVOINTILAUTAKUNTA	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	123 277	111 900	120 629	-8 729
Ulkoiset menot	-575 218	-648 450	-525 460	-122 990
Toimintakate	-451 941	-536 550	-404 831	-131 719
Sisäiset tulot	21 871	15 050	11 223	3 827
Sisäiset menot	-328 801	-405 000	-315 967	-89 033
Toimintakate	-306 930	-389 950	-304 744	-85 206
Tulot yhteensä	145 148	126 950	131 852	-4 902
Menot yhteensä	-904 019	-1 053 450	-841 427	-212 023
Toimintakate	-758 871	-926 500	-709 575	-216 925

SIVISTYSTOIMI	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	582 935	477 000	517 100	-40 100
Ulkoiset menot	-4 718 111	-4 825 100	-4 418 229	-406 871
Toimintakate	-4 135 176	-4 348 100	-3 901 129	-446 971
Sisäiset tulot	166 839	124 000	114 938	9 062
Sisäiset menot	-1 202 589	-1 820 750	-1 409 260	-411 490
Toimintakate	-1 035 750	-1 696 750	-1 294 322	-402 428
Tulot yhteensä	749 774	601 000	632 038	-31 038
Menot yhteensä	-5 920 700	-6 645 850	-5 827 490	-818 360
Toimintakate	-5 170 926	-6 044 850	-5 195 451	-849 399

3.3 Tekninen toimi

Toimielin
Osasto

Tekninen lautakunta
Tekniset toimistopalvelut

Teknisessä toimessa työskenteli vuoden lopussa 14 henkeä, joista kolme määräaikaisessa työsuhteessa. Kunnan lomautusten takia kesätyöntekijöitä ei palkattu, mutta kausityöntekijöitä ja muita avustavia henkilöitä oli neljä henkilöä eri pituisissa työsuhteissa.

Kunnan kiinteistöissä otettiin käyttöön sähköinen huoltokirjapalvelu (Granlund Manager-ohjelma). Palvelun etuna on mm. se, että kaikki tehdyt huoltotoimenpiteet ja huoltojen/korjausten tilaukset saadaan samaan järjestelmään, jossa ne pysyvät ”muistissa” ja kohteen huoltohistoria on helppo selvittää. Ohjelma on ollut hyödyllinen varsinkin uusien rakennusten (päiväkoti ja Yhteiskoulu) takuuajkojen vikojen kirjaamisessa.

Rakennusvalvonnan käyttämä Kuntanet-ohjelmisto päivitetään uudempaan versioon (KuntaNet 7) samassa syklissä Sastamalan kaupungin kanssa. Työ on viivästynyt kunnasta riippumattomista syistä. Alustava arvio käyttöönotolle on kevättalvi 2021.

Tekniset toimistopalvelut	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	10 911	13 200	104	13 096
Ulkoiset menot	-189 051	-222 400	-173 146	-49 254
Toimintakate	-178 140	-209 200	-173 042	-36 158
Sisäiset tulot	281 640	305 900	283 088	22 812
Sisäiset menot	-108 103	-106 550	-112 011	5 461
Toimintakate	173 538	199 350	171 077	28 273
Tulot yhteensä	292 552	319 100	283 192	35 908
Menot yhteensä	-297 154	-328 950	-285 157	-43 793
Toimintakate	-4 602	-9 850	-1 965	-7 885

Toimielin
Osasto

Tekninen lautakunta
Liikenneväylät ja yleiset alueet

Katualueiden valaistuksen uusimista jatkettiin, ja yhteensä 80 valaisinta vaihdettiin LED-valaisimiin. Valaistusta uusittiin Iso-Jaakkolantiellä, Riissuontiellä, Lunteenintiellä, Virkatiellä, Sarkkilantiellä, Tolperinkujalla sekä Kajavanpolulla. Valaistuksen uusinnalla saadaan laskettua valaistuksen energiankulutusta ja myös valaisimien huolto-/vaihtoväli pitenee. Urakka valmistui 13.8.2020.

Riissuontien jatkeen päällystys valmistui elokuussa. Iso-Jaakkolantiellä ja Sarkkilantiellä kaadettiin useita huonokuntoisia katupuita ja jäljelle jääneet hoitoleikattiin. Uuden koulun piha-alueelle valmistui monitoimiareena. Hankkeeseen saatiin aluehallintoviraston avustusta 11.000 euroa.

Yksityisteiden kunnossapitoavustukset (80 kpl) maksettiin elokuussa. Hakijoita oli hieman vähemmän kuin edellisinä vuosina. Avustukset jaettiin lautakunnan päätöksen (1.4.2014 13 §) mukaisesti lisättyä yksityistielain vaatimilla tiedoilla (yksityistie merkitty Maanmittauslaitoksen ja Väyläviraston rekistereihin).

Liikenneväylät ja yleiset alueet	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	11 598	9 000	7 980	1 020
Ulkoiset menot	-284 521	-354 600	-272 310	-82 290
Toimintakate	-272 923	-345 600	-264 330	-81 270
Sisäiset tulot				0
Sisäiset menot	-48 124	-67 150	-48 925	-18 225
Toimintakate	-48 124	-67 150	-48 925	-18 225
Tulot yhteensä	11 598	9 000	7 980	1 020
Menot yhteensä	-332 645	-421 750	-321 235	-100 515
Toimintakate	-321 047	-412 750	-313 255	-99 495

**Toimielin
Osasto**
**Tekninen lautakunta
Toimitilapalvelut**

Uusi Yhteiskoulu ja lukio vastaanotettiin 25.6.2020 ja koulu otettiin käyttöön syyskuussa 2020. Kiista urakoitsijan saatavista ja kunnan vahingonkorvauksista jatkui vuodelle 2021. Uusi päiväkotitoiminta otettiin käyttöön helmikuussa 2020.

Koulukäytöstä poistetulle, vanhalle Yhteiskoulu-lukiolle etsittiin uutta käyttöä kunnanhallituksen nimeämän työryhmän toimesta. Työryhmän yksimielinen päätös oli, että rakennus tulisi purkaa.

Kunnantalon kuntoarviointi siirtyy seuraavalle vuodelle, sillä siihen varattu määräraha siirrettiin toiselle kohteelle.

Keskuskoulun tiloista poistuvan opetuskeittiön tilalle peruskorjattiin tilat aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnalle. Hanke viivästyi uuden Yhteiskoulu-lukion valmistumisen viivästymisen vuoksi. Ap-/ip-tilojen valmistumisaste oli vuoden vaihteessa 95 %.

Toimitilapalvelut	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	40 912	25 150	36 004	-10 854
Ulkoiset menot	-787 597	-1 055 600	-1 071 637	16 037
Toimintakate	-746 684	-1 030 450	-1 035 633	5 183
Sisäiset tulot	1 109 915	1 843 650	1 346 768	496 882
Sisäiset menot	-189 046	-228 200	-225 829	-2 371
Toimintakate	920 869	1 615 450	1 120 939	494 511
Tulot yhteensä	1 150 828	1 868 800	1 382 772	486 028
Menot yhteensä	-976 642	-1 283 800	-1 297 466	13 666
Toimintakate	174 185	585 000	85 306	499 694

**Toimielin
Osasto**
**Tekninen lautakunta
Asunto- ja vuokraustoimi**

Tekninen toimi hoitaa kunnan omien kiinteistöjen vuokrausta. Vanhus- ja vammaispalvelujen Esperi Care Oy:lle vuokrattujen tilojen osalta laskutetaan erikseen tilojen pääomavuokrat, ylläpitovuokrat sekä lämmityksestä ja käyttövedestä aiheutuvat kustannukset. Asuntojen vuokrasopimuksista huolehtiminen kuuluu Esperi Care Oy:lle. Saimikodissa toimii Sotesin kotipalveluiden alaisuudessa toimiva ryhmäasumisyksikkö. Sotesi valitsee Saimikodin asukkaat, vuokrasopimukset solmitaan asukkaan ja kunnan väliseksi.

Asunto- ja vuokraustoimen palveluja myydään Punkalaitumen Vuokra-asunnot Oy:lle. Yhtiön kanssa on vuonna 2015 tehty toistaiseksi voimassa oleva palvelusopimus. Vuokra-asunnot Oy ulkoisti siivouksen ja osan kiinteistönhoidosta yksityisille toimijoille kesällä 2020. Isännöitsijänä yhtiössä toimii Martti Mölsä.

Asunto- ja vuokraustoimi	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	1 042 037	1 020 750	1 056 684	-35 934
Ulkoiset menot	-680 456	-788 550	-596 363	-192 187
Toimintakate	361 582	232 200	460 322	-228 122
Sisäiset tulot	373 623	427 850	338 220	89 630
Sisäiset menot	-630 181	-673 800	-523 279	-150 521
Toimintakate	-256 558	-245 950	-185 059	-60 891
Tulot yhteensä	1 415 661	1 448 600	1 394 905	53 695
Menot yhteensä	-1 310 637	-1 462 350	-1 119 642	-342 708
Toimintakate	105 024	-13 750	275 263	-289 013

**Toimielin
Osasto**

**Tekninen lautakunta
Vesihuoltolaitos**

Vuotovesien määrän pienentämiseen tähtääviä toimenpiteitä jatkettiin edelleen. Jokirannassa kuvattiin viemärit ja saadun tiedon perusteella tehtiin jokirannan viemäriinjan saneerauksen esisuunnitelma.

Vesihuoltotaksa uudistettiin keväällä 2020 ja valtuusto hyväksyi taksan kokouksessaan 18.5.2020 (14 §). Muutoksia tuli vesilaitoksen perusmaksuun (+10 %), jäteveden käyttömaksuun (+ 10 %) ja jäteveden perusmaksuun (55,50 €/vuosi, uusi maksu). Päivitetty vesihuoltotaksa astuu voimaan 1.1.2021.

Kanteenmaan vedenottamon peruskorjauksen suunnitelma valmistui syksyllä 2020. Suunniteltava laitos on nk. suljettu järjestelmä, jolla pyritään tehokkaampaan raudanpoistoon raakavedestä sekä mikrobiologisten ja kemiallisten riskien vähentämiseen. Uusi laitos myös vähentää hoito- ja käyttökustannuksia. Vedenottamoille ja alavesisäiliölle asennettiin kameravalvonta valvomaan prosessia.

Pienten vesihuoltolaitosten yksi suurimmista riskeistä on ammattitaitoisen henkilöstön rekrytointi, sitoutuvuus ja työssä jaksaminen. Lisäriskiä vesihuoltoon toimintavuonna toi myös pandemia. Vaikka työjärjestelyin on pyritty pitämään henkilöstöä erillään, ei se pienessä työyhteisössä ole onnistunut toivotulla tavalla. Kesäkuussa aloittanut työpäällikkö – jonka vastuualueeseen kuuluu myös vesihuoltolaitos – on yhdessä henkilöstön kanssa saanut kuitenkin vesihuollon jatkuvuuden ja laadun turvattua.

Vuoden lopulla käynnistettiin vesihuoltolaitoksen työntekijän rekrytointiprosessi, määräaikaisen työsuhteen päättyessä 31.12.2020.

Vesihuoltolaitos	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	349 099	390 600	357 631	32 969
Ulkoiset menot	-433 660	-537 650	-499 892	-37 758
Toimintakate	-84 561	-147 050	-142 261	-4 789
Sisäiset tulot	50 985	62 650	40 162	22 488
Sisäiset menot	-36 458	-48 700	-48 613	-87
Toimintakate	14 527	13 950	-8 451	22 401
Tulot yhteensä	400 084	453 250	397 793	55 457
Menot yhteensä	-470 118	-586 350	-548 505	-37 845
Toimintakate	-70 034	-133 100	-150 712	17 612

**Toimielin
Osasto**
**Tekninen lautakunta
Pelastustoimi**

Pelastustoimesta kunnassa vastaa Pirkanmaan pelastuslaitos. Pelastuslaitoksen Punkalaitumen yksiköllä oli toimintavuonna 66 hälytystä, jotka jakaantuivat seuraavasti:

- tulipalo 24
- tieliikenneonnettomuus 22
- laitehälytys 8
- vahingontorjunta 10
- virka-apu toiselle viranomaiselle 2

Kaikki pelastuslaitoksen hälytystehtävät eivät kohdistuneet Punkalaitumen kunnan alueelle.

Pelastustoimi	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot				0
Ulkoiset menot	-217 011	-224 600	-222 900	-1 700
Toimintakate	-217 011	-224 600	-222 900	-1 700
Sisäiset tulot				0
Sisäiset menot	-1 210	-2 650	-2 360	-290
Toimintakate	-1 210	-2 650	-2 360	-290
Tulot yhteensä	0		0	0
Menot yhteensä	-218 221	-227 250	-225 259	-1 991
Toimintakate	-218 221	-227 250	-225 259	-1 991

**Toimielin
Osasto**
**Tekninen lautakunta
Rakennusvalvonta**

Rakennusvalvonnan palvelut ostetaan Sastamalan kaupungilta. Palvelut tuotetaan siten, että rakennusvalvonnan toimistopalvelut sijaitsevat Sastamalan kaupungissa lukuun ottamatta kunnan palveluksessa olevaa toimistosihteerä.

Päätöksiä rakennusvalvonta teki yhteensä 52 kpl (kerrosala 3000 m²), lupien käsittelyaika oli keskimäärin yhdeksän päivää.

Rakennusvalvonta	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	8 534	17 400	10 424	6 976
Ulkoiset menot	-31 604	-58 950	-45 920	-13 030
Toimintakate	-23 069	-41 550	-35 496	-6 054
Sisäiset tulot				0
Sisäiset menot	-29 817	-41 650	-34 738	-6 912
Toimintakate	-29 817	-41 650	-34 738	-6 912
Tulot yhteensä	8 534	17 400	10 424	6 976
Menot yhteensä	-61 421	-100 600	-80 658	-19 942
Toimintakate	-52 887	-83 200	-70 234	-12 966

TEKNINEN TOIMI	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	1 463 092	1 476 100	1 468 826	7 274
Ulkoiset menot	-2 623 898	-3 242 350	-2 882 166	-360 184
Toimintakate	-1 160 806	-1 766 250	-1 413 340	-352 910
Sisäiset tulot	1 816 164	2 640 050	2 008 239	631 811
Sisäiset menot	-1 042 939	-1 168 700	-995 755	-172 945
Toimintakate	773 224	1 471 350	1 012 483	458 867
Tulot yhteensä	3 279 256	4 116 150	3 477 065	639 085
Menot yhteensä	-3 666 838	-4 411 050	-3 877 922	-533 128
Toimintakate	-387 582	-294 900	-400 857	105 957

KUNTA YHTEENSÄ	TP 2019	Alkuper. TA	TP 2020	Poikkeama
Ulkoiset tulot	2 328 428	2 219 200	2 260 120	-40 920
Ulkoiset menot	-20 607 304	-22 013 300	-20 661 887	-1 351 413
Toimintakate	-18 278 876	-19 794 100	-18 401 767	-1 392 333
Sisäiset tulot	2 364 119	3 117 200	2 548 168	569 032
Sisäiset menot	-2 364 119	-3 117 200	-2 548 169	-569 031
Toimintakate	0	0	0	0
Tulot yhteensä	4 692 547	5 336 400	4 808 288	528 112
Menot yhteensä	-22 971 423	-25 130 500	-23 210 056	-1 920 444
Toimintakate	-18 278 876	-19 794 100	-18 401 767	-1 392 333

3.4 Tavoitteiden toteutuminen

Osasto	YLEISHALLINTO		KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	Kunnan yleishallintoon sisältyy kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen sekä hallintotoimiston tehtäväalueet. Yleishallinto tuottaa keskitetysti hallinto-, talous- ja henkilöstöpalvelut. Yleishallinto vastaa myös viestinnästä ja tilapäisistä projekteista.			
Hyvinvointiohjelman mukaiset tavoitteet	Arviointitapa/mittarit/osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuuhenkilö	
Yhteisöllisyyden edistäminen, kuntalaisten kuuleminen	Kyselyt, keskustelutilaisuudet, kuntalaisraadit, yhdistysyhteistyö, yhteistyöelimet K/E	Kuntalaisten osallistaminen päätöksentekoon	Vuonna 2019 toteutettujen osallistamisten täytäntöönpano. Kuntalaisten osallistaminen mm. <ul style="list-style-type: none"> - vanhan koulun/koulun tontin jatkokäyttö - lahjoitusrahastojen käyttö - Uuden päiväkodin puistoalueen suunnittelu - hyvinvointipalvelujen sisältö kunnanjohtaja + johtoryhmä	Kunnanhallitus nimesi työryhmän pohtimaan vanhan koulun jatkokäyttöä, vanha-koulu siirtynee yrityskäyttöön v.2021 Lahjoitusrahastosta osoitettu määrärahoja hyvinvointiin yhdistysten kautta Penttilän alueen kaavamuutos työn alla Hyvinvointipalvelut osallistaa nuorisovaltuuston ja vanhusneuvoston kautta. Kuntalaiset vaikuttavat suoraan esim. liikuntatarjontaan ja kirjaston materiaaleihin. Haukankosken jatkokäyttöä varten perustettu työryhmä.

EVA-menetelmän käyttäminen	Toteutunut/ei toteutunut	Päätöksistä tehty EVA-arviointi ohjeen mukaisesti	EVA-arviointi käytössä kaikessa merkittävässä päätöksenteossa. kunnanjohtaja + johtoryhmä	EVALuointia on tehty merkittävistä päätöksistä.
Hyvinvointimittariston kehittäminen	Toteutunut/ei toteutunut	Selkeät indikaattorit, joilla mitataan eri väestöryhmien hyvinvointia.	Selkeät indikaattorit ja mittarit käytössä 2021 taloussuunnittelussa kunnanjohtaja + hyvinvointijohtaja	Käytetään pääasiassa Sotka-nettiä, kelastoa, TEA-viisaria ja Tilastokeskusta
Yleistavoitteet				
Henkilöstön oman työn kehittämisen kulttuurin parantaminen	Riittävä henkilöstöresurssi ja osaamisen taso. Henkilöstö osallistuu työn suunnitteluun.	Tehtäviin on osoitettu oikea määrä henkilöstöresurssia ja henkilöstö kehittää aktiivisesti omaa työtään.	Jatketaan vuoden 2019 linjalla, panostaen työhyvinvointiin vuosikellon mukaisesti. Jatketaan Kunteko-sparrausta	Kunteko-sparraus toteutunut. Hyvinvointikortti-koulutus jouduttu siirtämään koronaepidemian vuoksi. Työhyvinvointikysely tehty
Organisaatiouudistukset/Hallintosäännön päivittäminen	Hallintosääntö ajan tasalla K/E	Hyvinvointi- ja Kasvatus- ja opetuslautakunnan yhdistäminen. Rakennusvalvontajoston tehtävien siirtäminen yhteislautakunnalle.	Hallintosäännön ja organisaation uudistus käytössä seuraavan vaalikauden alussa. Valmistelu pääosin vuoden 2020 aikana.	Valmistelu aloitettu ja painottuu vuodelle 2021 kunnanhallituksen ja johtoryhmän yhteinen tulevaisuusseminaari 2.9.2020
Kiinteistöveropohjan päivittäminen	Verotustietojen ajantasaisuus	Kiinteistöverotuksen pohjana olevien kiinteistöjen tietojen tarkistaminen ja saataminen ajan tasalle	Projektin aloitettu vuonna 2020	Ei toteutunut, veropohjan tarkistus siirretty vuoden 2021 talousarvion tavoitteeksi.

Osasto	TIETOHALLINTO		KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	Tietohallintoon sisältyy ICT-laitteistojen ja -ohjelmistojen sekä vaihdopalveluiden hankinta. Palvelut hankitaan Sastamalan Tukipalvelu Oy:stä, jossa toisena palveluita ostavana osakkaana on Sastamalan kaupunki.			
Yleistavoitteet	Arviointitapa/mittarit/ osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuhenkilö	
Palvelutuotannon uudistaminen	ICT-palveluiden toimivuus	Toimivat ja kustannustehokkaat ICT-palvelut ja tietojärjestelmät	Toimivat ja kustannustehokkaat ICT-palvelut ja tietojärjestelmät kunnanjohtaja + hallinto- ja talousjohtaja	Talous- ja henkilöstöhallinnon tieto- järjestelmät siirretty Monetra Pirkanmaalle 1.1.2020 ja palkanlaskenta siirretty Monetralle 1.5.2020. Tietohallintopalvelut siirretty Kuntien Tieralle 1.1.2021

Osasto	ELINVOIMAN KEHITTÄMINEN		KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	Osasto käsittää elinkeinotoiminnan kehittämisen, kaavoituksen ja maaseututoimien palvelut. Kunnan elinvoimaa pyritään lisäämään luomalla myönteistä kuntakuvaa ja parantamalla elinkeinoelämän edellytyksiä. Elinkeinoelämän palveluiden tuottamiseen etsitään uusia ratkaisumalleja. Kaavoituspalveluita ostetaan Sastamalan kaupungilta ja yksityissektorilta. Maaseututoimien palvelut ostetaan Huittisten kaupungilta.			
Yleistavoitteet	Arviointitapa/mittarit/ osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuhenkilö	
Elinkeinopalveluiden järjestäminen yrityksiä parhaiten palvelevalla tavalla	Yrittäjille suunnattu tyytyväisyyskysely	Aloittavat ja toimivat yritykset saavat viivytystä tarvitsemansa palvelut	Aloittavat ja toimivat yritykset saavat viivytystä tarvitsemansa palvelut Elinvoimaluotsi-kokeilu Elpo-työskentely kunnanjohtaja	Ensimmäisen palveluita käytetty 11 kertaa. Elinvoimaluotsi-kokeilu on käynnissä Elpo on kokoontunut kahdesti

Väestörakenteen muuttaminen	15 -64 vuotiaiden osuus väestöstä	15 -64 vuotiaiden suhteellisen osuuden lisääminen	15 -64 vuotiaiden suhteellisen osuuden lisääminen Kohdennettu markkinointi + seuranta +raportointi kunnanjohtaja	12/2020 väkiluku oli 2785, pudotusta 30 asukasta. 15-64 vuotiaita oli 1431 (1499) kpl. Työikäisten osuus väestöstä 51,2%(52,6) Markkinointisuunnitelma vahvistettu 1.2.2021. Facebook-seuraajien määrä kasvanut 22 %
Työllisyyden kuntakokeilu vaikutus työllisyyteen ja koulutukseen ohjautumiseen	Työllisyyden tunnuslukujen aktiivinen seuranta	Työllisyysasteen paraneminen ja työttömyyden päätyminen työllistymiseen tai koulutukseen,	Työllisyyden kuntakokeiluun osallistuminen kunnanjohtaja + hyvinvointijohtaja	Kokeilu alkoi 1.3.2021. Kokeilualueena on koko Pirkanmaa.
Aktiivinen hankepolitiikka	Aloittaneiden ja kesken-eräisten hankkeiden määrä/vuosi	Hankkeiden vaikutus työpaikkojen määrään	Aktiivinen osallistuminen Joutsenten Reitin toimintaan Aktiivinen kannustaminen hankkeeseen kunnanjohtaja	Joutsenten reitin hallituksen puheenjohtaja ja kaksi jäsentä on Punkalaitumelta
Penttilän alueen uudelleen kaavoitus	Luonnos valmistunut	Penttilän alueen kaavamuutos tehty luonnosvaiheeseen saakka	Penttilän alueen kaavamuutos tehty luonnosvaiheeseen saakka kunnanjohtaja	Kaavaluonnos on valmisteltu
Kanteenmaan kaavoitus teollisuuden tarpeita varten	Kanteenmaan kaavasuunnitelman valmiusaste	Kanteenmaan kaavasuunnitelma tehty	Kanteenmaan kaavasuunnitelma tehty kunnanjohtaja	Kaavoituksen tarveselvitys ja yhteistyökumppanien kartoitus menossa.

Osasto	MAA- JA METSÄALUEET		KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	Tehtäväalueeseen sisältyy kunnan omistamien maa-alueiden hoitaminen. Peltoalueet vuokrataan niiden soveltuessa elinkeinon harjoittamiseen. Metsien hoidosta on tehty sopimus Punkalaitumen Metsänhoitoyhdistys ry:n kanssa. Metsät hoidetaan hyväksytyyn metsänhoitosuunnitelman mukaisesti.			
Yleistavoitteet	Arviointitapa/mittarit/osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuhenkilö	
Metsien taloudellinen ja ympäristöystävällinen hoitaminen	Puunmyyntitulot	Metsähakkuita suoritetaan metsänhoitosuunnitelman mukaisesti	Metsähakkuita suoritetaan metsänhoitosuunnitelman mukaisesti Metsävarantojen ympäristöarvojen korostaminen <ul style="list-style-type: none"> - suojeluohjelma - virkistysreitit Kunnanjohtaja + tekninen johtaja	Puunmyyntituloarvio ylittynyt Selvitetty Liitsolassa sijaitsevan metsäalueen muuttamista suojelualueeksi ja liittämistä Metso-hankkeeseen, otetaan huomioon metsänhoitosuunnitelmassa Virkistysreitit: kesällä merkitty pieniä päiväretkikohteita, kuten Konatunkellari ja Appellqvistin korsu. Kuntalaisten toimesta Pohjoisseudulla on aloitettu retkeilyreitistöhanke laavulla-laavulle ja Oriniemen joen vesistön kunnostushanke osana Loimijoki Kuntoon kattohanke.

Osasto	SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUT		KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	Sosiaali- ja terveyspalvelut järjestetään yhteistoiminta-alueella, jossa vastuukuntana toimii Sastamalan kaupunki eli Sotesi. Tehtäväalue sisältää perhe- ja sosiaalipalvelut, ikäihmisten kotihoito- ja asumispalvelut, perusterveydenhuollon sekä ympäristöterveydenhuollon.			
Hyvinvointiohjelman mukaiset tavoitteet	Arviointitapa/mittarit/ osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuhenkilö	
Ennaltaehkäisevien palveluiden turvaaminen	Ennaltaehkäisevien palvelujen saatavuus	Osallisuusaste ennaltaehkäiseviin palveluihin	Seuranta ja raportointi kunnanjohtaja	

Osasto	VARHAISKASVATUS		KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	<p>Varhaiskasvatuksen tarkoituksena on tarjota laadukasta ja yksilöllistä kasvatusta ja opetusta päivähoitoikäisille lapsille perheiden tarpeita vastaavalla tavalla.</p> <p>Hoitomuotoina ovat päiväkotihoito, perhepäivähoito ja ryhmäperhepäivähoito. Päivähoito vastaa myös lasten kotihoidon tuesta sekä muille kunnille myytävistä ja muilta kunnilta ostettavista päivähoitopalveluista.</p>			
Hyvinvointiohjelman mukaiset tavoitteet	Arviointitapa/mittarit/ osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuhenkilö	
Yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen varhaiskasvatuksessa	Asiakastyytyväisyydestä saatu palaute	Pienten lasten osallisuuden huomioiminen perustuu paljon perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön ja vanhempien huomioimiseen. Asiakastyytyväisyyskysely	Asiakastyytyväisyyskysely järjestetään vuoden loppuun mennessä, vastuhenkilö varhaiskasvatusjohtaja.	Kaikki lasten henkilökohtaiset vasut on tehty yhteistyössä vanhempien kanssa. Vasut tarkistetaan vähintään kerran vuodessa. Koronaohjeistusten mukaan iso osa lapsista oli maaliskokuussa kotona. Rajoitukset jatkuivat syksyllä. Asiakaskyselyä ei tehty.
Lisätään lasten osallisuutta taide- ja kulttuuri-toimijoina	Järjestetään matalan kynnyksen tapahtumia kohde-ryhmälle.	Lapsille suunnattujen kulttuuritapahtumien määrä vuosittain	Varhaiskasvatuksessa oleville lapsille järjestetään vuoden aikana 2-3 kulttuuritapahtumaa yhdessä kulttuuritoimen kanssa, vastuhenkilöt varhaiskasvatusjohtaja ja hyvinvointiohjaaja.	Koronarajoitusten mukaan lähes kaikki erillinen toiminta oli tauolla keväällä. Kirjaston satutunteihin on osallistuttu ennen rajoituksia ja kirjaston sulkemista ja syksyllä ennen uusia rajoituksia. Muita tapahtumia ei järjestetty.
Varhaiskasvatuksessa olevat lapset pääsevät liikkumaan monipuolisesti	Liikuntatuokioiden määrä, osallistujien määrä, TEAviisari	Hoidossa oleville lapsille mahdollistetaan yhteinen liikuntatuokio kerran kuukaudessa Uuden päiväkodin piha ja sisätilat Tarjoavat hyvät mahdollisuudet liikkumiseen monipuolisesti ja turvallisesti	Liikuntahallille pyritään saamaan varhaiskasvatukselle oma vuoro vähintään kerran kuukaudessa. Uuden päiväkodin tilat tarjoavat mahdollisuudet monipuoliseen liikuntaan. Vastuhenkilöinä hoitohenkilöstö	Päivähoidossa ulkoillaan päivittäin lähes 3 tuntia. Päiväkoti siirtyi uusiin tiloihin helmikuun alussa. Uusi piha mahdollistaa monipuolisen liikkumisen päivän aikana. Päiväkodilla oli ennen koronarajoituksia liikuntahallivuoro, jota käytettiin ennen liikuntahallin sulkemista, ja syksyllä ennen uutta sulkemista.

Yleistavoitteet	Arviointitapa/mittarit	Tavoitetaso		
Toimiva päivähoidon palvelurakenne	Läsnäolopäivien seuranta Suhdeluvun seuranta lapsia/hoitohenkilö	11400 hoitopäivää päiväkoti 6,5 lasta/hoitaja pph 4,2 lasta/hoitaja, varahoitoyksikkö 3,4 lasta/hoitaja	Läsnäolopäivien määrää seurataan vuoden aikana, vastuuhenkilönä varhaiskasvatusjohtaja.	Läsnäolopäiviä yhteensä omia tuotettuja 10730 + muualta ostettuja 303 = 11033 pv lapsia/hoitaja: päiväkoti KA 6,7 alle 3v ryhmä KA 2,9 perhepäiväh. KA 3,8
Osaava hyvinvoiva henkilöstö	Täydennyskoulutus velvoite täyttyy Kehityskeskustelut	2,5 pv/henkilö Käydyt keskustelut	Henkilöstölle järjestetään 2-3 yhteistä koulutuspäivää, lisäksi mahdollisia yksittäisiä koulutukseen osallistumispäiviä, vastuuhenkilönä varhaiskasvatusjohtaja	Koko henkilöstö 3 koulutuspäivää, 2 opettajaa tiimityön kehittämisen iltakoulutuksessa ja 3 Titaniakoulutuksessa.
Kustannustehokas palvelutuotanto	Hoitopäivän hinta	Lasketaan tilinpäätökseen		KA 98,17

Osasto	PERUSOPETUS	KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	Punkalaitumen kunta järjestää esi- ja perusopetusta kaikille oppivelvollisille kunkin yksilöllisten edellytysten mukaisesti. Valmistavaa opetusta järjestetään resurssien ja tarpeen mukaan.		
Hyvinvointiohjelman mukaiset tavoitteet	Arviointitapa/mittarit/ osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuhenkilö
1.Oppilaiden psyykkisen ja fyysisen jaksamisen parantaminen koulutyössä.	Asiakastyytyväisyys kyselyistä, hyvinvointiprofiilista ja THL:n kyselyistä saatu palaute	Uupuneita, väsyneitä ja masentuneita oppilaita olisi mahdollisimman vähän.	Psyykkiseen jaksamiseen liittyvää koulutusta/opetusta oppilaille keväällä ja syksyllä 2020. Kyselyt keväällä 2020. Vastuutahot rehtorit ja kuraattori
2.Koulujen turvallisuus-suunnitelmat ja koulujen fyysinen ympäristö tukevat oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointia	Asiakastyytyväisyys kyselyistä, hyvinvointiprofiilista ja THL:n kyselyistä saatu palaute	Koulujen pihat ja sisätilat Suunnitellaan mahdollisimman turvalliseksi ja liikkuamista edistäväksi.	Uuteen kouluun uudet turvallisuussuunnitelmat ja kalustus nykyaikainen. Keskuskoulun turvallisuussuunnitelmat uusitaan myös. Kyselyt keväällä 2020. Vastuutahot rehtorit
			Oppilaat ovat tehneet hyvinvointiprofiilin. Sen perusteella tilanne on hieman parempi kuin edellisenä vuonna. Turvallisuussuunnitelmia on kouluissa uusittu. Uuden koulun monitoimikaukalo ja pihan kuntoilualue on oppilaiden kovassa käytössä. Keskuskoulun piha-alueen keinuja on uusittu ja ne ovat myös hyvin suosittuja ja kovassa käytössä.

Yleistavoitteet	Arviointitapa/mittarit	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuuhenkilö	
1. Uudessa koulurakennuksessa käytänteet ja muu toiminta saadaan sujuvaksi.	Asiakastyytyväisyys kyselyistä, hyvinvointiprofiilista ja THL:n kyselyistä saatu palaute. Henkilökunnalta saatu palaute.	Käytänteet ovat vakiintuneet lukuvuoden 2019-2020 loppuun mennessä.	Vuoden 2020 loppuun mennessä. Vastuutaho Yhteiskoulun rehtori	Uudessa koulussa aloitettiin koulunkäynti syyskuun lopussa. Toiminta ja käytänteet alkoivat sujumaan varsin nopeasti ja hyvin heti muuton jälkeen. Tilojen käytettävyyttä haittaa koronan aiheuttamat rajoitukset.
2. IP- ja AP-toiminta saadaan siirrettyä Keskuskoulun entiseen kotitalousluokkaan ja samalla valmistavaopetus vuokratiloista Yrittäjätaloon.	Toiminta siirtyy Yrittäjätalosta Keskuskoululle ja vuokratiloista Yrittäjätaloon.	Toiminta on siirtynyt Keskuskoululle lukuvuoden 2020-2021 alkuun mennessä.	Elokuu 2020 Vastuutaho keskuskoulun rehtori ja tekninen toimi	IP- ja AP-toiminnan tilat vanhaan kotitalousluokkaan valmistuivat vuoden lopussa. Valmistava opetus loppui kunnassa toistaiseksi kokonaan.
3. Laadukkaat koulupalvelut	Asiakastyytyväisyys ja kouluviihtyvyysskyselyt	Kouluarvosana > 8,25	Kyselyt tehdään kevään 2020 aikana. Vastuutahot rehtorit	Asiakastyytyväisyyskysely tehty keväällä 2020. Kouluarvosana tavoite saavutettiin
4. Koulukuraattorin työnkuvan muodostuminen.	Henkilökunnalta, asiakailta ja kuraattorilta saatu palaute.	Työnkuva on muodostunut järkeväksi ja toimivaksi.	Työnkuva on järkevä ja toimiva. Työnkuva kehittyy ja muuttuu tarpeen vaatiessa. Vastuutaho Yhteiskoulun rehtori.	Työnkuva kehittyi kevään 2020 aikana varsin hyväksi. Työnkuva muuttuu ja kehittyy jatkuvasti tarpeita vastaavaksi.
5. Kansainvälisyyden lisääminen perusopetuksessa.	Osallistutaan Erasmus+-projektiin ja siitä saatu palaute.	Osallistutaan Erasmus+-projektiin	Erasmus+-projektissa ollaan mukana. Vastuutaho projektiin kuuluvat opettajat.	Projektissa ollaan mukana ja toiminta jatkuu. Korona on estänyt oppilas- ja opettajavaihdot.

Osasto	LUKIO-OPETUS		KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	Punkalaitumen lukio on paikkakunnan ainoa toisen asteen oppilaitos. Punkalaitumen lukio pyrkii tarjoamaan opiskelupaikan ja laadukkaana opetuksen mahdollisimman monelle paikkakuntalaiselle ja lähikunnasta tulevalle nuorelle.			
Hyvinvointiohjelman mukaiset tavoitteet	Arviointitapa/mittarit/osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuhenkilö	
1. Oppilaskunta yritetään saada entistä paremmin ryhmäytymään ja toimimaan yhteistyössä koulua edistävässä toimissa.	Opiskelijoilta ja henkilökunnalta saatu palaute.	Jokainen lukio-opiskelija kuuluu johonkin tiimiin. Tiimit ovat some-, kansainvälisyys -ja markkinointitiimi.	Lukion oppilaskunta kutsuu tarvittaessa tiimit koolle. Vastuutaho lukion oppilaskunnan ohjaava opettaja	
2. Oppimisen ja opiskelun tuki. Arvioinnin monipuolistaminen.	Lukio-opiskelijaa pyritään tukemaan ja ohjaamaan opiskeluissa mahdollisimman monipuolisesti. Opiskelijoille annetaan monipuolista arviointia heidän osaamisestaan ja kehittymisestään.	Jokaiselle lukio-opiskelijalle tehdään luki-testi. Lukiossa on mahdollisuus saada myös tukiopetusta ja erityisopettajan apua.	Jatkuva kehittäminen. Tukiopetusta ja erityisopettajan tukea on mahdollisuus saada. Vastuutaho lukion rehtori	Syksyllä 2020 uusille lukiolaisille tehtiin luki-testi. Lukion opiskelijat ovat saaneet tarvittaessa tukiopetusta. Oppilasarviointia on kehitetty ja monipuolistettu.
3. Opiskeluun väsymisen ennaltaehkäisy.	Opiskelijoilta ja henkilökunnalta saatu palaute.	Uupuneita ja väsyneitä opiskelijoita mahdollisimman vähän.	Vastuutaho lukion henkilöstö ja kuraattori	Koeviikkoja on lyhennetty maksimissaan 5 päivään. Pienempiä kokeita ja testejä on lisätty koeviikkojen ulkopuolelle.

Yleistavoitteet				
1. Uusi lukion opetus-suunnitelma	Lukion opetussuunnitelmatyön aloittaminen paikallisesti.	Tavoite, että paikallinen opetussuunnitelma valmis vuoden 2020 lopussa.	Opetussuunnitelmatyö aloitetaan keväällä 2020. Vastuutahot lukion henkilöstö ja rehtori	Opetussuunnitelman paikallinen suunnittelu ja kirjoittaminen aloitettiin vuoden 2020 aikana. Työ on valmis keväällä 2021.
2. Oppilaat saavat jatko-opintokelpoisuuden.	Seurataan lähtötaso huomioon ottaen lukion oppilaiden menestystä YO - kirjoituksissa. Seurataan lukion päättävien opiskelijoiden sijoittumista jatko-opiskelupaikkoihin.	Mahdollisimman moni lukion päättävä jatkaa opintojaan yliopistossa, korkeakoulussa tai ammatti-korkeakoulussa	Jatkuva seuranta. Vastuutaho opinto-ohjaaja	Tällä hetkellä ei ole tarkkaa tietoa opiskelijoiden sijoittumisesta jatko-opintoihin. Valtakunnallisesti ja varsinkin maakunnan tasolla Punkalaitumen lukio menestyi YO-kirjoituksissa hyvin.
3. Yhteistyö lähikuntien ja muiden pienten lukioiden kanssa	Toimitaan pienten lukioiden verkostossa ja tehdään yhteistyötä lähikuntien lukioiden kanssa.	Yhteistyön jatkuminen ja sen tiivistyminen.	Jatkuva yhteistyö Rehtori ja lukion opettaja osallistuvat keväällä pienten lukioiden seminaariin. Vastuutaho lukion rehtori	Toiminta on jatkuvaa. Verkosto tukee jäseniään esim. opetussuunnitelman tekemisessä.

Osasto	KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI	KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	<p>Yleisen kirjaston tehtävänä on:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisäilytöihin 2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa 3) edistää lukemista ja kirjallisuutta 4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon 5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan 6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. <p>Kulttuuritoimen tehtävänä on virkistää ja elävöittää kuntalaisten arkea ja juhlaa kulttuurin keinoin sekä nostaa esille punkalaitumelaista kulttuuriperintöä, toiminnallista aktiivisuutta ja monipuolista kulttuurista osaamista. Kulttuuritoimi järjestää matalan kynnyksen toimintaa yksinäisyyden ja syrjäytymisvaarassa olevien riskiryhmille.</p> <p>Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävä kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista.</p> <p>Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta, joka samalla antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.</p>		

Hyvinvointiohjelman mukaiset tavoitteet	Arviointitapa/mitarit/osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuhenkilö	
Kirjahankintojen määrä on OKM:n laatusuosituksen mukainen	Hankintatilasto. Kirjahan- kinnat / asukas	>400 / 1000 as.	Kirjastovastaava. Valinta ja tilaus säännöllisesti ennako- ja viikkolistoilta 1-4 krt / kk. Tarjousväylän tarjoukset 4 krt. vuodessa	Toteutunut 325/1000
Kunnassa järjestetään harrastusta tukevaa opetusta taiteen eri aloilla	Sataopiston toteutuneiden kurssien ja osallistuneiden määrä	Vuoden 2019 taso	Kulttuurivastaava, hyvinvointijohtaja Sataopiston ohjausryhmä	Kurssien ja osallistuneiden toteuma suunnitellusti. Yhteensä 59 kurssia, 655 opiskelijaa joista, 388 netti-opiskelijaa.
Kunnassa järjestetään mahdollisuus saada taiteen perusopetusta	Loimaan ja Huittisten musiikkiopistoissa opiskelevien määrä	20 oppilasta	Kulttuurivastaava. Loimaan opiston v. 2021 oppilaspaiikat varattava 5/2020 mennessä. Taiteen perusopetuskysymys: Taiteen eri alat, vai myös jatkossa 2 musiikkiopistoa. Musiikkiopistojen kuntakohtaiset omavastuuosuudet oppilaille selvittäminen, 2020 aikana.	Toteutunut suunnitellusti. Kuntakohtaisen maksun tai opiskelijapaikkojen asteittaisen vähentämisen päätös siirtyi vuoteen 2021
Yhteisöllisyyden edistäminen, kunta-laisten kuuleminen	Toiminta- ja palvelusuunnitteluun osallistettu K/E	Monialaiset asiakasraadit, osallistaminen toiminta- ja palvelusuunnitteluun, yhdistykset palveluiden tuottajina	Kulttuurivastaava, kirjastovastaava, hyvinvointiryhmä, johtoryhmä. Kulttuuri-illat 2/2020	Sosiaalisessa mediassa järjestetty säännöllisesti pienimuotoisia kyselyitä. Kulttuuri-illat järjestetty 2/2020 ja 8/2020. Solmittu sopimus yli 55-vuotiaiden kulttuuri-tapahtumien tuottamisesta.
Kulttuurilähetteen pilotointi	Toteutuneiden ryhmien määrä ja tunnit	Kulttuuripalveluihin ha- keutuu yhä useampi	Kulttuurivastaava ja hyvinvointiryhmä.	Osallistuttu Pirkanmaan yhteiseen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen hankkeen ha- kuun, jonka osana kulttuurilähetete on.
Hyvinvointia edistävän kannustinjärjestelmän luominen	Kannustinjärjestelmä käytössä kyllä/ei järjestelmästä saatu palaute	Kuntalaiset kiinnostavat itse aikaisempaa enemmän huomiota omaan terveyden edistämiseensä	Yhteistyössä kulttuurivastaava, kirjasto- vastaava ja hyvinvointijohtaja, sekä hyvin- vointiryhmä.	Kannustinjärjestelmän pilotointi ja valmistelu keskeytynyt koronapandemian vuoksi. Toteutus osana vuoden 2021 Terveyttä työikäisille hanketta.
Lisätään lasten ja nuorten osallisuutta taide- ja kulttuuritoimijoina	Tarjottujen tapahtumien määrä	Painotetaan kulttuuri- toimijuutta tapahtu- missa ja kouluyhteis- työssä	Kulttuurivastaava. Syksyn tarjonta ja aikataulu valmis 6/20.	Tapahtumia on koronapandemian vuoksi ollut vähän. Lasten ja nuorten taidepajakerho aloitti syksyllä 2020.

Kulttuuripalveluita on ikäihmisten saavutettavissa	Kirjaston kotipalvelussa on asiakkaita	Kirjaston kotipalvelua tarjotaan resurssien mukaan. Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa, mm. IKÄPISTE ja SPR Kulmakamari.	Kirjastovastaava. Kotipalvelumarkkinointi 4-6/20. Kirjaston kehittäminen esteettömäksi, AVI-hanke 2020.	Kotipalvelumarkkinointia ei tehty kirjaston palveluiden ollessa suljettuna koronapandemian vuoksi. Kirjaston esteettömyys järjestetty koronapandemian poikkeusolojen aikana.
--	--	---	--	---

Osasto	LIIKUNTATOIMI	KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	<p>Liikuntatoimi luo edellytyksiä kunnan asukkaiden liikkumiselle:</p> <ul style="list-style-type: none"> -järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintaa eri kohderyhmät huomioiden -tukemalla kolmannen sektorin toimintaa -rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja <p>Kunnan tulee kuulla asukkaitaan liikuntaa koske- vissa keskeisissä päätöksissä osana kuntalain (365/1995) 27 §:ssä säädettyä kunnan velvolli- suutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikut- tamismahdollisuuksista.</p> <p>Kunnan tulee arvioida asukkaittensa liikunta-aktiivi- suutta osana terveydenhuoltolain (1326/2010) 12 §:ssä tarkoitettua terveyden ja hyvinvoinnin edistä- mistä.</p>		

Hyvinvointiohjelman mukaiset tavoitteet	Arviointitapa/mittarit/osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuhenkilö	
Yhteisöllisyyden edistäminen, kuntalaisien kuuleminen huomioidaan liikuntatoimessa	toiminta- ja palvelusuunnitteluun osallistettu K/E	Monialaiset asiakasraadit, kuntalaisten osallistaminen palvelusuunnitteluun	Kerätään palautteet liikuntaryhmistä ja -tapahtumista. Järjestetään 1-2 kaikille kuntalaisille ja yhdistyksille avointa liikuntapalveluita koskevaa osallistavaa suunnittelutilaisuutta.	Palautteita ei kerätty, koska ryhmät keskeytyivät koronaviruspandemian vuoksi. Toiveita ja ideoita kysytty kuntalaisilta syksyllä internetin kyselyllä sekä järjestetty liikkumistärskyt 7/2020.
Kuntalaiset kiinnittävät itse aikaisempaa enemmän huomiota omaan terveyden edistämiseensä	kannustinjärjestelmä käytössä kyllä/ei järjestelmästä saatu palaute	Hyvinvointia edistävä kannustinjärjestelmä on käytössä	Yhteistyössä kulttuurivastaava, kirjasto-vastaava ja hyvinvointijohtaja.	Kannustinjärjestelmän pilotointi ja valmistelu keskeytynyt koronapandemian vuoksi. Toteutus osana vuoden 2021 Terveyttä työikäisille hanketta.
Liikuntapaikkojen käytön lisääminen	esteettömien liikuntapaikkojen määrä, liikuntahalli maksut	Maksuttomat, hyväkuntoiset ja esteettömät liikuntapaikat kuntalaisten käytettävissä	Porttikallion ulkokuntoilun alueen ja uuden koulukiinteistön lähiliikuntapaikan markkinointi ja käytön lisääminen. Muuten säilytetään nykyinen taso.	Lähiliikuntapaikkoja markkinoitu sosiaalisessa mediassa. Porttikalliolla ja uuden koulun ulkoliikuntapaikoilla järjestetty liikuntaryhmiä.
Yleistavoitteet				
Liikunta/terveellinen elämäntapa osaksi arkea, laadukkaat monipuoliset liikuntaolosuhteet, palvelut helposti käytettävissä kustannukset eivät esteenä palveluiden käytölle	Asiakaspalautekyselyt, liikuntapalveluiden käyttö vähentää terveystalouden kustannuksia, kävijätilastoiden kirjaaminen TEAvisari	Nykyinen taso säilytetään, hyvinvointineuvontaa järjestetään, liikuntapaikat aktiivisessa käytössä, ylläpidetään matalankynnyksen liikuntaryhmiä, liikuntapaikat ja tilat tarjotaan käyttöön maksutta	Liikuntavälineiden hankinta kirjastolle kuntalaisten lainattavaksi ja niiden käyttöön ja ohjaukseen riittävä osaaminen. Vertaisveturi -toiminnan aloittaminen Verturi-hankkeen suunnitelman mukaisesti. Omatoimista liikkumista edistävien ohjeiden ja materiaalin tuottaminen.	Liikuntahallin ja Vartiolan liikuntavälineitä päivitetty ja korvattu huonokuntoisia välineitä. Kirjastolle hankittu matalan kynnyksen liikunta- ja kuntoiluvälineitä. Vertaisveturi-toiminta käynnistynyt ja toimii aktiivisesti. Toiminnassa mukana noin 20 vertaisveturia. Toteutettu haastepöytä ja Porttikallion omatoimisuunnistusrasti.
Liikuntapalveluiden viestintä ja markkinointi on näkyvää	kuntalaispalaute, osallistujien määrä, kuntalaisten koettu hyvinvointi	Liikuntapalveluiden markkinointi tavoittaa kaikenikäiset kuntalaiset, olemassa olevat markkinointi- ja viestintäkanavat käytössä	Liikuntapalveluiden markkinointi tarkoituksen ja kohderyhmän mukaista. Käytössä sosiaalinen media, lehdistö ja jaettavat esitteet, sekä vertaisveturitoiminnan kautta markkinointi.	Toteutunut suunnitellusti, mutta toiminta ollut normaalia vähäisempää koronapandemian vuoksi.

Osasto	NUORISOTOIMI		KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	Nuorisotoimen tehtävänä on - edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia - tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista, tuottaa tieto- ja neuvontapalveluita - tukea nuorten harrastamista - edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä parantaa nuorten kasvu- ja elinoloja.			
Hyvinvointiohjelman mukaiset tavoitteet	Arviointitapa/mittarit/ osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuhenkilö	
Yhteisöllisyyden edistäminen, kuntalaisten kuuleminen	Toiminta- ja palvelusuunnitteluun osallistettu K/E	Aktiivinen nuorisovaltuusto, Nuorten ääni kuuluu palvelusuunnitelussa	Nuorisovaalit syksyllä 2020, nuorisokysely toteutettu, nuorisovaltuuston puheenjohtaja, hyvinvointijohtaja, nuorisohjaaja	Nuorisokysely toteutettu keväällä 2020. Uusi nuorisovaltuusto valittu ja aloittanut toimintansa vuoden 2021 alussa.
Alkoholin saatavuuden säätely	Kunta mukana Pakkatoiminnassa; kyllä/Ei	Pakkatoimintamalli käytössä	Ennaltaehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö, vuosi 2020	Pakka-toiminta alkanut suunnitelman mukaisesti syksyllä 2020.
Nuoruus elämänvaiheena sujua	Kouluterveyskyselyiden ja hyvinvointiprofiilin tulokset, henkilöstön koulutukset	Ennaltaehkäisevä työote, nuorisotyön rooli päihdekasvatustyössä vakiintuu, otetaan monialaisena yhteistyönä käyttöön friends-ohjelma	Nuorisohjaajan rekrytointi kevät 2020. Yhteistyö nuorisotoimi – 4H – koulu-toimi. Hyvinvointijohtaja, nuorisohjaaja	Nuorisohjaaja aloittanut työt 8/2020. Toimintaa järjestetty rajoitusten mukaisesti yhteistyössä koulun, 4H:n ja seurakunnan kanssa.
Yleistavoitteet				
Lasten ja nuorten äänellä on mahdollisuus vaikuttaa ja heidät otetaan vakavasti kunnan eri hallintokunnissa, kuuleminen	Aloitteiden määrä Nuorisovaltuuston kokouksien määrä, osallistuminen Lausuntopyyntöjen määrä nuorisovaltuustolta	Nuorten ääni kuuluu vapaa-aikatoimen palveluissa, esim. tapahtumat, matkat, toiminnot Nuorisovaltuusto toimii aktiivisesti	Nuorisovaltuuston vuosikello päivitys 3/2020, säännöllinen kokoontuminen, nuorisovaltuusto, hyvinvointijohtaja Nuorisokysely 4-6/2020, hyvinvointijohtaja, nuorisovaltuusto	Nuorisovaltuusto kokoontunut säännöllisesti. Nuorisokysely toteutettu 5/2020.

<p>Tarjotaan palvelut, joilla voidaan vaikuttaa nuorten hyvinvointiin ja sosiaaliseen vahvistumiseen</p> <p>Sosiaalinen vahvistaminen osana nuorisopalveluja</p> <p>Harrastustoimintatakuu</p>	<p>Toimintoihin osallistuminen, tavoitettujen nuorten määrä, Kouluterveyskyselyn tulokset</p> <p>Palveluiden saanti, tavoitettavuus, nuorisokysely</p> <p>Harraste/toimintakysely, harrastuspassi käytössä kyllä/ei</p>	<p>Etsivänuorisotyö, tieto- ja neuvontapalvelut nuorten saatavilla. Nuorisotyön verkostotoiminta, kouluysteistyötä ja harrastustoimintaa aktiivista, jotta ennalta ehkäisevä työote mahdollistuu, friends-toimintamalli ja Omin jaloin malli käytössä</p> <p>Kaikilla lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus osallistua mielekkäseen harrastustoimintaa</p>	<p>Punkalaitumen 4H, toiminnanjohtaja Hanna-Mari Vuorisalo, yhteistyösopimuksen mukaisesti.</p> <p>Etsivän nuorisotyön resurssi Punkalaitumella käytössä 1 päivä/viikko, 8/2020 alkaen omana toimintana 0,5htv.</p> <p>Toiminta on maksutonta, kaikille avointa, osa toiminnasta järjestetään suoraa koulupäivän päätteeksi</p>	<p>Toteutunut suunnitellusti.</p>
<p>Nuorisopalveluiden viestintä ja markkinointi on näkyvää</p>	<p>Palaute, osallistujien määrä, koettu hyvinvointi, kouluterveyskysely</p>	<p>Nuorisopalveluiden markkinointi tavoittaa kaikenikäiset kuntalaiset, olemassa olevat markkinointi- ja viestintäkanavat käytössä</p>	<p>Nuorisotoimen kehittäminen ja nuorisohjaajan rekrytointi vuoden 2020 aikana. Hyvinvointijohtaja.</p> <p>Viestiminen nuorten käyttämällä välineillä. Nuorisovaltuusto ja hyvinvointijohtaja, nuorisohjaaja</p>	<p>Toteutunut suunnitellusti.</p>

Osasto	TYÖLLISTÄMINEN		KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	Toteutetaan kunnan lakisääteiset työllisyydenhoitoon liittyvät velvollisuudet. Nuorille työttömille työnhakijoille järjestetään kohdennettua toimintaa. Varataan nuorten kesätyöllistämiseen ja yrityksille suunnattuihin kesätyöllistämistukiin määräraha. Tarjotaan asiakaslähtöistä palveluneuvontaa Asiointipisteellä.			
Hyvinvointiohjelman mukaiset tavoitteet	Arviointitapa / mittarit /osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuuhenkilö	
Kuntalaiset kiinnittävät itse aikaisempaa enemmän huomiota omaan terveyden edistämiseensä	kannustinjärjestelmä käytössä kyllä/ei järjestelmästä saatu palaute	Hyvinvointia edistävän kannustinjärjestelmän luominen	Yhteistyössä kulttuurivastaava, kirjastovastaava ja hyvinvointijohtaja, sekä hyvinvointiryhmä.	Kannustinjärjestelmän pilotointi ja valmistelu keskeytynyt koronapandemian vuoksi. Toteutus osana vuoden 2021 Terveyttä työikäisille hanketta.
Yleistavoitteet				
Asiakkaat ohjautuvat oikeiden palveluiden piiriin Asiointipiste auttaa sähköisessä asiointissa ja palvelee kuntalaisia löytämään oikeat palvelut	Työttömyys %, Aktiivointiaste Asiakaspalaute henkilöstön koulutukset Asiointipisteen kävijämäärä, asiakaspalaute	Näkyvät, vaikuttavat ja asiakaslähtöiset palvelut Palvelut helposti kuntalaisten saatavilla	Osallistuminen työllisyyden kuntakokeiluun yhteistyössä Sastamalan ja Pirkanmaan kanssa. Toiminnan kehittäminen kokeilun asiakasprofiilin mukaiseksi. Hyvinvointijohtaja, kunnanjohtaja. Näkyvyys ja markkinointi, palveluohjaa/työtoiminnanohjaaja	Työllisyyskokeilun aloitus siirtynyt vuoden 2021 alkuun. Yhteistyö Sastamalan kanssa ja osallistuminen työllisyyskokeiluun jatkunut suunnitellusti. Toteutunut suunnitellusti. Koronaviruspandemian poikkeusolojen aikana palveluita toteutettu etäyhteyksin.

Osasto	TEKNISET TOIMISTOPALVELUT		KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	Tehtävänä on teknisten palvelujen kehittäminen sekä suunnittelun ja rakennuttamispalvelujen tuottaminen. Palveluja tuotetaan suoraan kuntalaisille, kunnan eri hallintokuntien osastoille sekä Punkalaitumen Vuokra-asunnot Oy:lle. Osasto sisältää teknisen hallinnon ja mittauksen.			
Hyvinvointiohjelman mukaiset tavoitteet	Arviointitapa/mittarit/osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuuhenkilö	
Henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen	Kehityskeskustelut, työterveydenhuollon tilastot	Motivoitunut ja sitoutunut henkilöstö	Kehityskeskustelut pidetään kerran vuodessa. Vastuuhenkilöinä esimiehet. Työnohjausta jatketaan.	<p>Teknisessä toimessa tehtiin koko toimialaa koskeva työpaikkaselvitys sekä vesihuoltolaitosta koskeva työsuojelutarkastus. Työnohjausta tilattiin ulkopuoliselta asiantuntijalta ja ohjausta pidettiin kaksi kertaa, viimeinen kerta siirrettiin pandemian vuoksi vuodelle 2021.</p> <p>Tekninen johtaja piti kehityskeskustelut keväällä.</p>
Yleistavoitteet				
Tietoteknisten järjestelmien käytön tehostaminen toimialan eri osastoilla	Ohjelmistojen hankinnan lisäksi riittävän koulutuksen järjestäminen	Kunkin osaston henkilöstö omaa riittävät taidot käytössään olevien järjestelmien hyödyntämiseksi.	MapInfo-koulutus syksyllä, Titania-ohjelman opastus kunnanrakennusmestarille ja työpäällikölle syksyllä.	<p>Suunniteltu MapInfo Pro-ohjelmiston koulutus siirtyi keväälle 2021, jolloin tulee lopullisesti päätettäväksi, tarvitaanko ko. ohjelmaa vai korvataanko se muulla ohjelmalla.</p> <p>Titania-käyttökoulutus järjestettiin loppuvuodesta 2020.</p>

Osasto	LIIKENNEVÄYLÄT JA YLEISET ALUEET		KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	Toimintaan sisältyy katujen kesä- ja talvihoitotoista sekä ylläpidosta vastaaminen ja valtion teiden kaava-alueiden viheralueista ja istutuksista huolehtiminen sekä tievalaistuksen kunnossapito haja-asutusalueella. Osaston toimintoihin kuuluu myös yksityisteiden avustustoiminta, puistojen, leikkipaikkojen, torin, matonpesupaikan ja liikuntapaikkojen ylläpito sekä varastotoiminta.			
Hyvinvointiohjelman mukaiset tavoitteet	Arviointitapa/mittarit/osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuuhenkilö	
Turvalliset ja laadukkaat liikennealueet, viihtyisät puistot, leikkimiseen ja liikkumiseen innostavat leikki- ja liikuntapaikat Liikenneonnettomuuksien vähentäminen valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti, jalankulun ja pyöräilyn lisääminen autoilun sijaan	Liikenneturvallisuuksilasto Käyttäjiltä saatu palaute Liikenneonnettomuuksien määrä, toteutettujen liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden määrä	Laaditun viisaan ja turvallisen liikkumisen suunnitelman toimeenpanon teknisen toimen osalta Mahdollisimman tyytyväiset käyttäjät	Jatkuva seuranta ja liikenneturvallisuuden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet. Vastuuhenkilöt: kunnanrakennusmestari, työpäällikkö ja tekninen johtaja.	Riissuontien jatke (ml. kevyen liikenteen väylä) uudelle päiväkodille päällystettiin heinäkuussa. Iso-Jaakkolantieltä ja Sarkkilantieltä poistettiin huonokuntoisia katupuita. Vesilahdentielle asennettiin kunnan toimesta väliaikainen nopeusnäyttö lähelle koulun liittymää ja ELY-keskus asensi hidastetöyssyt Vesilahdentielle marraskuussa kuntalaisaloitteen pohjalta. Loukkaantumisiin johtaneita ajoneuvo-onnettomuuksia tapahtui kunnan alueella kuusi kappaletta (vuonna 2019 kahdeksan). Onnettomuudet aiheuttavat inhimillisten kärsimysten lisäksi taloudellisia menetyksiä. Punkalaitumella tapahtuneet liikenneonnettomuudet maksavat vuodessa noin 1,2 milj. euroa, josta kunnalle kohdistuvien kustannusten osuus on noin 0,2 milj. euroa (Trafi). Liikenneturvallisuuksiryhmä kokoontui kaksi kertaa ja koko hankkeen OHRY kerran.

Yleistavoitteet				
Liikennealueiden liikennöitävyyden hyvä taso turvallisuus ja taloudellinen näkökulma huomioiden Liikunta-, puisto- ja leikkialueiden monipuolisuus ja hyvä kunto käyttöasteen lisääjänä	Kunnossapidolle asetettujen vaatimusten ja turvallisuuskriteerien noudattaminen.	Tyytyväiset käyttäjät		ELY-keskus peruskorjasi Vesilahdentien pinnoitteen ja uusi Lauttakyläntien katuvalaistuksen keskusta-alueella. Kunnan suorittamilla katuvalaistuksen saneerauksilla saavutettiin noin 20 % säästö energiankulutuksessa. Uuden koulun ja päiväkodin piha-alueille valmistuivat kiinteät liikunta-/leikkivälineet ja lisäksi koulun yhteyteen rakennettiin monitoimikenttä.

Osasto	TOIMITILAPALVELUT		KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	Tehtävänä on huolehtia eri hallintokuntien toimintaan liittyvien rakennusten ja niihin liittyvien alueiden hoidosta ja kunnossapidosta.			
Hyvinvointiohjelman mukaiset tavoitteet	Arviointitapa/mittarit/osallistaminen	Tavoitetaso	tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuhenkilöt	
Kunnan rakennuskoh-teissa toteutuvat esteettömyys ja turvallisuus	Puhdas sisäilma, tilojen ja rakenteiden yhdenvertainen käyttömahdollisuus	Rakennussuunnittelussa otetaan huomioon esteettömyys ja turvallisuus		Yhteiskoulu ja lukio valmistui heinäkuussa. Rakennushankkeen yhtenä päämääränä oli hyvä tilojen sisäilmasto ja puhtaustaso.
Esteettömyys mahdollistaa palveluihin osallistumisen	Esteettömyyskartoitukset tehty; kyllä/ei, %/toimipaikoista - Parannusehdotukset viety talous- ja toimintasuunnitelmiin	Esteettömyyskartoituksen suorittaminen/esteettömyys, Esteettömyydessä huomioidaan liikkumisen lisäksi "aistiesteettömyys", mm. heikonäköisyys, huonokuuloisuus	Esteettömyyskartoituksen tekemiseen tulee varata rahoitus vuoden 2021 talousarvioon.	Talousarvioon vuodelle 2021 on varattu määräraha esteettömyyskartoitusten tekemiseen osaan kunnan kiinteistöjä.
Yleistavoitteet				

Kiinteistöjen kunnossapidon suunnitelmallisuuden parantaminen	Kiinteistökohtaisten PTS:n laatiminen	Suunnitelmallinen korjausvelan pienentäminen	PTS:n laadintaa jatketaan kunnan kiinteistöissä	Pakarin palvelukeskukseen on laadittu pitkän tähtäimen suunnitelma vuonna 2017. Kunnantalon ja Keskuskoulun pitkän tähtäimen suunnitelmien laadinta on aloitettu.
---	---------------------------------------	--	---	---

Osasto	ASUNTO- JA VUOKRAUSTOIMI		KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	Tekninen toimisto huolehtii asuntojen vuokraamiseen liittyvistä tehtävistä ja vastaa suoraan kunnan omistamien kiinteistöjen ylläpidosta sekä Punkalaitumen Vuokra-asunnot Oy:n hallinto- ja vuokraustoiminnasta ja ylläpitotehtävistä			
Hyvinvointiohjelman mukaiset tavoitteet	Arviointitapa/mittarit/osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuhenkilö	
Kunnan rakennuskohdeissa toteutuvat esteettömyys ja turvallisuus	Puhdas sisäilma, tilojen ja rakenteiden yhdenvertainen käyttömahdollisuus	Rakennussuunnittelussa otetaan huomioon esteettömyys ja turvallisuus		Talousarvioon vuodelle 2021 on varattu määräraha esteettömyyskartoitusten tekemiseen osaan kunnan kiinteistöjä.
Yleistavoitteet				
Vuokrausaste hyvällä tasolla	Käyttöaste %	80 % vuokrattavista tiloista vuokrattuna		Punkalaitumen Vuokra-asunnot Oy on purkanut kaksi rivitaloa, joissa ollut yhteensä 11 huoneistoa. Vuokrausaste vuoden lopussa oli 82,3 %

Osasto	VESIHUOLTOLAITOS		KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	Vesilaitos toimii kunnallisena vesilaitoksena, jonka raakavedenhankinta tehdään kahdelta omalta vedenottamolta ja lisäksi vettä hankitaan ostamalla Humppilan vesihuolto Oy:ltä. Tarvittaessa vettä on mahdollista ostaa myös Huittisten kaupungin vesihuoltolaitokselta. Jätevedet johdetaan käsiteltäväksi Huittisten Puhdistamo Oy:n jätevedenpuhdistamolle.			
Hyvinvointiohjelman mukaiset tavoitteet	Arviointitapa/mittarit/osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuuhenkilö	
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksen mukainen talousvesi	Valvontatutkimusohjelma Laboratoriotutkimukset	Vaatimusten mukainen talousveden laatu	Jatketaan edelleen toimenpiteitä talousveden laadun ja määrän parantamiseksi. Vastuuhenkilönä työpäällikkö ja tekninen johtaja.	Kanteenmaan vedenottamalla suoritettiin tehostettua näytteenottoa ja raakaveden huuhtelua, jotta voitiin varmistua siitä, että verkostoon pumpattava vesi täyttää talousvedelle asetetut tavoitteet.
Yleistavoitteet				
Jätevesiverkoston vuotovesien vähentäminen	Pumpatun jätevesimäärän mittaus	Nykyisen määrän vähentäminen	Jatketaan edelleen toimenpiteitä vuotovesien vähentämiseksi. Vastuuhenkilönä työpäällikkö.	Jokirannan viemäriin esisuunnitelma valmistui syyskuussa. Ko. linjan saneeraus on varattu määräraha vuoden 2021 talousarvioon.
Veden toimitusvarmuuden ylläpito	Vedenjakelun katkosten pituus, veden laadun korkea taso	Vedenjakelun katkoksen kesto alle 6 tuntia, veden laadun säilyminen	Pyritään edelleen tuottamaan laadukasta talousvettä ilman häiriötilanteita. Vastuuhenkilönä työpäällikkö ja tekninen johtaja	Veden jakelua ei ole tarvinnut keskeyttää ja tuotettu vesi on ollut pääosin talousveden laatuvaatimusten mukaista.

Osasto	RAKENNUSVALVONTA		KÄYTTÖSUUNNITELMA	TOTEUMA 31.12.2020
Palvelusuunnitelman kuvaus	Tehtävänä on huolehtia rakennusvalvontaan kuuluvista lakisääteisistä tehtävistä.			
Tavoitteet	Arviointitapa/mittarit/osallistaminen	Tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuuhenkilö	
Lupahakemusten optimaalinen käsittelyaika	Lupahakemusten keskimääräinen käsittelyaika	Lupien käsittelyaika keskimäärin 1 kk	Pyritään jatkossakin mahdollisimman tehokkaaseen lupien käsittelyprosessiin. Vastuuhenkilöt rakennustarkastaja ja toimistos sihteeri.	Lupien käsittelyaika on keskimäärin 9 vrk, edellyttäen, että kaikki vaaditut asiakirjat on toimitettu (naapurin kuulemiset suoritettu sekä pyydytetyt lausunnot saatu).

3.5 Tuloslaskelman toteutuminen

Käyttötalousosan tehtävien tulot ja menot summataan talousarvion tuloslaskelmaosaan. Tuloslaskelmaosa sisältää eriä, joita seurataan käyttötalousosassa ja eriä, joita seurataan tuloslaskelmaosassa. Tuloslaskelmassa seurattavia määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja –menot sekä satunnaiset erät. Poistoja ei käsitellä talousarviossa määrärahana, sillä niissä ei ole kysymys rahan käytöstä.

Tuloslaskelmaosan toteuma (ulkoiset ja sisäiset erät)				
	Toteuma 2019	Alkuperäinen talousarvio	Toteuma 2020	Poikkeama
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 312 114	2 380 300	2 202 488	177 812
Maksutuotot	124 422	130 600	104 828	25 772
Tuet ja avustukset	221 609	140 100	194 141	-54 041
Muut toimintatuotot	2 034 403	2 685 400	2 306 831	378 569
	4 692 547	5 336 400	4 808 289	528 111
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-4 852 044	-5 058 900	-4 887 501	-171 399
Palvelujen ostot	-16 044 435	-17 046 800	-15 865 663	-1 181 137
Aineet ja tarvikkeet	-881 488	-1 056 500	-959 554	-96 946
Avustukset	-133 029	-245 000	-207 261	-37 739
Muut toimintakulut	-1 060 426	-1 723 300	-1 290 077	-433 223
	-22 971 423	-25 130 500	-23 210 056	-1 920 444
Toimintakate	-18 278 876	-19 794 100	-18 401 767	-1 392 333
Verotulot	8 944 369	9 280 000	9 167 657	112 343
Valtionosuudet	9 920 519	10 696 000	11 326 019	-630 019
Rahoitustuotot ja kulut				
Korkotuotot	6 387	6 400	0	6 400
Muut rahoitustuotot	4 923	2 600	3 060	-460
Korkokulut	-38 096	-50 500	-45 418	-5 082
Muut rahoituskulut	-447	0	-201	201
Vuosikate	558 778	140 400	2 049 350	-1 908 950
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-928 311	-1 245 900	-1 144 008	-101 892
Arvonalentumiset			-7 500	7 500
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos	-369 533	-1 105 500	897 842	-2 003 342
Poistoeron lisäys	46 633	43 500	43 468	32
Varausten vähennys				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-322 899	-1 062 000	941 310	-2 003 310

Tuloslaskelmaosan toteuma (ulkoiset erät)				
	Toteuma 2019	Alkuperäinen talousarvio	Toteuma 2020	Poikkeama
Toimintatuotot				
Myyntituotot	881 771	885 650	847 285	38 365
Maksutuotot	124 422	130 600	104 828	25 772
Tuet ja avustukset	221 609	140 100	194 141	-54 041
Muut toimintatuotot	1 100 627	1 062 850	1 113 866	-51 016
	2 328 428	2 219 200	2 260 120	-40 920
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-4 852 044	-5 058 900	-4 887 501	-171 399
Palvelujen ostot	-14 642 964	-15 591 550	-14 534 928	-1 056 622
Aineet ja tarvikkeet	-852 575	-1 023 300	-935 007	-88 293
Avustukset	-133 029	-245 000	-207 261	-37 739
Muut toimintakulut	-126 692	-94 550	-97 191	2 641
	-20 607 304	-22 013 300	-20 661 887	-1 351 413
Toimintakate	-18 278 876	-19 794 100	-18 401 767	-1 392 333
Verotulot	8 944 369	9 280 000	9 167 657	112 343
Valtionosuudet	9 920 519	10 696 000	11 326 019	-630 019
Rahoitustuotot ja kulut				
Korkotuotot	6 387	6 400	0	6 400
Muut rahoitustuotot	4 923	2 600	3 060	-460
Korkokulut	-38 096	-50 500	-45 418	-5 082
Muut rahoituskulut	-447	0	-201	201
Vuosikate	558 778	140 400	2 049 350	-1 908 950
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-928 311	-1 245 900	-1 144 008	-101 892
Arvonalentumiset			-7 500	7 500
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos	-369 533	-1 105 500	897 842	-2 003 342
Poistoeron lisäys	46 633	43 500	43 468	32
Varausten vähennys				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-322 899	-1 062 000	941 310	-2 003 310

Verotulojen toteuma			
	Alkuperäinen talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Verotulot			
Kunnan tulovero	8 100 000	8 019 997	80 003
Osuus yhteisöveron tuotosta	500 000	539 189	-39 189
Kiinteistövero	680 000	608 472	71 528
	9 280 000	9 167 658	112 342
Tuloveroprosentti		22,00	
Kiinteistöveroprosentit			
- yleinen		1,05	
- vakituiset asuinrakennukset		0,60	
- muut asuinrakennukset		1,05	

Valtionosuuksien toteuma			
	Alkuperäinen talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Valtionosuudet			
Peruspalveluiden v.o	7 945 000	6 543 968	1 401 032
Verotuloihin perustuva v.o	2 889 000	2 911 006	-22 006
Opetus- ja kultt. toimen v.o	-138 000	-22 603	-115 397
Verotulomenetyksen korvaus		1 850 163	-1 850 163
Verotulojen maksun lykkäysmenettelyn kompensaatio		43 484	-43 484
	10 696 000	11 326 019	-630 019

3.6 Investoinnit

Investointimenot kirjataan taseeseen ja sieltä aikanaan vaikutusaikanaan poistoina kuluiksi kunnanhallituksen hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Investoinniksi katsotaan aktivointirajan (pienhankintaraja) ylittävät hankkeet tai hankinnat. Kunnanhallitus on vahvistanut aktivointirajaksi 10.000 euroa.

Kunnanvaltuusto myöntää määrärahat toimielimille hankeryhmittäin ja yli 200.000 euron hankkeille hankkeittain. Irtaimen omaisuuden osalta valtuusto myöntää määrärahan yli 100.000 euron hankinnalle yksilöidysti, muutoin hankeryhmittäin. Valtuusto voi talousarvion sitovilla perusteluilla määrätä määrärahan kohteittain tai muulla tavoin ohjata määrärahojen käyttöä.

Kunnanhallitus		Toteuma 2019	TA 2020 + LisäTA 2020	Toteuma 2020	Poikkeama
Maa-alueet	Tulot	3 676	0		0
	Menot	-200 000	0	-15 000	15 000
	Netto	-196 324	0	-15 000	15 000
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Tulot	0	0		0
	Menot	0	0		0
	Netto	0	0	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	Tulot		0		0
	Menot	0	0		0
	Netto	0	0	0	0
Osakkeet ja osuudet	Tulot	0	0	7 500	-7 500
	Menot	-21	0		0
	Netto	-21	0	7 500	-7 500
Yhteensä	Tulot	3 676	0	7 500	-7 500
	Menot	-200 021	0	-15 000	15 000
	Netto	-196 345	0	-7 500	7 500

Kunnanhallituksen maa-alueissa on kunnan omaisuudeksi kirjattu perintönä saatu 15.000 euron arvoiseksi arvioitu maa-alue ja mökki. Osakkeisiin ja osuuksiin on kirjattu Punkalaitumen Bioenergiayhtiö Oy:n osakkeen poisto taseesta. Bioenergiayhtiö on asetettu konkurssiin 13.5.2020

Hyvinvointilautakunta		Toteuma 2019	Talousarvio	Toteuma 2020	Poikkeama
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Tulot		0	0	0
	Menot	-66 539	0	0	0
	Netto	-66 539	0	0	0
Koneet ja kalusto	Tulot	0	0	0	0
	Menot	0	-25 000	0	-25 000
	Netto	0	-25 000	0	-25 000
Yhteensä	Tulot	0	0	0	0
	Menot	-66 539	-25 000	0	-25 000
	Netto	-66 539	-25 000	0	-25 000

Tekninen lautakunta		Toteuma 2019	Talousarvio	Toteuma 2020	Poikkeama
Rakennukset	Tulot	0	0		0
	Menot				0
* Hallinto		-28 120	-126 000	-83 959	-42 041
* Sivistys		-5 312 033	-917 500	-692 269	-225 231
* Tekninen		-7 896	-65 000	-17 314	-47 686
	Netto	-5 348 048	-1 108 500	-793 541	-314 959
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Tulot	0		11 000	-11 000
	Menot	-404 969	-400 000	-181 284	-218 716
	Netto	-404 969	-400 000	-170 284	-229 716
Koneet ja kalusto	Tulot	0	0	0	0
	Menot	-204 603	-26 750	-92 521	65 771
	Netto	-204 603	-26 750	-92 521	65 771
Yhteensä	Tulot	0	0	11 000	-11 000
	Menot	-5 957 620	-1 535 250	-1 067 346	-467 904
	Netto	-5 957 620	-1 535 250	-1 056 346	-478 904

Kunnantalon kuntotutkimukseen varattu määräraha siirrettiin koulun teknisen työn vesikaton korjaukseen. Vesikaton korjaus toteutettiin keväällä 2020 (24.900 €). Terveysaseman sisäänkäyntikatokset on uusittu ja pako-ovet palveluntarjoajan haluamiin työhuoneisiin on tehty. Terveysaseman katon aluskatteet, ruoteet ja kattopellit sadevesikouruineen on uusittu (69.400 €).

Hilman ja Matin sekä Saimikodin ulkopuolisille puuosille tehtiin pääosin tarvittavat maalaukset. Hilmassa ja Matissa työn luonne muuttui keväisen myrskyn jälkeen, koska vesikatossa huomattiin vuotokohta ja resurssit maalaustyöstä siirrettiin vuotokohdan korjaamiseen (14.600 €)

Uuden koulun valmistumisen myötä kotitalousluokka muuttaa Keskuskoululta uudelle koululle. Käytöstä poistuvaan tilaan on suunniteltu koululaisille aamu- ja iltapäiväkerhotiloja (52.200 €)

Liikuntahallilla ja Keskuskoululla vaihdettiin ovien lukitusjärjestelmä nk. iLOQ-lukkoihin, jotka ovat digitaalisesti ohjattavissa ja toimivat sähköisellä tunnistuksella. Uudella järjestelmällä saavutetaan helpompi käytettävyys ja varmistetaan tilojen turvallinen käyttö

Pohjoisseudun koulun ja Vaparin hälytysjärjestelmä uusittiin (12.900 €).

Uusi päiväkotitoimitus valmistui joulukuussa 2019. Osa laskuista erääntyi vuoden 2020 puolella (197.000). Päiväkodin kokonaisinvestointi oli rakennuksen osalta 1.942.400 euroa ja kaluston osalta 61.200 euroa. Päiväkodin toteutti Rakennusliike Lapti Oy.

Haukankosken päärakennuksessa on esiintynyt toistuvia vesivuotoja, joten talousarviossa on varattu käyttövesiputkien ja pesuhuoneiden saneeraukseen yhteensä 45 000 euroa. Haukankosken kohdistuvat investoinnit on jäädytetty, koska Migri lakkautti kohteessa vuokralla olleen vastaanottokeskuksen vuodenvaihteessa. Haukankoski-työryhmä selvittelee rakennuksen mahdollista jatkokäyttöä.

Yläkoulu- ja lukiorakennukseen kirjattiin kuluja vuodelle 2020 yhteensä 396.100 euroa. Koulun käyttöönotto viivästyi vuodelle ja kunnan ja urakoitsijan välisistä erimielisyyksistä päästiin sovintoratkaisuun 22.2.2021. Yhteiskoulu- ja lukiorakennuksen kokonaiskustannus on 6.055.200 euroa, josta rakennusta 5.749.000, av-laitteita 99.300, atk-kalustoa 39.900 ja kalustoa 167.100 euroa. Koulurakennuksen toteutti Lehto tilat Oy.

Paloasemalla vaihdettiin lämmityskattila ja rakennettiin lämmitykseen liittyvä automaatio. Kattila ostettiin käytettynä Punkalaitumen Vuokra-asunnot Oy:ltä. Lisäksi vaihdettiin loput ikkunat. Hankkeeseen kului 17.300 euroa.

Katuihin, puistoihin, liikunta-alueisiin investoitiin yhteensä 103.600 euroa ja vesi- ja viemärlaitokseen 77.700 euroa. Järvelän soutuveneparkin ja veneenlaskupaikan teko aloitettiin vuonna 2020. Työt ovat kesken ja valmistuvat uimakaudeksi 2021.

Investoinnit yhteensä		Toteuma 2019	TA 2020	Toteuma 2020	Poikkeama
Yhteensä	Tulot	3 676	0	18 500	-18 500
	Menot	-6 224 180	-1 560 250	-1 082 346	-477 904
	Netto	-6 220 504	-1 560 250	-1 063 846	-496 404

Vesihuoltolaitos

Vesihuolto		Toteuma 2019	Talousarvio	Toteuma 2020	Poikkeama
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Tulot	0	0	0	0
	Menot	-28 167	-295 000	-77 656	-217 344
	Netto	-28 167	-295 000	-77 656	-217 344
Koneet ja kalusto	Tulot	0	0	0	0
	Menot	0	0	-29 000	29 000
	Netto	0	0	-29 000	29 000
Yhteensä	Tulot	0	0		0
	Menot	-28 167	-295 000	-106 656	-188 344
	Netto	-28 167	-295 000	-106 656	-188 344

3.7 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Sen avulla kootaan tulorahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan. Rahoitusosa sisältää eriä, joiden toteutumisen seuranta tapahtuu talousarvion tuloslaskelman- ja investointiosassa sekä eriä, joiden toteutumista seurataan rahoitusosassa.

	Alkuperäinen talousarvio	Toteuma 2020	Poikkeama
Toiminnan ja investointien rahavirta			
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	140 400	2 049 350	-1 908 950
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät			
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-926 000	-907 977	-18 023
Rah.osuudet investointimenoihin	0		
Pys. vast. hyöd. luovutustulot			
Toiminnan ja investointien rahavirta	-785 600	1 141 374	-1 926 974
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten vähennykset			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 300 000	800 000	500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-485 000	-485 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset	50 000	-80 615	130 615
Vaikutus maksuvalmiuteen	79 400	1 375 758	-1 296 358

4 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT
4.1 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma				
	1.1.-31.12.2020		1.1.-31.12.2019	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	847 285,22		881 770,83	
Maksutuotot	104 827,87		124 421,55	
Tuet ja avustukset	194 141,28		221 608,61	
Muut toimintatuotot	1 113 865,73	2 260 120,10	1 100 627,31	2 328 428,30
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-3 711 536,76		-3 707 260,40	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-1 079 648,64		-1 063 454,04	
Muut henkilösivukulut	-96 315,19		-81 329,83	
Palvelujen ostot	-14 534 927,75		-14 642 963,62	
Aineet ja tarvikkeet	-935 007,08		-852 574,79	
Avustukset	-207 260,83		-133 028,94	
Muut toimintakulut	-97 190,75	-20 661 887,00	-126 692,42	-20 607 304,04
Toimintakate		-18 401 766,90		-18 278 875,74
Verotulot		9 167 657,21		8 944 368,56
Valtionosuudet		11 326 019,00		9 920 519,00
Rahoitustuotot ja kulut				
Korkotuotot			6 386,90	
Muut rahoitustuotot	3 059,89		4 922,71	
Korkokulut	-45 418,23		-38 095,93	
Muut rahoituskulut	-200,68	-42 559,02	-447,49	-27 233,81
Vuosikate		2 049 350,29		558 778,01
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot		-1 144 008,09		-928 310,64
Arvonalentumiset		-7 500,00		
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos		897 842,20		-369 532,63
Poistoeron muutos		43 468,06		46 633,28
Vapaaehtoiset varaukset				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		941 310,26		-322 899,35

4.2 Rahoituslaskelmat

Rahoituslaskelma				
	1.1.-31.12.2020		1.1.-31.12.2019	
Toiminnan ja investointien rahavirta				
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 049 350,29		558 778,01	
Satunnaiset erät				
Tulorahoituksen korjauserät		2 049 350,29	-802,15	557 975,86
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-918 977,57		-6 217 028,60	
Rahoitusosuudet investointeihin	11 000,00			
Pys. vast. hyöd. luovutustulot		-907 976,57	3 676,00	-6 213 352,60
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 141 373,72		-5 655 376,74
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainausaamisten lisäys			-50 103,90	-50 103,90
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	800 000,00		4 800 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-485 000,00		-150 000,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		315 000,00		4 650 000,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen muutokset	7 515,55		-2 702,73	
Vaihto-omaisuuden muutos	12 173,79		-6 002,08	
Saamisten muutos	-178 556,25		167 611,83	
Korottomien velkojen muutos	78 251,47	-80 615,44	79 729,66	238 636,68
Rahoituksen rahavirta		234 384,56		4 838 532,78
Rahavarojen muutos		1 375 758,28		-816 843,96
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	2 710 786,81		1 335 028,53	
Rahavarat 1.1.	1 335 028,53	1 375 758,28	2 151 872,49	-816 843,96

4.3 Tase

VASTAAVAA	2020	2019
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0,00	12 833,17
	0,00	12 833,17
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 633 357,09	1 618 357,09
Rakennukset	12 888 755,47	5 577 920,03
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 049 483,30	3 306 309,37
Koneet ja kalusto	275 272,30	
Muut aineelliset hyödykkeet	29 432,89	29 432,89
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	63 403,74	7 630 883,76
	17 939 704,79	18 162 903,14
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 579 777,86	3 587 277,86
Muut lainasaamiset	212 896,31	212 896,31
Muut saamiset	2 221,53	2 221,53
	3 794 895,70	3 802 395,70
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	50 785,29	62 959,08
	50 785,29	62 959,08
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut pitkäaikaiset saamiset muilta		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	388 623,48	206 691,64
Muut saamiset	104 067,18	134 385,00
Siirtosaamiset	283 494,24	256 552,01
	776 184,90	597 628,65
Rahat ja pankkisaamiset	2 710 786,81	1 335 028,53
Vastaavaa yhteensä	25 272 357,49	23 973 748,27

VASTATTAVAA	2020	2019
Oma pääoma		
Peruspääoma	9 791 450,96	9 791 450,96
Edellisten tilikausien ylijäämä	3 243 921,03	3 566 820,38
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	941 310,26	-322 899,35
	13 976 682,25	13 035 371,99
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	585 454,12	628 922,18
Vapaaehtoiset varaukset		
	585 454,12	628 922,18
Toimeksiantojen pääomat		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	113 531,30	106 015,75
Muut toimeksiantojen pääomat		
	113 531,30	106 015,75
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 565 000,00	7 315 000,00
Liittymismaksut ja muut velat	488 728,70	468 395,74
	8 053 728,70	7 783 395,74
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	550 000,00	485 000,00
Saadut ennakot	89 538,29	73 462,72
Ostovelat	705 968,10	1 205 835,49
Liittymismaksut ja muut velat	90 702,41	91 071,01
Siirtovelat	1 106 752,32	564 673,39
	2 542 961,12	2 420 042,61
Vastattavaa yhteensä	25 272 357,49	23 973 748,27

4.4 Konsernituloslaskelma

Konsernituloslaskelma	2020	2019
Toimintatuotot	11 215 383	11 037 006
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-29 002 718	-28 752 057
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	9 352	7 595
Toimintakate	-17 777 983	-17 707 456
Verotulot	9 167 657	8 944 369
Valtionosuudet	11 325 019	9 920 519
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	302	308
Muut rahoitustuotot	5 906	6 650
Korkokulut	-83 994	-77 809
Muut rahoituskulut	-1 286	-1 021
Vuosikate	2 635 621	1 085 559
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelmanmukaiset poistot	-1 949 272	-1 501 287
Omistuksen eliminointierot		1 087
Arvonalentumiset	-7 500	
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	678 849	-414 641
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden verot		
Laskennalliset verot	1 248	
Vähemmistöosuudet	-1 421	330
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	678 676	-414 311

4.5 Konsernin rahoituslaskelma

Konsernin rahoituslaskelma	2020		2019	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	2 635 621		1 085 559	
Satunnaiset erät				
Tilikauden verot				
Tulorahoituksen korjauserät	-24 235	2 611 386	-10 733	1 074 826
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 291 657		-6 602 426	
Rahoitusosuudet investointimehoihin	23 030		5 751	
Pysyv. vastaavien hyöd. luovutustulot	62 367	-1 206 260	28 070	-6 568 605
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 405 126		-5 493 779
Rahoituksen rahavirta				
Antolainasaamisten muutos				
Antolainasaamisten lisäys	-19 125	-19 125	-50 470	-50 470
Antolainasaamisten vähennys				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	800 757		5 010 679	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 103 838		-479 429	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	387 529	84 448		4 531 250
Oman pääoman muutokset	4 770	4 770	9 990	9 990
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toim.antojen varojen ja pääom. muutokset	6 767		-1 763	
Vaihto-omaisuuden muutos	-39 330		9 231	
Saamisten muutos	-138 102		88 722	
Korottomien velkojen muutos	168 522	-2 143	165 697	261 887
Rahoituksen rahavirta		67 950		4 752 657
Rahavarojen muutos		1 473 078		-741 120
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12	3 380 598		1 912 117	
Rahavarat 1.1.	1 907 520	1 473 078	2 653 237	-741 120

4.6 Konsernitase

VASTAAVAA	2020	2019
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	100 659	100 730
Muut pitkävaikutteiset menot	2 425	20 203
	103 084	120 933
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 845 629	1 820 819
Rakennukset	18 326 216	11 524 107
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 073 109	3 330 640
Koneet ja kalusto	749 264	474 905
Muut aineelliset hyödykkeet	55 257	55 294
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	236 533	7 869 628
	24 286 009	25 075 393
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	110 731	34 377
Osakkeet ja osuudet	756 571	759 406
Muut saamiset	15 319	15 253
	882 621	809 036
Toimeksiantojen varat		
Valtion toimeksiannot	65 161	56 945
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	11 288	11 079
	76 449	68 024
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	195 060	151 385
Keskeneräiset tuotteet	4 775	7 554
Valmiit tuotteet		
Muu vaihto-omaisuus		1 729
Ennakkomaksut	9	
	199 844	160 668
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	20 800	2 734
Siirtosaamiset	230 503	202 516
	251 303	205 250
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	681 995	535 281
Lainasaamiset	17	16
Muut saamiset	311 286	262 907
Siirtosaamiset	365 505	415 245
	1 358 803	1 213 449
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	53 012	39 136
	53 012	39 136
Rahat ja pankkisaamiset	3 327 585	1 872 980
Vastaavaa yhteensä	30 538 710	29 564 869

VASTATTAVAA	2020	2019
Oma pääoma		
Peruspääoma	9 791 451	9 791 451
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	387	387
Muut omat rahastot	493 345	488 171
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 859 206	4 284 605
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	678 724	-418 259
	<u>14 823 113</u>	<u>14 146 353</u>
Vähemmistöosuudet	6 930	5 380
Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset	1 075	1 117
Pakolliset varaukset	323 660	323 491
	<u>324 735</u>	<u>324 608</u>
Toimeksiantojen pääomat		
Lahjoitusrahastojen pääomat	126 240	119 260
Muut toimeksiannot	67 524	59 359
	<u>193 764</u>	<u>178 619</u>
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	9 553 481	9 922 127
Lainat muilta	757	757
Saadut ennakot	11 383	
Liittymismaksut ja muut velat	489 750	469 458
	<u>10 055 371</u>	<u>10 392 342</u>
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 355 163	902 724
Saadut ennakot	156 226	134 061
Ostovelat	1 297 816	1 714 123
Muut velat	179 850	176 305
Siirtovelat	2 145 745	1 589 107
Laskennalliset verovelat		1 248
	<u>5 134 800</u>	<u>4 517 568</u>
Vastattavaa yhteensä	30 538 710	29 564 869

5 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Liitetiedot on numeroitu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista antaman yleisohjeen mukaisesti. Mikäli yleisohjeen mukaiseen liitetietoon ei tule mitään tietoja, ei kyseistä liitetietoa esitetä. Kunnalla ei ole liitetietoina ilmoitettavaa seuraavien liitetietojen osalta: 2, 3, 4, 5, 10, 12, 14, 16, 17, 18, 26, 28, 29, 31, 34, 35, 36, 37.

Arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet (liitetieto 1)

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle. Tilikaudella käyttämättä jäänyt osuus ulkopuolisesta hankerahoituksesta on kirjattu siirtovelkoihin. Työterveyshuollon Kela-korvaus on kirjattu suoriteperusteella arvioon perustuen.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa *Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet*. Kunnanhallituksen hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on Haukankosken päärakennukselle tehty tasearvon suurin lisäpoisto. Muutos on perustunut hyödykkeen taloudellisen pitoajan uudelleenarvointiin.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintameno.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihintaperiaatteen mukaisesti.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintahintaan.

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty asunto-osakeyhtiö, Punkalaitumen Vuokra-asunnot Oy, sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä. Lisäksi konsernitilinpäätökseen on laskettu myös Kiinteistö Oy Pietarinvirasto.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty. Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää. Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin omasta pääomasta.

Osakkuusyhteisön tilikauden voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta on konsernitilinpäätökseen yhdistelty kunnan omistusosuutta vastaava osuus (sovellettu pääomaosuusmenetelmä).

5.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Toimintatuotot tehtäväalueittain (liitetieto 6)

	2020	2019
Hallintotoimi		
Kunnanhallitus	274 194	282 401
	274 194	282 401
Sivistystoimi		
Kasvatus- ja opetuslautakunta	396 471	459 658
Hyvinvointilautakunta	120 629	123 277
	517 100	582 935
Tekninen toimi		
Tekninen lautakunta	1 468 826	1 463 092
	1 468 826	1 463 092
Yhteensä	2 260 120	2 328 428

Verotulot (liitetieto 7)

Verotulojen erittely	2020	2019
Verotulot		
Kunnan tulovero	8 019 997	7 778 389
Osuus yhteisöveron tuotosta	539 189	493 019
Kiinteistövero	608 472	672 961
Verotulot yhteensä	9 167 657	8 944 369

Koronaepidemian vuoksi yhteisöverotuottojen kuntien jako-osuutta korotettiin vuodelle 2020. Punkalaitumen kunnan osuus oli 109.289 euroa.

Valtionosuudet (liitetieto 8)

Valtionosuuksien erittely	2020	2019
Valtionosuudet		
Peruspalveluiden v. o.	6 543 968	7 320 607
Verotuloihin perustuva v.o.	2 911 006	2 816 999
Opetus- ja kulttuuritoimen v.o.	-22 603	-217 087
Verotulomenetysten korvaus	1 850 163	
Verotulojen maksun lykkäysmenettelyn komp.	43 484	
Laskennalliset valtionosuudet yhteensä	11 326 019	9 920 519

Koronaepidemiasta johtuen valtionosuuksiin on tullut vuoden mittaan useita korjauspäätöksiä. Punkalaitumen kunnan osuus valtionosuuksina myönnettyistä koronatuista oli 681.465 euroa. Verolykkäysten korvaus oli 43.484 euroa, mikä peritään kunnalta takaisin vuosina 2021 ja 2022. Koronatukipaketista johtuen valtionosuudet eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen verrattuna.

Palvelujen ostot (liitetieto 9)

Palvelujen ostojen erittely	2020	2019
Palveluiden ostot		
Asiakaspalveluiden ostot	11 812 340	11 929 858
Muiden palveluiden ostot	2 722 588	2 713 105
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	14 534 928	14 642 964

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet (liitetieto 11)

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 10.000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

Kunnanvaltuusto hyväksyy poistojen perusteet ja kunnanhallitus päättää hyväksytyissä rajoissa tarkat hyödykekohtaiset poistoajat tai -prosentit siten, että poistoaika on lyhin mahdollinen, ellei hyödykkeelle ole perusteita pidemmälle poistoajalle.

Poistojen perusteet
Aineettomat hyödykkeet

	Poistomenetelmä	Poisto aika/ -prosentti
Kehittämismenot	Tasapoisto	2 – 5 vuotta *
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 – 20 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	2 – 5 vuotta *
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	2 – 5 vuotta *
Muut	Tasapoisto	2 – 5 vuotta *

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet		ei poisto aikaa
<i>Rakennukset ja rakennelmat</i>		
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	20 – 50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 – 30 vuotta
Taloussrakennukset	Tasapoisto	10 – 20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 – 30 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 – 50 vuotta
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>		
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäännöspoisto	15 - 20 %
Sillat, laiturit ja uimalat	Menojäännöspoisto	10 - 25 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäännöspoisto	10 - 20 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäännöspoisto	7 - 10 %
Viemäriverkko	Menojäännöspoisto	7 - 10 %
Kaukolämpöverkko	Menojäännöspoisto	10 - 15 %
Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	Menojäännöspoisto	15 - 20 %
Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	Menojäännöspoisto	20 - 22 %

Maakaasuverkko	Menojäännöspoisto	12 - 15 %
Muut putki- ja kaapeliverkot	Menojäännöspoisto	15 - 20 %
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	Menojäännöspoisto	15 - 25 %
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	Menojäännöspoisto	15 - 20 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Menojäännöspoisto	20 - 25 %
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Menojäännöspoisto	20 - 25 %
Koneet ja kalusto		
Rautaiset alukset	Tasapoisto	15 – 20 vuotta
Puiset alukset ja muut uivat työkoneet	Tasapoisto	8 – 15 vuotta
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	4 – 7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	Tasapoisto	5 – 10 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10 – 15 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 – 10 vuotta
Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet	Tasapoisto	5 – 15 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3 – 5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 – 5 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet		
Luonnonvarat	käytön mukainen poisto	
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

*) erityisestä syystä voi olla enintään 20 vuotta

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja – tappiot (liite 13)

	2020	2019
Muut toimintatuotot		
Maa-alueiden myyntivoitot	0	824
	0	824
Muut toimintakulut		
Sastamalan seudun yrityspalvelu Oy	0	22
osakkeet	0	22

Muut rahoitustuotot (liitetieto 15)

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2020	2019
Osinkotuotot muilta yhteisöistä	2067	2 806
Yhteensä	2067	2 806

5.3 Tasetta koskevat liitetiedot

5.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Pysyvät vastaavat ja muut pitkäaikaiset sijoitukset (liitetieto 19)

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet				
Aineettomat hyödykkeet				
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävai- kutteiset menot	Ennako- maksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2020		12 833,17		12 833,17
Lisäykset tilikauden aikana				
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä				
Tilikauden poisto		-12 833,17		-12 833,17
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Aktivoidut korkomenot				
Poistamaton hankintameno 31.12.2020		0,00		0,00
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.2020		0,00		0,00
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaista lisäpoistoista				

Aineelliset hyödykkeet							
	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset	Kiinteät ra- kenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut ai- neelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesk.er. hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.2020	1 618 357,09	5 577 920,03	3 306 309,37	0,00	29 432,89	7 630 883,76	18 162 903,14
Lisäykset tilikauden aikana	15 000,00	7 991 422,69	171 909,74	297 124,16		63 403,74	8 538 860,33
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana						-7 630 883,76	
Siirrot erien välillä							0,00
Tilikauden poisto		-680 587,25	-428 735,81	-21 851,86			-1 131 174,92
Arvonlennukset ja niiden palautukset							
Aktivoidut korkomenot							
Poistamaton hankintameno 31.12.2020	1 633 357,09	12 888 755,47	3 049 483,30	275 272,30	29 432,89	63 403,74	17 939 704,79
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	1 633 357,09	12 888 755,47	3 049 483,30	275 272,30	29 432,89	63 403,74	17 939 704,79
Olennaiset lisäpoistot		178 384,45					

Erittely olennaista lisäpoistoista:

Tiliryhmä Rakennukset sisältää lisäpoistoa Haukankosken päärakennuksen osalta.
Poistosuunnitelman muutos Kunnanhallitus 9.11.2020 § 125

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet					
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2020 Lisäykset Vähennykset Siirrot erien välillä	755 904,84	659 657,60	2 038 278,66	133 436,76	3 587 277,86
Hankintameno 31.12.2020	755 904,84	659 657,60	2 038 278,66	133 436,76	3 587 277,86
Arvonlennukset Arvonkorotukset				-7 500,00	-7 500,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2020	755 904,84	659 657,60	2 038 278,66	125 936,76	3 579 777,86

Kuntayhtymäosuuksien tase-erot

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	1 596 413,33
Kunnan tase 31.12.2020	1 607 299,36
Ero	-10 886,03

Sastamalan koulutuskuntayhtymä Kunnan osuus ky:n peruspääomasta	382 541,61
Kunnan tase 31.12.2020	425 071,84
Ero	-42 530,23

Jkv-, muut laina- ja muut saamiset					
	Jkv-laina- saamiset	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2020 Lisäykset Vähennykset Siirrot erien välillä		212 896,31		2 221,53	215 117,84
Hankintameno 31.12.2020		212 896,31		2 221,53	215 117,84
Arvonlennukset Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.2020		212 896,31		2 221,53	215 117,84

Saamiset yhteisöiltä sisältää

Loimaan Seudun Puhelin Oyn tilaajalaina ja Sallilan Energia Oyn Pakarin sähköliittymismaksun

Tytäryhteisöt (liitetieto 20)

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus, %	Konsernin omistus- osuus, %	Osuus omasta pääomasta	Osuus vieraasta pääomasta	Osuus voitosta(+)/ tappiosta(-)
Punkalaitumen Vuokra-asunnot Oy	Punkalaidun	100	100	297 921	1 811 756	-303 803
Yhteensä				297 921	1 811 756	-303 803

Kuntayhtymät (liitetieto 21)

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus, %	Konsernin omistus- osuus, %	Osuus omasta pääomasta	Osuus vieraasta pääomasta	Osuus voitosta(+)/ tappiosta(-)
Pirkanmaan liitto	Tampere	0,70	0,70	12 188	9 406	2 192
SASKY koulutuskuntayhtymä	Sastamala	1,45	1,45	722 566	129 874	66 232
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ky	Turku	0,92	0,92	1 739 387	2 870 173	16 257
Yhteensä				2 474 141	3 009 453	84 680

Osakkuus- ja muut omistusyhteisyydet (liitetieto 22)

	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus, %	Konsernin omistus- osuus, %	Osuus omasta pääomasta	Osuus vieraasta pääomasta	Osuus voitosta(+)/ tappiosta(-)
Kiinteistö Oy Pietarinvirasto	Punkalaidun	30,17	30,17	388 221	14 604	5
Sastamalan Tukipalvelu Oy	Sastamala	5,51	5,51	16 201	13 096	2 058
Huittisten Puhdistamo Oy	Huittinen	5,00	5,00	175 167	1 212 093	9 751
Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy	Forssa	2,96	2,96			

Punkalaitumen Bioenergiayhtiö Oy asetettiin selvitystilaan 13.5.2020. Yhtiön osakkeille tehty arvonalennuskirjaus.

Loimi-Hämeen Jätehuolto Oyn konsernitilinpäätös ei valmistunut ajoissa ja lukuja ei saatu.

Saamiset konsernin yhteisöiltä (liitetieto 23)

Saamisten erittely	2020		2019	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		28 797		42 928
Lainasaamiset	212 896		212 896	
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Siirtosaamiset		69 552		218 384
Saamiset yhteensä	212 896	98 349	212 896	261 312

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät (liitetieto 24)

Siirtosaamiin sisältyvät olennaiset erät	2020		2019	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Ely/Kuntouttava työtoiminta		12 794		8 637
Vammalan kaupunki/Sotesi				17 928
Huittisten kaupunki		3 752		1 952
Kela/työterveyshuolto		16 541		12 317
Pirkanmaan pelastuslaitos		1 677		928
Kela/sairauspäivärahat		7 018		78
Ely/Työllistämistilitys		5 035		4 600
Ely/Erityiskustannusten korvaus		9 776		
Työllisyysrahasto		636		1 501
Opetushallitus, Erasmus + -hanke				3 344
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri				218 384
Lehto Tilat Oy		260 000		
Muut tulojäämät		887		198
Siirtosaamiset yhteensä		318 117		269 867

5.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot
Oman pääoman erien muutokset (liitetieto 25)

Oman pääoman erien muutokset	2020	2019
<i>Peruspääoma</i>		
Peruspääoma 1.1.	9 791 431	9 791 431
Peruspääoma 31.12.	9 791 431	9 791 431
<i>Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä</i>		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	3 566 820	3 534 199
Edellisen tilikauden yli-/alijäämä	-322 899	32 621
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	3 243 921	3 566 820
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	941 310	-322 899
Oma pääoma yhteensä	13 976 662	13 035 352

Pitkäaikainen vieras pääoma (liitetieto 27)

Pitkäaikaiset velat	2020	2019
<i>Yli viiden vuoden kuluttua erääntyvät velat</i>		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 665 000	5 265 000

Velat kuntayhtymille (liitetieto 30)

Vieras pääoma	2020	2019
	Lyhytaikainen	Lyhytaikainen
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	0	2483
Siirtovelat		

Erittely liittymismaksuista (liitetieto 32)

Pitkäaikaisen vieraan pääoman kohdassa *Liittymismaksut ja muut velat* summa sisältää pelkästään vesi-
huollon liittymismaksuja. Lyhytaikaisen vieraan pääoman vastaavassa kohdassa summassa on vain muita
velkoja.

Erittely siirtovelosta (liitetieto 33)

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2020	2019
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Lomapalkkajaksotukset	435 861	379 501
Sastamalan kaupunki/Sotesi	67 114	
Sastamalan kaupunki	13 629	
Opetustoimen valtionosuus	60 396	67 602
Vauvarahat	5 700	3 675
Metsänhoitoyhdistys, Punkalaidun		
Korkojaksotukset	12 082	11 916
Kuntien eläkevakuutus	74 265	73 462
Esperi Care		27 273
Lehto Tilat Oy	437 708	
Huittisten kaupunki/Kansalaisopisto		190
Huittisten kaupunki/Musiikkiopisto		934
Palkkojen selvittelyt	-296	-282
Rästimatkat		-78
Muut menojäämät	293	480
Siirtovelat yhteensä	1 106 752	564 673

5.4 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot
Leasingvastuiden yhteismäärä (liitetieto 38)

Leasingvastuiden yhteismäärä	2020	2019
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	32 001	28 683
Myöhemmin maksettavat	54 058	39 157
Yhteensä	86 059	67 840
Leasingvastuiden yhteismäärä sisältää arvonlisäveroa 24 % Leasing sopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.		

Vastuusitoumukset (liitetieto 39 - 40)

Vastuusitoumukset	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
<i>Punkalaitumen Vuokra-asunnot Oy</i>		
Alkuperäinen pääoma	900 000	900 000
Jäljellä oleva pääoma	623 337	690 003
Kuntatodistuslimiitti	300 000	100 000
Limittistä käytössä	200 000	
Takaukset muiden puolesta		
<i>Punkalaitumen Vanhustenkotiyhdistys ry</i>		
Laina/Punkalaitumen Op		
Alkuperäinen pääoma	320 000	320 000
Jäljellä oleva pääoma	30 000	54 000
<i>Huittisten Puhdistamo Oy</i>		
Alkuperäinen pääoma	1 517 500	1 517 500
Jäljellä oleva pääoma	1 102 004	1 188 459
<i>MTK-Punkalaidun</i>		
Alkuperäinen pääoma	30 000	30 000
Jäljellä oleva pääoma	6 000	9 000
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
Kunnan osuus takausvastuista 31.12.	18 864 510	17 434 773
Kunnan osuus kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus rahastosta 31.12.	11 754	11 471

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (liitetieto 41)

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	2020	2019
<i>Kirjanpidon ulkopuoliset varat</i>		
Sivistystoimi		
Luokkaretki- ja stipendirahastot	7 850	10 345
Yhteensä	7 850	10 345
<i>Arvonlisäveron palautusvastuut/ joista todennäköisesti toteutuvat</i>	1 970 011	201 615
	0	0

Arvonlisäverolain mukaan uudisrakennus- ja perusparannusmenoista vähennyksenä tai palautuksena käsiteltävään arvonlisäveroon liittyy kymmenen vuoden oikaisuvelvollisuus, jos kiinteistön tai sen osan käyttötarkoitus muuttuu palautukseen tai vähennykseen oikeuttamattomaksi. Alv-palautusvastuu on Punkalaitumen kunnan osalta ilmoitettu kaikkien kiinteistöjen osalta.

5.5 Ympäristöasiat

Ympäristökulut ja -tuotot	2020	2019
<i>Ympäristötuotot</i>		
Jätevesien käsittely	111 321	109 436
	111 321	109 436
<i>Ympäristökulut</i>		
Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	10 950	8 802
Jätevesien käsittely	301 288	259 513
Jätehuolto	53 010	87 063
	365 248	355 378
Ympäristökulut, netto	253 927	245 942
<i>Pitkävaikutteiset ympäristömenot</i>		
Jäteasema		
Kaava-alueen viemäriverkosto		14 814
Haja-asutusalueen viemäriverkosto		
Haja-asutusalueen viemärointiin saatu Ely-keskuksen tuki		

5.6 Henkilöstöä koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä (liitetieto 42)

Konsernin henkilöstö laskettu omistusprosentteilla

Henkilöstön määrä työyksiköittäin 31.12.	2020	2019
Hallintotoimi	12	10
Hallintotoimisto	12	10
Sivistystoimi	75	77
Lukio	7	7
Päiväkoti	12	10
Perhepäivähoito	6	8
Peruskoulut	40	43
Kirjasto, liikunta- ja nuorisotoimi	10	9
Tekninentoimi	14	16
Tekninen toimisto	3	3
Toimitilapalvelut	11	13
Yhteensä	101	103

Henkilöstökulut(liitetieto43)

Konsernin kulut laskettu omistusprosentteilla

Henkilöstökulut	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	4 865 792	4 816 843
Palkat ja palkkiot	3 711 537	3 707 260
Eläkekulut	1 079 649	1 063 454
Muut henkilösivukulut	96 315	81 330
Henkilöstömenojen korjaukset	-21 709	-35 201
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin		
Henkilöstökulut yhteensä	4 865 792	4 816 843

Luottamushenkilömaksut (liitetieto 44)

Luottamushenkilön palkkiosta perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut	2020	2019
Keskustan Punkalaitumen kunnallisjärjestö ry	1 658	1 864
Perussuomalaiset r.p. Punkalaitumen paikallisosasto	89	91
Punkalaitumen Kokoomus ry	686	788
	2 433	2 743

Tilintarkastajan palkkiot (liitetieto 45)

Tilintarkastajan palkkiot	2020	2019
BDO Audiator Oy Tilintarkastuspalkkiot	3 586	4 085
Palkkiot yhteensä	3 586	4 085

Selvitys kunnan ja sen intressitahojen välisistä liiketoimista (liitetieto 46)

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Punkalaitumen Vuokra-asunnot Oy:lle 212.896 euron rahalainan, josta 31.12.2020 on avoimena 212.896 euroa. Laina on tertiäärilaina, joka on rahoituskohteessa omarahoitusosuuden kattamiseksi. Lainaa saa lyhentää vasta sen jälkeen, kun aravalaina on maksettu pois. Lainasta ei ole saatu turvaavaa vakuutta. Kyse on ennen kuntalain 2015 voimaantuloa annetusta lainasta. Kunnan arvion mukaan lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Punkalaitumen Vuokra-asunnot Oy:lle 200.000 euron omavelkaisen takauksen. Lisäksi kunta on myöntänyt yhtiölle takauksen 300.000 euron limiittiin Kuntarahoituksen kuntayritystodistuslainalle.

Kunta on myynyt kokonaan omistamalleen Punkalaitumen Vuokra-asunnot Oy:lle tilikaudella talous-, henkilö- ja kiinteistönhuoltopalveluita 29.734,00 (alv 0%) eurolla. Palvelut on myyty omakustannushintaan. Talous- ja hallintopalvelut laskutetaan kerran vuodessa, joulukuussa. Tilinpäätöshetkellä avoimia saatavia on yhteensä 16.331,40 euroa.

Kunnanjohtajan kanssa on 11.2.2019 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kuuden kuukauden palkkaa vastaavasta siirtymäkorvauksesta kunnanjohtajan irtisanoutuessa palvelussuhteesta siinä tapauksessa, että kunnanjohtaja ei nauti poliittisen johdon luottamusta.

5.7 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Oma pääoma	2020	2019
<i>Peruspääoma</i>		
Peruspääoma 1.1.	9 791 451	9 791 451
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella		
Peruspääoma 31.12.	9 791 451	9 791 451
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat 31.12.	387	387
<i>Muut omat rahastot</i>		
Rahaston pääoma 1.1.	488 171	489 754
Lisäykset tilikaudella	5 271	
Vähennykset tilikaudella	98	1 583
Muut omat rahastot 31.12.	493 345	488 171
<i>Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)</i>		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	4 284 605	4 233 921
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	3 859 206	4 284 605
<i>Tilikauden ylijäämä (alijäämä)</i>	678 724	-418 259
Oma pääoma yhteensä	14 823 113	14 146 355

Pakolliset varaukset	2020	2019
Muut pakolliset varaukset		
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri		
Potilasvakuutuksen vastuuvakuutus	361 637	361 400

Vuokravastuut	2020	2019
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	92 314	102 080
Myöhemmin maksettavat	1 059 162	958 009
Yhteensä	1 151 476	1 060 089
<i>Leasingvastuut</i>		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	35 063	45 018
Myöhemmin maksettavat	60 712	77 237
Yhteensä	95 775	122 255

Leasingvastuiden yhteismäärä ei sisällä arvonlisäveroa

Vastuusitoumukset	2020	2019
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	900 000	900 000
Jäljellä oleva pääoma	623 337	736 669
Kuntatodistuslimiitti	300 000	100 000
Limittistä käytössä	200 000	
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	1 867 500	1 867 500
Jäljellä oleva pääoma	1 138 004	1 251 717

Kunnan ja konsernin tulot ja kulut (ulkoiset erät)	Konserni		Kunta	
	2020	2019	2020	2019
TUOTOT				
Toimintatuotot	11 215 383	11 037 006	2 260 120	2 328 428
Verotulot ja valtionosuudet	20 493 676	18 864 888	20 493 676	18 864 888
Rahoitustuotot	6 208	6 958	3 060	11 310
Yhteensä	31 715 267	29 908 852	22 756 856	21 204 626
KULUT				
Toimintakulut	29 003 718	28 752 057	20 661 887	20 607 304
Rahoituskulut	85 280	78 830	45 619	38 543
Yhteensä	29 088 998	28 830 887	20 707 506	20 645 847
Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset	1 956 772	1 501 287	1 161 508	928 311
Satunnaiset erät		0		0
Tilinpäätössiirrot		0		0

5.8 Laskennallinen taseyksikkö

5.8.1 Vesihuoltolaitoksen toimintakertomus

Yleistä

Vesihuoltolaitostoiminta Punkalaitumella alkoi jo 1960-luvulla. Aluksi laitos toimitti ainoastaan puhdasta vettä. Jäteveden viemärointi ja käsittely aloitettiin 1970-luvulla, jolloin valmistui myös kunnan oma jätevedenpuhdistamo.

Vuoden 2015 alusta vesihuoltolaitos eriytettiin kunnasta omaksi taseyksikökseen, sillä vesihuoltolaki edellyttää vesihuollon kirjanpidon eriyttämistä muista kunnan toiminnoista. Hulevesistä ja -viemäröinnistä kunta vastaa edelleen.

Nykyisin vesihuoltolaitos vastaa Punkalaitumen kunnan puhtaan veden tuottamisesta ja jakelusta sekä kunnan jätevesiviemäröinnistä. Lisäksi vesihuoltolaitos toimittaa talousvettä 70:lle Urjalan kunnassa asuvalle asiakkaalle. Jätevedet on johdettu siirtoviemärillä vuodesta 2014 alkaen käsiteltäviksi Huittisten Puhdistamo Oy:lle.

Toimintavuonna vesinäytteitä otettiin sekä terveysviranomaisen että vesihuoltolaitoksen toimesta vedenotamoilta ja verkostosta. Näytteet täyttivät talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja suositukset.

Kanteenmaan vedenottamon raudan erotus-/suodatusprosessi saatiin syksyllä toimimaan ja tuottamaan laadultaan hyvää talousvettä. Tämä edellytti sen, että koko järjestelmälle tehtiin kokonaisvaltainen huolto, sisältäen kaikkien suodatusmassojen uusimisen sekä koko prosessin desinfioinnin useaan otteeseen.

Vesi- ja jätevesimäärät

Punkalaitumen kunnan vesilaitoksella on kaksi vedenottamoa, Kanteenmaa ja Kenni. Lisäksi vettä ostetaan Humppilan Vesihuolto Oy:n Murron vedenottamolta. Vesijohtoverkoston liitettyjä kiinteistöjä oli vuoden 2020 lopussa 665 kpl, joista uusia liittyjiä oli 12 kpl. Veden ominaiskäyttö (litraa/asukas/vuorokausi) oli 219, kun vuotta aiemmin se oli 255.

Vuonna 2020 vesijohtoverkoston pumpattiin vettä yhteensä 159 552 m³, määrässä on laskua edelliseen vuoteen 12,5 %. Laskutetun veden määrä laski edelliseen vuoteen verrattuna 4,6 % eli laskuttamaton veden määrä oli 27,2 %. Laskuttamattoman veden suureen määrään oli osittain syynä Kanteenmaan vedenottamon veden heikko laatu, jonka takia suoritettiin ohijuoksutusta sekä runkoputken vuoto, joka saatiin korjatuksi keväällä. Laskuttamattoman veden määrän vähentämiseen tähtäviä toimenpiteitä tulee jatkossa tehostaa.

Kunnan viemäriverkoston on liitetty 408 kiinteistöä, joista uusia liittyjiä oli 3 kpl. Jätevettä pumpattiin Huittisten puhdistamolle 144 118 m³, määrässä oli nousua edelliseen vuoteen verrattuna 4,7 %. Vuotovesiprosentti oli 41 % (vuonna 2019 53 %). Vuotovesiprosentin laskun selittävinä tekijöinä voidaan pitää viemärien toiminta-alueen hulevesiojien perkauksia ja viemärikaivojen korjauksia, jolloin vuotovesiä kulkeutui vähemmän verkostoon. Vuotovesien vähentämiseen tähtäviä toimenpiteitä on yhä jatkettava.

Verkoston johdettu vesimäärä (*kursiivilla laskutetut määrät*):

Verkoston johdettu vesimäärä m ³	2020	2019	2018	muutos v. 2019–2020
talousvesi	159 552 (116 118)	182 468 (124 392)	175 009 (127 510)	-12,5 % (- 6,7 %)
jätevesi	144 118 (56 670)	137 662 (64 264)	114 463 (64 488)	+4,7 % (- 12 %)

Rakentaminen ja korjaus

Isompia vesihuoltoon kohdistuvia toimenpiteitä olivat:

- Ollilankulmantien vesijohdon rakentaminen
- Kanteenmaan vedenottamon raudan erotus-/suodatusprosessin laajamittainen huolto
- Vedenkäsittelylaitosten kameravalvonta ja murtohälytysjärjestelmän asentaminen
- Huittisten yhdysvesijohdon johtaminen alavesisäiliöön
- Alavesisäiliön Murronlinjan venttiilien automatisointi (korvasi suunnitellun itäisen paineenkorotus-aseman)

- Jokivarren viemäreiden painehuuhtelu ja kuvaus.
- Jokivarren viemäriinjan esisuunnitelma
- Hulevesiojien kunnostaminen ja rumpuputkien uusiminen
- Romahtaneen runkoviemärin kokoojakaivon kunnostaminen

Organisaatio

Vesihuoltolaitoksen organisaatio vahvistui kesäkuussa 2020, kun työpäällikkö – vastuualueenaan mm. vesihuolto – aloitti virassaan. Toimintavuoden lopussa laitospäällikön määräaikainen työsuhde loppui ja vakituinen toimi laitettiin hakuun.

Henkilökunta osallistui Suomen Ympäristöopiston järjestämään Ympäristöalan ammattitutkintokoulutukseen (osaamisalana vesihuolto), joka jatkuu kesään 2020. Työpäällikkö osallistui saman tahon vesihuoltomestarin ammattitutkintokoulutukseen. Myös tämä koulutus jatkuu vuodelle 2020.

Talous

Toimintavuonna 2020 vesihuoltolaitoksen liikevaihto heikkeni. Liiketoiminnan muut tuotot hieman lisääntyivät. Vuonna 2020 liikevaihto oli 344.648,87 € (349.963,76 € v. 2019) ja muut tuotot 53.144,37 € (50.520,38 €). Yhteensä tuloja oli 397.793,24 € (400.084,14 €). Toimintakulut vuonna 2020 lisääntyivät ja olivat 542.059,80 € (463.354,93 €). Poistot olivat tilikaudella 200.793,73 € (219.440,33 €). Tilikauden alijäämäksi muodostui kaikkiaan 323.018,76 € (260.912,01 €). Tarkemmin taloustiedot ilmenevät jäljempänä olevasta taulukosta.

Vesihuoltolaitoksen taloudellinen tilanne oli toimintavuonna heikko. Alijäämä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna noin 62.000 euroa.

Maksut ja taksa

1.6.2017 alkaen käyttömaksut olivat (ei alv.):

- vesi 1,80 euroa/m³
- jätevesi 2,30 euroa/m³
- vesimittarimaksu 50,00 euroa/vuosi

Laitoksen liittymismaksut ovat veden osalta 97,70 euroa/yksikkö ja jäteveden osalta 1,73 euroa/k-m². Laitoksen liittymismaksut olivat siirto- ja palautuskelpoisia ja näin ollen arvonlisäverottomia.

Toimintavuonna päätettiin vesihuollon taksojen korotuksista ja uudet taksat astuvat voimaan 1.1.2021.

Vedenottamot

Kanteenmaan vedenottamolla vesi otetaan siiviläputkikaivosta, kaivoista nro 4, josta vesi johdetaan ilmasutusportaikkoon, edelleen avoaltaisiin ja altaista kokoojakaivoon, jonka jälkeen vesi johdetaan säiliökaivon numero 5 kautta UV-käsittelyyn ja siitä verkostoon. Lisäksi vettä otetaan yhdestä siiviläputkikaivosta (nro 3), suoraan UV-laitteen kautta verkostoon.

Kennin vedenottamolla otetaan kuilukaivolla pohjavettä, johon lisätään natriumhydroksidia pH:n nostamiseksi. Vesi johdetaan UV-laitteen kautta verkostoon.

Sekä Kanteenmaan että Kennin vedenottamot on liitetty kaukovalvontajärjestelmään.

Humppilan Vesihuolto Oy:n kanssa tehdyn sopimuksen mukaan vettä voidaan ostaa noin 100 m³ vuorokaudessa. Toimintavuonna vettä ostettiin 52 324 m³ (143 m³/vrk). Vuonna 2019 vettä ostettiin 64 185 m³ (176 m³/vrk). Ostetun veden määrä laski toimintavuonna, koska Kanteenmaan vedenottamolta saatavaa, talousvedelle asetetut laatuvaatimukset täyttävää, vettä voitiin johtaa enemmän verkostoon.

Verkostot ja pumppaamot

Vesihuoltolaitoksella oli vuoden 2020 lopussa seuraava määrä verkostoa:

Vesijohto	165 km	Jätevesijohto	34 km
muovi	155,5 km	muovi	20,2 km, vietto
asbestisementti	9,5 km	betoni	7,0 km, vietto
		muovi	7,1 km, paine

Laitoksella on kahdeksan jätevesipumppaamo (Sarkkila, Penttilä, Vesilahdentie, Saunaaja, Karjamaantie, Kostilantie, Kanteenmaantie ja Vanttila), jotka kaikki ovat kaukovalvonnan piirissä

Varasto

Vesihuoltolaitoksella on oma varasto kunnan varaston tiloissa. Siellä säilytetään yleisimmin tarvittavia vesihuoltotarvikkeita.

5.8.2 Vesihuoltolaitoksen tilinpäätöslaskelmat

Tuloslaskelma			
Vesilaitos			
	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019	
Liikevaihto	344 648,87	349 563,76	
Liiketoiminnan muut tuotot	53 144,37	50 520,38	
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	64 513,21	52 453,00	
Varastojen muutos	2 558,44	427,94	
Palvelujen ostot	<u>358 609,94</u>	<u>305 353,30</u>	358 234,24
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	92 481,06	80 340,53	
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	21 732,77	22 854,27	
Muut henkilösivukulut	<u>2 164,38</u>	<u>1 925,89</u>	105 120,69
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	200 793,73	219 440,33	
Liiketoiminnan muut kulut	6 445,25	6 763,11	
Poistoeron muutos	28 486,78	31 652,00	
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-323 018,76	-257 822,23	
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korvaus jäännöspääomasta		3 089,78	
Tilikauden yli-/alijäämä	-323 018,76	<u>-260 912,01</u>	

Rahoituslaskelma				
Vesilaitos				
	2020		2019	
Tulorahoitus				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-351 505,54		-289 474,23	
Poistot ja arvonalentumiset	200 794,61		219 440,33	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Muut tulorahoituksen korjauserät				
Sisäiset tuotot	-40 162,42		-50 984,82	
Sisäiset kulut	48 613,12	-142 260,23	36 457,16	-84 561,56
Investoinnit				
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-106 655,75		-28 167,53	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	-106 655,75	0,00	-28 167,53
Tulorahoitus ja investoinnit, netto		-248 915,98		-112 729,09
Rahoitustoiminta				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Vaihto-omaisuuden vähennys	-2 558,44		-427,94	
Lyhytaikaisten saamisten lisäys	241 943,79		17 097,65	
Korott.pitkä- ja lyhytaik. velkojen muutos	-20 088,23	219 297,12	70 696,69	87 366,40
Rahoitustoiminta netto		219 297,12		87 366,40
Vaikutus kunnan kassavaroihin		<u>-29 618,86</u>		<u>-25 362,69</u>

Tase		
Vesilaitos		
VASTAAVAA	2020	2019
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	60 043,10	60 043,10
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 827 853,96	2 008 084,91
Koneet ja kalusto	28 194,44	
Ennakkomaksu ja keskener. hankinnat	60 896,84	2 999,19
	<u>1 976 988,34</u>	<u>2 071 127,20</u>
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	39 441,14	41 999,58
	<u>39 441,14</u>	<u>41 999,58</u>
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	255 880,38	40 716,85
Muut saamiset	-36,62	
	<u>255 843,76</u>	<u>40 716,85</u>
Vastaavaa yhteensä	<u>2 272 273,24</u>	<u>2 153 843,63</u>
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Peruspääoma	1 399 228,79	1 399 228,79
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-1 505 651,47	-1 244 739,46
Tilikauden yli-/alijäämä	-323 018,76	-260 912,01
	<u>-429 441,44</u>	<u>-106 422,68</u>
Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset		
Poistoero	255 867,96	284 354,74
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen		
Liittymismaksut ja muut velat	488 728,70	468 395,74
	<u>488 728,70</u>	<u>468 395,74</u>
Lyhytaikainen		
Ostovelat	85 870,12	80 045,45
Muut velat	-413,92	-348,76
Siirtovelat	333,46	333,46
Yhdystili	1 871 329,36	1 427 485,68
	<u>1 957 119,02</u>	<u>1 507 515,83</u>
Vastattavaa yhteensä	<u>2 272 273,24</u>	<u>2 153 843,63</u>

Vesihuollon alijäämäisten tulosten seurauksena taseessa oleva oma pääoma on menetetty. Oma pääoma on tilinpäätöshetkellä 31.12.2020 -429.441,44 euroa alijäämäinen.

5.9 Käytetyt kirjanpito- ja arkistointi- ja tositteiden lajit

Kirjanpito- ja arkistointi- ja tositteiden lajit

Tasekirja	paperituloste
Päiväkirja	sähköinen arkisto
Pääkirja	paperituloste
Talousarvion toteumavertailuraportit	paperituloste
Palkkakirjanpito	
Palkkaluettelot	paperituloste
Tilierittelyt	paperituloste
Myyntireskontra	
Laskutuslistat laskutuslajeittain	paperituloste
Laskutuspäiväkirjat laskutuslajeittain	sähköinen arkisto
Asiakasreskontra	sähköinen arkisto
Ostoreskontra	
Maksatuslista maksuerittäin	paperituloste
Toimittajareskontra	sähköinen
Käyttöomaisuuskirjanpito	paperituloste
Konserniasiakirjat	paperituloste
Tase-erittelyt	paperituloste

Arkistointi

Tasekirja säilytetään Kansallisarkiston ohjeen mukaisesti pysyvästi. Muiden tilinpäätösasiakirjojen säilyttämisessä noudatetaan kirjanpitolain 2. luvun 10 §:n säännöksiä siten, että kirjanpito- ja käyttöaika koskevin merkinnöin varustettu tililuettelo on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä lukien niin, että tietojenkäsittelyn suorittamistapa voidaan vaikeuksitta todeta. Kirjanpito- ja arkistointi- ja tositteiden lajit säilytetään arkistointisuunnitelman mukaisesti joko paperitulosteena tai sähköisessä muodossa. Arkistoinnista vastaa kunnanhallitus.

Tositteet sekä muu kuin edellä mainittu kirjanpitoaineisto on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä. Tositteet säilytetään tosittelajittain tositenumerojärjestyksessä. Arkistoinnista vastaa tositteita käyttänyt toimiala.

Käytetyt tosittelajit

1	Pankkitositteet	paperituloste
10	Muistiotositteet	paperituloste
20	Ostolaskujen suoritukset	paperituloste
21	Ostolaskut WF	sähköinen arkisto
28	Hyvitysten kohdistus OSRE	paperituloste
29	Matkalaskut Travel	paperituloste
30	Myyntireskontran suoritukset	paperituloste
31	Myyntilaskut	sähköinen arkisto
32	Web-hetilaskut	sähköinen arkisto
38	Sopimuslaskutus	sähköinen arkisto
39	Korkolaskut	paperituloste
51	Vesilaskut Intime	sähköinen arkisto
52	Vesilaskutuksessa tulostetut	sähköinen arkisto
85	Palkkatositteet	paperituloste
87	Sumu-poistot	paperituloste
89	Poistoeron muutokset	paperituloste
91	KP Laskennalliset	paperituloste
93	SL Laskennalliset	paperituloste
96	Kirjanpidon tulos	paperituloste
97	Kirjanpidon tulos laskennallinen	paperituloste
98	Sisäisen laskennan tulos	paperituloste
99	Sisäisen laskennan tulos laskennallinen	paperituloste

Tilinpäätöksen 2020 allekirjoittaminen

Punkalaitumella 29.3.2021

PUNKALAITUMEN KUNNANHALLITUS

Linda Lähdeniemi

Sirkka Madekivi

Antti Peltomäki

Ari Prihti

Sanna Salioja

Sami Uutto

Marja Wakkala

Tuija Ojala, kunnanjohtaja

Tilintarkastajan merkinnät

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Punkalaitumella ____/____ 2021

BDO Audiator Oy
tilintarkastusyhteisö

Aino Lepistö
JHT, HT